

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

***Πορισματικές Θέσεις
για τη διερεύνηση του συνόλου της υπόθεσης
της Μονής Βατοπεδίου***

***Νικόλαος Σπ. Τσούκαλης
Βουλευτής Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς
Ν. Αχαΐας***

Αθήνα, Δεκέμβριος 2008

Πρόλογος

Ένα από τα πιο συγκλονιστικά βιβλία, που κυκλοφόρησαν φέτος είναι τα «Γόμορρα» του Ιταλού δημοσιογράφου **Ρομπέρτο Σαβιάνο**. Με αυτό παρουσιάζεται τοιχογραφία μιας πόλης, της Νάπολης και η δράση της Μαφίας στη Νότια Ιταλία. Αυτό που κάνει το βιβλίο χρήσιμο, δηλαδή επικίνδυνο, είναι ότι ο Σαβιάνο ακολουθεί το χρήμα. Περιγράφει τη δράση της Μαφίας με όρους πολιτικής οικονομίας. Εξηγεί πως οι διάτρητες δομές ενός διεφθαρμένου συστήματος είναι αυτές που επιτρέπουν την οικονομική δραστηριότητα του οργανωμένου εγκλήματος.

Αν διαβάσεις προσεκτικά το βιβλίο και αφαιρέσεις το αιματηρό φολκλόρ των πυροβολισμών και των δολοφονιών, οι ομοιότητες με την ελληνική πραγματικότητα θα σε σοκάρουν.

Εδώ δεν χρειάζονται σφαίρες. Οι παίκτες του παιχνιδιού είναι άλλοι: Ο φιλόδοξος μοναχός, οι επιχειρηματικοί σύμβουλοι, η θρησκευόμενη συμβολαιογράφος που τυχαίνει να είναι και σύζυγος Υπουργού, ο δικηγόρος

που απλά εκτελούσε εντολές και δεχόταν να μη προβεί στο νόμιμο έλεγχο, άλλοι δικηγόροι που πρόθυμα και πάλι λόγω θρησκευτικού αισθήματος έρχονται να εξυπηρετήσουν ποικιλοτρόπως τη Μονή, πρόθυμοι υπάλληλοι να υπερφαλαγγίσουν τη γνωστή ραθυμία της ελληνικής γραφειοκρατίας και το έλλογο της έννομης τάξης και πάλι λόγω εντολών φυσικά, και κυρίως, ο πολιτικός που ξεχνάει ότι η καταρχήν αποστολή του είναι η προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, που σχεδιάζει και δίνει εντολές για χάριν μίας «ευχής» και «ευλογίας».

Η ιστορία της μονής Βατοπεδίου είναι το σοβαρότερο σκάνδαλο που έχει συμβεί ποτέ στη χώρα μας. Όχι μόνο για το ύψος και το μέγεθος της κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος και της δημόσιας περιουσίας, αλλά και γιατί, ίσως για πρώτη φορά με τέτοια καθαρότητα, ξεδίπλωσε όλες τις δομές και τις διαδρομές που ακολουθούν τα οργανωμένα συμφέροντα για να λεηλατούν την ελληνική κοινωνία.

Αν αφαιρέσεις τις λεπτομέρειες και τα ονόματα, θα δεις σε όλα τα σκάνδαλα ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο: μια διαρκή συναλλαγή πολιτικών και κρατικών στελεχών με οργανωμένα συμφέροντα, που έχει σκοπό τη λεηλασία του δημόσιου πλούτου, τη δημιουργία μαύρου χρήματος και πολιτικής δύναμης.

Μέσα από το συγκλονιστικό αποδεικτικό υλικό ξετυλίγεται με τον πλέον παραστατικό τρόπο ο συνεκτικός ιστός ή το υπόστρωμα, πάνω στο οποίο εκτυλίχθηκε το σκάνδαλο. Η διαχρονική, νοσηρή και αδιαφανής σχέση αλληλεξάρτησης και συνενοχής μεταξύ Πολιτικής και Εκκλησίας. Σχέση που διαμορφώνει εξωθεσμικά κέντρα παρέμβασης και επιβολής, όπου πολιτικές ηγεσίες, πολιτικοί, δικαιοσύνη, θεσμικά όργανα, οικονομικοί και κοινωνικοί φορείς υποτάσσονται και διεκπεραιώνουν «θεϊκό δικαίω». Το «δέος» του ρασοφόρου οδηγεί σε συμπεριφορές που προσιδιάζουν σε θεοκρατικό κράτος, παρακάμπτεται κάθε «κοσμικός» θεσμός και υπηρεσιακοί παράγοντες μετατρέπονται σε μεταπράτες της «θεϊκής βούλησης». Θα ήταν απρόσφορο και αναποτελεσματικό να αναζητήσουμε τον ενορχηστρωτή του εκπληκτικού συντονισμού των διαφόρων επιπέδων και παραμέτρων του σκανδάλου μόνο στις πολιτικές ηγεσίες και τις κυβερνήσεις. Η στενή αυτή θεώρηση μπορεί να οδηγήσει στο επιφανειακό και επιπόλαιο συμπέρασμα ότι μία, ίσως, κυβερνητική αλλαγή μπορεί να υπαγορεύσει τη λύση του προβλήματος.

Σκοπός της Εξεταστικής Επιτροπής είναι να φωτίσει, όσο το επιτρέπει η πολιτική συγκυρία, τις σκοτεινές διαδρομές αυτής της νοσηρής σχέσης, να αποκαλύψει τους δεσμούς της αλληλεξάρτησης, τους μηχανισμούς αναπαραγωγής της μέσα από τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων πράξεων και παραλείψεων των πολιτικών, που σχεδίασαν ή διευκόλυναν όλη αυτή την πορεία των πραγμάτων σε βάρος του Δημοσίου συμφέροντος. Συγχρόνως να προβληθούν οι θεσμικές δικλείδες για την αποτροπή επανεμφάνισής τους.

Το κατωτέρω πόρισμα δεν μπορεί να είναι αναλυτικό για τις ευθύνες όλων των υπηρεσιακών παραγόντων ή για τους ίδιους του μοναχούς και τη νόμιμη ή παράνομη, ηθική ή ανήθικη επιχειρηματική συμπεριφορά τους, άλλωστε ούτε ο σκοπός της Εξεταστικής είναι αυτός.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι το χρονικό διάστημα λειτουργίας της Επιτροπής ήταν δυσανάλογα μικρό σε σχέση με το εύρος, το χρονικό και πραγματικό, της συγκεκριμένης υπόθεσης, το οποίο απλώνεται τουλάχιστον σε έναν αιώνα. Ότι δεν μπορείς να αποκόψεις την τελευταία δεκαετία για να μπορέσεις να βγάλεις σχετικά ασφαλή συμπεράσματα και πολύ περισσότερο δεν μπορείς να αποκόψεις και να μη μιλήσεις για τις ενέργειες που έλαβαν χώρα κατά τη διακυβέρνηση ΠΑΣΟΚ μέχρι το 2004, αν και οι τυχόν ποινικές ευθύνες έχουν παραγραφεί. Ότι κάθε μέρα και από τη δημοσιογραφική έρευνα και από την έρευνα της Εξεταστικής, προκύπτουν νέα στοιχεία που δεν υπάρχει ο χρόνος να εξεταστούν σε βάθος και να αξιολογηθούν ανάλογα με τη βαρύτητά τους. Ότι η ίδια η δικογραφία είναι ιδιαίτερα εκτενής και πολύ δύσκολο να ερευνηθεί σε βάθος παράλληλα με τις καταθέσεις των μαρτύρων και γίνεται αντιληπτό ότι η έρευνα φέρνει νέα ερωτήματα για μάρτυρες που έχουν ήδη καταθέσει και ότι μπορεί να έχει παραληφθεί μέσα στον κυκεώνα εγγράφων κάποιο σημαντικό έγγραφο.

Παρόλα αυτά, η προσπάθειά μας ήταν ιδιαίτερα μεγάλη να γίνει εκτενής και προσεκτική αναφορά στα σημαντικά γεγονότα που μπορεί να στοιχειοθετούν ευθύνες πολιτικών προσώπων.

Κεφάλαιο Πρώτο

Η ΠΟΛΥΠΑΘΗ ΛΙΜΝΗ

Στη Βόρεια Ελλάδα μεταξύ των νομών Ξάνθης και Ροδόπης κείται η λίμνη Βιστωνίδα. Ένα λιμνοθαλάσσιο σύστημα, που ανάλογα με το χώρο και το χρόνο συναντάται με πολλά ονόματα, Βιστωνίδα ή Βιστονίδα ή Μπουρού και Λάγος ή Νταλιάνη ή Νταλιάνι ή Δαλλιάνι. Αποτελεί τη μεγαλύτερη υφάλμυρη λίμνη της Ελλάδας και αν και όλοι οι ντόπιοι γνωρίζουν καλά ότι πρόκειται για λιμνοθάλασσα, αφού το άνοιγμά της προς τη θάλασσα όχι μόνο είναι σαφές αλλά και μέχρι πρόσφατα από αυτό ακριβώς το σημείο περνούσε ο κύριος εθνικός δρόμος (που και τώρα χρησιμοποιείται ως επαρχιακός) και συνδέει τη Ροδόπη και τον Έβρο με την υπόλοιπη Θράκη και την υπόλοιπη Ελλάδα.

Η λίμνη αυτή, όντας από τη φύση της πολυπρόσωπη, στα βόρεια έχει γλυκά νερά, τροφοδοτούμενη κυρίως από τρεις χείμαρρους, τον Κόσυνθο, τον Κομφάτο και τον Τραύο, γεγονός που τη χαρακτηρίζει λιμναίο υδατικό σύστημα και στα νότια είναι υφάλμυρη ως αλμυρή με τη θάλασσα να επικοινωνεί μέσω τριών διαύλων και να την παρασύρει, είναι μία λίμνη με τεράστια οικολογική και οικονομική σημασία για την περιοχή, αλλά όχι τέτοια οικονομική αξία για να χρησιμοποιηθεί ως αντικείμενο συναλλαγής.

Η Βιστωνίδα παρουσιάζει μεγάλη βιολογική ποικιλότητα. 294 είδη πουλιών την προτιμούν είτε για να ξεχειμωνιάσουν είτε για να αναπαραχθούν. 79 είδη από αυτά είναι απειλούμενα ενώ από τα 36 σπάνια και μη είδη αρπακτικών τα 34 συναντώνται στη λίμνη αυτή. Είναι ίσως ο μοναδικός τόπος, που κανείς μπορεί να δει ολόκληρα κοπάδια ροζ φλαμίνγκος και ουσιαστικά να περάσει από δίπλα τους. Ταυτόχρονα, ως ιχθυοτροφείο η Βιστωνίδα λειτουργεί από τα Βυζαντινά χρόνια. Πλούσια σε τροφή, τροφοδοτούμενη από τους χείμαρρους, τα ήρεμα και ζεστά νερά της αποτελούν ιδανικό τόπο για μεγάλη ποικιλία ψαριών και κοίτασμα για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Σύμφωνα με το μύθο, η λίμνη είναι τεχνητή, φτιαγμένη από τον Ηρακλή τον ίδιο κατά τη διάρκεια του όγδοου άθλου του, να δαμάσει τα άγρια άλογα του Διομήδη.

Στους νεώτερους χρόνους, η περιοχή Βιστωνίδας πέρασε, όπως και η υπόλοιπη Θράκη από πολλούς κατακτητές. Ακόμα και τώρα η λίμνη και η γύρω περιοχή μας δείχνει σημάδια του παρελθόντος της. Συναντώνται αρχαία κατάλοιπα, καθώς και ελληνιστικής, υστερρωμαϊκής και βυζαντινής εποχής στην περιοχή του Πόρο – Λάγος, των αρχαίων Πόρων (πόρος = πέρασμα), στο μυχό της Βιστωνίδας, στη νήσο Μπουρού. Στην περιοχή υπάρχουν δύο χαρακτηρισμένοι αρχαιολογικοί χώροι.

Η περιοχή της λίμνης έχει πλέον χαρακτηριστεί εθνικό πάρκο με την ονομασία «Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» μαζί με τις παρακείμενες περιοχές στο Δέλτα του Νέστου, έκτασης συνολικής 727 χιλιάδων στρεμμάτων και αποτελεί υγρότοπο διεθνούς σημασίας και έναν από τους πλουσιότερους της Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, το πάρκο χωρίζεται σε τρεις ζώνες προστασίας, στις οποίες ορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις σε κάθε μια από αυτές.

Η λίμνη Βιστωνίδα υπάγεται στη ζώνη Α, στην οποία επιτρέπεται μόνο επιστημονική ερευνά και δράσεις για την αναβάθμιση και διατήρηση των στοιχείων των οικοσυστημάτων και προστατευόμενων ειδών.

Το υφιστάμενο νομικό καθεστώς προστασίας που διέπει σήμερα το σύστημα της λίμνης Βιστωνίδας έχει ως εξής:

- Υγρότοπος διεθνούς σημασίας σύμφωνα με σύμβαση Ραμσάρ.
ΚΥΑ 5796/29-3-96 Υπουργών Ανάπτυξης, ΠΕ.Χω.ΔΕ και Γεωργίας (ΦΕΚ 854Δ/16-9-96) και
- 44549 ΚΥΑ Υπουργών Ανάπτυξης – ΠΕΧΩΔΕ – ΑΑ&Τ – Εμπ. Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής – Μακεδονίας, Θράκης ΦΕΚ 497Δ/17-10-2008 περί χαρακτηρισμού των υγροβιοτόπων Δέλτα Νέστου, Λίμνης Βιστωνίδας με λιμνοθαλάσσια και λιμναία χαρακτηριστικά, Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικό Πάρκο με περιφερειακή ζώνη.

- Περιοχή ειδικής προστασίας (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ).
- Ειδικά προστατευόμενη περιοχή (Σύμβαση Βαρκελώνης).
- Καταφύγιο ή εκτροφείο θηραμάτων.
- Απαγόρευση θήρας.

Το πιο αναπάντεχο από όλα ήταν να καταλήξει αυτή η λίμνη, η μαγική λίμνη, πέτρα ενός σκανδάλου που σκανδαλίζει όλη τη χώρα, να γνωρίσει μία νέα περιπέτεια, αφού για πάνω από έναν αιώνα περνάει ιδιοκτησιακά από το Οθωμανικό στο Βουλγαρικό Δημόσιο και μετά την απελευθέρωση στο Ελληνικό Δημόσιο με την Ι.Μ.Μ.Β. κατά καιρούς να τη διεκδικεί. Διαπρεπείς νομικοί κλήθηκαν να απαντήσουν και να ξεκαθαρίσουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης. Αρκετές κυβερνήσεις ασχολήθηκαν με το θέμα, από την κυβέρνηση Παπαναστασίου το 1924, την κατοχική κυβέρνηση Τσολάκογλου, και φτάνουμε να επανέλθει το θέμα αρχικά στην κυβέρνηση Ν.Δ. το 1990 και έπειτα του ΠΑΣΟΚ με κατάληξη τη γνωστή εμπλοκή από το 1998 έως και σήμερα με τις τελευταίες τρεις κυβερνήσεις.

Κεφάλαιο Δεύτερο

1920 – 1990

Ιστορικό Διεκδικήσεων Ι.Μ.Μ.Β.

Το 1920, η Θράκη περιήλθε στην ελληνική επικράτεια. Αμέσως μετά την απελευθέρωση της περιοχής αρχίζει η Μονή Βατοπεδίου να διεκδικεί εκτάσεις από τις άρτι απελευθερωθείσες περιοχές.

Το 1922 η Ι.Μ.Μ.Β. εγείρει την από **1/5/1922** αγωγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία ισχυριζόταν ότι, με βάση τους τίτλους, τους οποίους και σήμερα επικαλείται (βυζαντινά και οθωμανικά έγγραφα), είχε αποκτήσει κατά πλήρη κυριότητα την στο Πόρτο Λάγος **Λιμνοθάλασσα**, ονομαζόμενη Μπουρού ή Πουρού μετά του σε αυτήν ιχθυοτροφείου (Διβαρίου ή Βιβαρίου), στο οποίο μάλιστα είχε ιδρύσει εκκλησία τιμώμενη επ' ονόματι του Αγίου Νικολάου και ζητούσε να αναγνωρισθεί η κυριότητα επ' αυτών.

Ουδείς λόγος και ουδεμία αναφορά στην αγωγή εγίνετο για κυριότητα επί παραλιμνίων εκτάσεων και μάλιστα χιλιάδων στρεμμάτων. Ως μόνη δε διακατοχική πράξη αναφέρεται η αλιεία στη λίμνη και τέλεση θρησκευτικών καθηκόντων στο ναΐδριο. Υπέρ της Μονής και της κυριότητάς της στην επίδικη περιοχή τάχθηκαν επιφανείς νομομαθείς της εποχής εκείνης. Ανάμεσα στα άλλα υποστήριζαν ότι η Βιστωνίδα είναι αναπαλλοτρίωτη εκκλησιαστική περιουσία. Με την γνωμοδότηση αυτή στο χέρι και καθώς ένας από τους γνωμοδοτούντες (Κ. Πολυγένης) γινόταν Υπουργός Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως στην Κυβέρνηση Πρωτοπαπαδάκη (Μάιος 1922), η Μονή διεκδικεί δυναμικά τα «δίκια» της.

Πριν εκδικαστεί η υπόθεση, επέρχεται συμβιβασμός και εκδίδεται το από 8-10/4/1924 Ν.Δ., στο οποίο προβλέπεται ειδικότερα, η Μονή να παραχωρήσει την κυριότητα δύο μεγάλα μετοχίων στη Χαλκιδική (Σοφουλάρ και Αγίου Μάμαντος) για την εγκατάσταση προσφύγων και ακτημόνων, προκειμένου να ρυθμιστούν χρόνιες διενέξεις και δικαστικές αμφισβητήσεις αναφορικά με την κυριότητα των δύο αγροτεμαχίων αυτών (μετοχίων), το δε Δημόσιο να παραιτηθεί «πάσης αξιώσεως επί της Πορτολάγω της Ξάνθης λίμνης Μπουρού μετά των ιχθυοτροφείων αυτής παρά τη νησίδα και τα στόμια της λίμνης κειμένων αποδιδομένων την **αποκλειστικήν κατοχή** της ιεράς Μονής και μεταβιβαζομένων εις αυτήν όλων των υπό του Δημοσίου ασκουμένων δικαιωμάτων.»

Αποτέλεσμα του Ν.Δ. του 1924 είναι η υπογραφή της **υπ' αριθμόν 2343/4-5-1930 σύμβασης** ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ. Ιατρίδου, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ι.Μ.Μ.Β., με την οποία η Μονή Βατοπεδίου αποδέχεται ότι δεν έχει κυριότητα επί της λίμνης Βιστωνίδας και ότι παραχωρείται σε αυτή **η κατοχή προς εκμετάλλευση** και ταυτόχρονα μεταβιβάζει κατά κυριότητα στο Δημόσιο τα πιο πάνω μετόχια της στη Χαλκιδική.

Εδώ, θα πρέπει να σημειωθεί ότι έχει εκδοθεί **η υπ' αριθμ. 111/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,** που ερμηνεύει το νομοθετικό πλαίσιο που ίσχυσε μετά το ανωτέρω Ν. Δ. του 1924, από την οποία προκύπτει ότι:

1) σύμφωνα και με την υπ' αριθμόν **41/1929** απόφαση του **ΣτΕ: «δεν μεταγγίζεται κυριότητα αστικού δικαίου αλλά διοικητικού δικαίου** ούσα εκ της

φύσεώς της ανακλητή, εφόσον το γενικό συμφέρον ή το συμφέρον της δημοσίας υπηρεσίας προσηκόντως εκτιμώμενον θα επέβαλε την ανάκλησιν ταύτης, ή θα παραβιάζοντο οι όροι της παραχωρήσεως».

2) ότι με τη συναφθείσα μετά από αυτά 2343/1930 σύμβαση, το Δημόσιο αποδίδει στην κατοχή της Μονής τη λίμνη Μπουρού με τους ακόλουθους όρους, ήτοι: «α) η παραχώρηση της κατοχής της λίμνης αναφέρεται εις μόνην την ιχθυοτροφικήν καλλιέργειαν και την εκμετάλλευσιν και πώλησιν της παραγωγής, **του Δημοσίου διατηρούντος αμείωτα τα δημοσίου δικαίου δίκαια, τα επί της λιμνοθαλάσσης και των ιχθυοτροφείων αυτής** εν σχέσει προς τα δικαιώματα και τας εξουσίας εν γένει του Κράτους και της Διοικήσεως επί των λιμνών, ιχθυοτροφείων και λοιπών της παραχωρουμένης ιχθυοτροφικής εκμεταλλεύσεως ενεργηθησομένης διά τούτο κατά τους εκάστοτε ισχύοντας κανόνας νόμων, διαταγμάτων ή εγκυκλίων οδηγιών, β) εν περιπτώσει καθ' ήν η Μονή δεν ήθελεν ενεργείν η ίδια την εκμετάλλευσιν, αλλά προτιμά να εκμισθώνη αυτήν προς τρίτους, η δ' εκμισθώσεως εκμετάλλευσιν αυτή θα γίνεται υπό της Μονής πάντοτε διά δημοπρασίας τελούσης υπό την έγκρισιν του Υπουργού Γεωργίαςθ) **Η Διοίκησης παρακολουθεί την από της Μονής διαχείρισιν της εκμεταλλεύσεως της λίμνης** διά αντιπροσώπου διοριζομένου υπό του Υπουργού της Γεωργίας.....ιγ) Άνευ της προηγουμένης εγγράφου συναινέσεως του Υπουργού της Γεωργίας απαγορεύεται πάσα οιαδήποτε εκχώρησις της εκμεταλλεύσεως.....».

Η δικτατορία Κονδύλη με το Α.Ν. 16/19-11-1935 παίρνει τη διαχείριση από τη Μονή και ορίζει ότι από 1/3/1936 η εκμετάλλευση της λιμνοθάλασσας θα γίνεται με πλειοδοτικό διαγωνισμό και ποσό 1.000.000 δρχ. ετησίως θα αποδίδεται στη Μονή.

Μέχρι το 1941, ουδείς αμφισβητεί τα ανωτέρω, μάλιστα **το Δημόσιο συνεχίζει να ασκεί πράξεις νομής** στη Λίμνη και την Παραλίμνια Περιοχή, μισθώνοντας το ιχθυοτροφείο, προβαίνοντας σε αναδασμούς και διανομές σε ακτήμονες και πρόσφυγες.

-Δυνάμει των συμβολαίων με αριθμούς **3243/18-2-1930** του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Γ. Βαρούτσου και **41630/1933** του Συμβολαιογράφου Κομοτηνής Π. Κυριακόπουλου, ο Βατοπεδινός μοναχός Ιγνάτιος Λαμπάκης αγόρασε από τη Σαλήμ Ογλού Χατζή Σαλήμ τα 6/32 και από τους Κ. Ζωΐδη, Ε. Λαμνίδη και Α. Ζωΐδη τα 13/32 αντίστοιχα, βοσκησίμου εκτάσεως επιφανείας 400 στρεμμάτων περίπου κειμένης στη νησίδα Άντα – Μπουρού της περιφέρειας Πόρτο Λάγος συνορευομένης γύρωθεν με λίμνη Πόρτο Λάγος, θάλασσα και ιχθυοτροφείο Μπουρού.

Το έτος 1941, ευθύς μετά την έναρξη της Γερμανικής Κατοχής και επί κατοχικής κυβερνήσεως Τσολάκογλου, με το υπ' αριθμόν **271 Ν.Δ.**, που δημοσιεύτηκε στο 234/14-7-1941 ΦΕΚ Α' Τεύχος, γίνεται «αυθεντική» ερμηνεία της παρ. β' του άρ. 1 του από 8-10/4/1924 Ν.Δ., που αναγνωρίζει απαράγραπτα δικαιώματα κυριότητας και αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως στη Μονή επί της Λίμνης Μπουρού μαζί με όλα τα ιχθυοτροφεία αυτής κ.λ.π. Ούτε με το ανωτέρω διάταγμα αναγνωρίζεται η κυριότητα της Μονής σε παραλίμνιες εκτάσεις και μάλιστα 27.000 στρεμμάτων. **Το ανωτέρω Ν.Δ. καταργήθηκε** με το άρθρο 9 Α.Ν. 476 της 5/19-07-1945, μετά την απελευθέρωση (Σανιδάς), **άλλως ουδέποτε κυρώθηκε νομίμως** (απόφαση 111/2000 Ολομέλειας ΝΣΚ).

Το έτος 1951, ο κ. Κ. Μητσοτάκης, ως Υπουργός Οικονομικών, επανέφερε το νόμο της δικτατορίας Κονδύλη με ευνοϊκότερους όρους για τη Μονή.

-Με το υπ' αριθμόν **461/3-6-1948** συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Φ. Αποστολίδη, ο Αλιευτικός Συνεταιρισμός Αλιέων και Αλιεργατών Βιστονίδος και Βιστονικού Κόλπου Πόρτο Λάγος «Ο Άγιος Νικόλαος» αγοράζει από την Αθηνά Στεφάνου – Σίτη τα υπόλοιπα 13/32 της ανωτέρω εκτάσεως των τετρακοσίων περίπου στρεμμάτων της νησίδας Άντα – Μπουρού.

-Με το υπ' αριθμόν **4165/1957** συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Ελ. Καραλέτσου, οι Γέρων Αλ. Κυριακού, Προηγούμενος Κ. Πετρίδης και Γέρων Π. Φιλοξενίδης προϊστάμενοι της Ι.Μ.Μ.Β. **απεδέχθησαν για λογαριασμό της άνω Μονής την κληρονομιά του αποβιώσαντος** την 7/5/1953

Βατοπεδινού μοναχού Ιγ. Λαμπάκη, ήτοι τα 19/32 της βοσκησίμου εκτάσεως κειμένης στη νησίδα Άντα – Μπουρού, που είχε αγοράσει αυτός με τα ρηθέντα συμβόλαια. Το ανωτέρω συμβόλαιο αποδοχής κληρονομίας αποτελεί και το μοναδικό τυπικό έγγραφο, που πιθανολογεί κυριότητα της Μονής στα 19/32 των τετρακοσίων στρεμμάτων επί της νησίδας Άντα Μπουρού.

«Αν η νησίδα Άντα – Μπουρού ανήκε στη Μονή με τους τίτλους που αυτή επικαλείται, τότε πώς ο Βατοπεδινός μοναχός προέβη στην αγορά των 19/32 αυτής (ανεξάρτητα από την εγκυρότητα ή μη των συμβολαίων) και πώς η ίδια η Μονή απεδέχθη την κληρονομιά του μοναχού της επί εκτάσεως που υποτίθεται είχε κυριότητα;» (βλ. παραγγελία Σανιδά)

Μεταξύ των ετών 1968-1972 αναπτύσσεται μία αλληλογραφία μεταξύ της Κοινότητας Ν. Κεσσάνης, του Αλιευτικού Συνεταιρισμού και της Μονής, από το σύνολο της οποίας προκύπτει ότι **η Μονή έχει την πεποίθηση ότι είναι κύρια μόνο των 19/32 της νησίδας**. Επιπροσθέτως, και το Υπουργείο Γεωργίας, το 1970, εν μέσω της Χούντας, με έγγραφο υπογραφόμενο από τον τότε υφυπουργό Π. Παπαπαναγιώτου προς τη Μονή της ζητά να παραιτηθεί υπέρ του Δημοσίου από τα δικαιώματά της στα 19/32 της νησίδας. Και τελικά το ποσοστό του μισθώματος που λαμβάνει η Μονή από τη λίμνη μειώνεται.

Σε όλα τα σχετικά έγγραφα γίνεται μία (εσκεμμένη ή τυχαία;) σύγχυση των νομικών εννοιών **κυριότητα – κατοχή – αποκλειστική εκμετάλλευση**, και εναλλαγή τους κατά βούληση, αποτέλεσμα της οποίας είναι να δημιουργούνται «παράθυρα» και να διαιωνίζεται η έριδα για ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης και των παραλίμνιων περιοχών. Οι έννοιες είναι ξεκαθαρισμένες και ρητά διατυπωμένες ως προς το νόημά τους στον Αστικό Κώδικα και όλα τα συναφή νομοθετήματα και δεν χρήζουν ερμηνειών. **Άλλωστε ούτε αυτές οι δικτατορικές Κυβερνήσεις, που κατά καιρούς δυνάστευσαν τον τόπο, δεν διανοήθηκαν να προχωρήσουν σε τέτοιες αυθαιρεσίες!**

Κεφάλαιο Τρίτο

1990 – 1998

Προπαρασκευαστικές Πράξεις

Το 1990 υπήρξε μία τομή στη λειτουργία και τη δράση της Μονής. Ήδη από το έτος 1982, οι μοναχοί Εφραίμ, κατά κόσμο Βασίλειος Κουτσού, καθηγούμενος της Ι.Μ.Μ.Β. σήμερα, και Αρσένιος Βατοπεδινός, κατά κόσμο Αντώνιος Φίλος, εκάρησαν μοναχοί, διαβιούντες στη Νέα Σκήτη. Το έτος 1990, το Οικουμενικό Πατριαρχείο αποφάσισε την επάνδρωση της Μονής Βατοπεδίου από 18 νέους μοναχούς και την αναδιοργάνωσή της σε Κοινόβιο, δυνάμει του υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 29/9-01-1990 Πατριαρχικού Σιγιλίου, με καθηγούμενο αυτής τον αρχιμανδρίτη Εφραίμ. Σημειωτέον ότι η Ιερά Σύναξις της Μονής είναι ισόβιος. Οι πατέρες της αδελφότητας άρχισαν να ασχολούνται με το θέμα της λίμνης Βιστωνίδας ανασύροντας ξεχασμένα βυζαντινά και οθωμανικά έγγραφα με σκοπό τη συγκέντρωση του φακέλου και **την εκπόνηση ενός σχεδίου** για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό της.

Μέσα σε λίγα χρόνια, η Μονή γνώρισε την ακμή μετά από χρόνια μεγάλης παρακμής, απέκτησε ισχυρές πολιτικές συμμαχίες, ανέπτυξε μεγάλες φιλοδοξίες.

Στις **22/02/1991**, η Μονή διά του τότε νομικού της συμβούλου αποστέλλει επιστολή προς τον Μιχαήλ Παπακωνσταντίνου, τότε Υπουργό Γεωργίας, και παρακαλεί να εγκρίνει «ώστε να αποδώσει το Δημόσιο στην Ιερά Μονή **το αποκλειστικό δικαίωμα αξιοποίησεως και εκμεταλλεύσεως** της λίμνης Βιστωνίδας (Μπουρού). Αυτή έχει μισθωθεί στον Αλιευτικό Συνεταιρισμό Βιστωνίδας και Βιστωνικού Κόλπου «ο Άγιος Νικόλαος» ... σε τρόπο, ώστε η συνέχιση πλέον αυτής της μορφής της εκμεταλλεύσεώς της να είναι απαράδεκτη και για τη Μονή και για την εθνική οικονομία. ... Με αυτά τα δεδομένα είναι ανάγκη **να αναμορφωθεί καταρχήν το κατά τα άνω νομοθετικό πλαίσιο** και να αποδοθεί η λίμνη ολόκληρη, ελεύθερη στη φυσική της **δικαιούχο Ι.Μ.Μ.Β.** Στη συνέχεια και αφού νομικά κατοχυρωθεί η **αποκλειστική εκμετάλλευση** της λίμνης από τη Μονή, μπορεί να αναζητηθεί τρόπος ευδοκιμότερης αξιοποίησης της λίμνης, ώστε με τα έσοδα

από την ορθή εκμετάλλευσή της, να αντιμετωπισθούν οι τεράστιες ανάγκες της Μονής, όπως διαμορφώθηκαν μετά την τελευταία κοινοβίωσή της, την επάνδρωσή της και την έναρξη αποκαταστάσεως των κτιρίων και εγκαταστάσεών της στην κατάσταση που βρίσκονταν σε εποχές της μεγάλης ακμής της.»

Και το Υπουργείο Οικονομικών είναι ενήμερο των πιο πάνω διεκδικήσεων της Μονής, γεγονός που αποδεικνύεται από το υπ' αριθμόν πρωτ. 1060252/1608/B0010/**27-06-1991** διαβιβαστικό έγγραφό του προς το Υπουργείο Γεωργίας, Διεύθυνση Αλιείας, τμήμα Ε', κοινοποιούμενο προς τη Νομαρχία Ξάνθης (Κτηματική Υπηρεσία και Γραφείο Νομάρχη) να πράξουν αυτοί τα δέοντα ως αρμόδιοι σχετικά με την αίτηση – καταγγελία της Ι.Μ.Μ.Β. με το ίδιο ως άνω περιεχόμενο.

Με το υπ' αριθμ. **718/20-11-1991** προς το Υπουργείο Γεωργίας, Διεύθυνση Αλιείας έγγραφό της, η Μονή ζητά να τροποποιηθεί το ισχύον νομικό καθεστώς εκμεταλλεύσεως και **να της παραχωρηθεί το δικαίωμα να μισθώσει για αποκλειστική της ωφέλεια** λόγω αυξημένων αναγκών.

Στις **1/4/1992**, με ομόφωνη απόφαση ο Αλιευτικός Συνεταιρισμός Βιστωνίδας καταγγέλλει και καταδικάζει ως **«απαράδεκτη και αντιχριστιανική»** τη στάση της Μονής, που είναι εθνικά επιζήμια, σε χρόνους, που το κράτος δαπανά υπέρογκα ποσά για την αναβάθμιση της Θράκης. Στις **22 Απριλίου 1992**, η ΤΕΔΚ ν. Ξάνθης εκδίδει ομόφωνο ψήφισμα με το ίδιο περιεχόμενο.

Στις **26/06/1992** απαντά η Εποπτεία Αλιείας στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Ξάνθης και εισηγείται **να μη γίνει τροποποίηση του νομικού πλαισίου**, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι από το 1987 μέχρι και σήμερα, η Μονή αμέλησε και δεν ενδιαφέρθηκε να εισπράξει τα χρήματα, που πιστώνονται στο Νομαρχιακό προϋπολογισμό και στις **3/9/1992**, η Γενική Διεύθυνση Αλιείας (υπογράφεται από τον τότε Υφυπουργό Γεωργίας Χρ. Κοσκινά) απαντά στη Μονή, ότι **δεν μπορούν να εισηγηθούν την τροποποίηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου** μίσθωσης– εκμετάλλευσης της εν λόγω λίμνης.

Μέχρι το 1995, πρώτον δεν φαίνεται κάποια άλλη κίνηση της Μονής και δεύτερον το Δημόσιο συνεχίζει να νέμεται διανοία κυρίου και τη λίμνη και τη γύρω περιοχή.

Στις **19-12-1995**, με έγγραφό της Διεύθυνσης Αλιείας, υπογραφόμενο από τον τότε Νομάρχη Ξάνθης, Π. Σαλτούρο, καταγγέλλεται (με το υπ' αριθμόν πρωτ. 305 έγγραφό του προς Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Γεωργίας, Περιφερειακή Διοίκηση Ν. Ξάνθης, ΚΕΔ , Γ.Γ. Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης με κοινοποίηση στον Αλιευτικό Συνεταιρισμό), **τάση καταπάτησης δημοσίων εκτάσεων από τη Μονή και ζητά τον καθορισμό αιγιαλού και παραλίας και αποτύπωση της ιδιοκτησίας μέσα στις εκτάσεις της Δημόσιας Περιουσίας** με βάση τα συμβόλαια που κατέχουν. Αναφέρει δε ότι η νησίδα Άντα-Μπουρού έχει διαμορφωθεί σε έκταση 1632 στρεμμάτων, η οποία περιοδικά μειώνεται, γιατί κατακλύζεται από νερά, ότι υπάρχει ιδιόκτητη έκταση περίπου 400 στρεμμάτων, που ανήκει κατά 13/32 στον Αλιευτικό Συνεταιρισμό, που εκμισθώνει τη λίμνη από το Δημόσιο από το 1946, και κατά 19/32 στη Ι.Μ.Μ.Β., ότι η Μονή ερμηνεύει την έκφραση «400 στρέμματα ή όσης και αν είναι», που αναφέρεται στα συμβόλαια, ότι και τα 1632 στρέμματα είναι δικά της εξ αδιαιρέτου με τον Συνεταιρισμό. **Έχει δε κάνει, ήδη, δικό της πρόσφατο τοπογραφικό ζητώντας διαχωρισμό των μεριδίων από το Συνεταιρισμό και μία επενδυτική πρόταση που κατέθεσε στην Περιφέρεια.**

Με το **263472/10-1-1996** έγγραφό της, η Γεν. Δ/ση Αλιείας του Υπ. Γεωργίας διαβιβάζει το πιο πάνω έγγραφο στο Υπ. Οικονομικών συμφωνώντας με τις απόψεις που εκφράζονται σ' αυτό.

Μετά από σχετική αλληλογραφία τινών εκ των αρμοδίων φορέων, και χωρίς η Μονή να το έχει ζητήσει, παραγγέλλεται να γίνει τεχνική έκθεση και για τη διεξαγωγή της **ορίζεται ο Επιθεωρητής της ΔΕΣ ΔΟΥ Νομών Ροδόπης-Ξάνθης, Χ. Μανανάς**, ο οποίος στη σχετική από **30/10/1996** έκθεσή του, *αποδέχεται την αυθεντική ερμηνεία του Ν.Δ. 271/1941 (αγνοώντας την κατάργησή του) για την ίδια τη λίμνη, ενώ για τη νησίδα Άντα – Μπουρού καταλήγει: «Έτσι οι φερόμενοι ως ιδιοκτήτες σήμερα της νησίδας της*

λίμνης Βιστωνίδας (Μπουρούς) του Πόρτο-Λάγους, **Θα πρέπει να αποδείξουν** ότι οι αρχικοί δικαιοπάροχοί τους είχαν επί Τουρκοκρατίας δικαίωμα εξουσιάσεως «τεσσαρούφ» και να παρουσιάσουν έγγραφο τίτλο (ταπί) **για να μπορέσουν Να αποκτήσουν** από αυτό το νησάκι κατά αναλογία βέβαια των μερίδων τους τα 4/5 εξ αδιαιρέτου».

Το 1997 επανέρχεται το θέμα και η Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης ζητά από το Υπουργείο Οικονομικών να ορίσει εκ νέου τον επιθεωρητή Χαρ. Μανανά, που εποπτεύει την Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης «γιατί είναι ικανότατος σε τέτοιου είδους έρευνες και γιατί ο ίδιος έκανε την προηγούμενη έρευνα για την ίδια περιοχή. Το Υπουργείο Οικονομικών για τους δικούς του ανατιολόγητους λόγους ορίζει να διεξαγάγει την έρευνα (μόνο για τη νησίδα Άντα – Μπουρού και όχι για τη λίμνη, ενόψει και της επικείμενης απόφασης του γνωμοδοτικού, την οποία δεν έχει ζητήσει η Μ.Β.) **ο επιθεωρητής Αντώνιος Βλασιάδης** της Οικονομικής Επιθεώρησης Αν. Μακεδονίας & Θράκης, ο οποίος και αναθέτει προφορικά στην αγρονόμο, τοπογράφο – μηχανικό Μαρία Μάνου να εφαρμόσει τους προσκομιζόμενους από τους ενδιαφερόμενους τίτλους στο έδαφος της νησίδας. Τίτλους, τους οποίους ο προηγούμενος επιθεωρητής θεωρεί τουλάχιστον ελλιπείς.

Στη συνέχεια, ο ίδιος **επιθεωρητής Αντ. Βλασιάδης συντάσσει το τελικό πόρισμα της έρευνάς του (10/08/1998)**, βασιζόμενος στη γνωστή επιχειρηματολογία της Μονής, **αν και μη νομικός προβαίνει σε ερμηνεία και εφαρμογή των νόμων** και εν τέλει, με βάση μεν τα στοιχεία της περιόδου 1080-1924 αναγνωρίζει μοναδική κυρία και νομέα της νησίδας τη Μονή σε ποσοστό 100%, με βάση δε τα στοιχεία 1925 έως σήμερα την αναγνωρίζει κυρία κατά 19/32 εξ αδιαιρέτου και της νησίδας και του αποκοπέντος τεμαχίου της νησίδας, τον δε συνεταιρισμό κύριο των 13/32 μόνο της νησίδας και ζητά να ερευνηθεί το καθεστώς των 13/32 του κομματιού, που αποκόπηκε, πριν αγοράσει ο συνεταιρισμός και που ίσως ανήκουν στο Δημόσιο.

Όπως δε θα καταδειχθεί στη συνέχεια, επί της συγκεκριμένης έρευνας και των εκθέσεων που τη συνοδεύουν (διοικητικής και τεχνικής) στηρίχθηκαν **ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΦΩΤΙΑΔΗ**, που ολοκλήρωσαν την αναγνώριση 75.000 στρεμμάτων δημόσιας γης στη Μονή Βατοπεδίου.

Με την τεχνική αυτή έκθεση του Βλασιάδη ανοίγει ένα άλλο θέμα περί του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των αποκοπέντων 150 στρεμμάτων κατά την διάνοιξη του διαύλου του λιμένος Λάγους (1939). Σημειωτέον ότι η ως άνω έκταση είναι πευκόφυτη με πεύκα ηλικίας 55 τότε ετών (δηλαδή το 1998), η μισή παραχωρήθηκε στην Κοινότητα Νέας Κεσσάνης για χρήση από την Ορνιθολογική Εταιρεία και το υπόλοιπο μισθώνεται το καλοκαίρι από το Λιμενικό Ταμείο για ελεύθερη κατασκήνωση σε διάφορους κατοίκους του νομού, όπως αναφέρεται στο έγγραφο υπ' αριθμόν 1116/16-10-1998 της Κτηματικής Υπηρεσίας ν. Ξάνθης.

Ο Ν. 2242/1994 ΦΕΚ 162/3-10-1994 άρθρο 3 παρ. 15,16,17 απαγορεύει ρητά τη σύνταξη συμβολαίων για τη μεταβίβαση ακινήτων, όταν τα μεταβιβαζόμενα ακίνητα βρίσκονται σε Ζώνη Παραλίας, Αιγιαλό, Βιότοπο, Δημόσιο Κτήμα και Αρχαιολογικό Χώρο και περιγράφει τις επιβαλλόμενες ποινές και πρόστιμα για τους υπεύθυνους των ανωτέρω πράξεων.

Επιπλέον, με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 854/12-09-1996), καθορίζονται οι όροι προστασίας και προϋποθέσεις παρεμβάσεων επί του υδροβιοτόπου της Βιστωνίδας. Αν και η ισχύς της Κ.Υ.Α. ήταν προσωρινή (τριετής), οι όροι προστασίας εξακολουθούσαν να είναι δεσμευτικοί για κάθε παρέμβαση επ' αυτής σύμφωνα και με την πάγια νομολογία του ΣΤΕ.

Κεφάλαιο Τέταρτο

1998-2004

Κυβερνήσεις ΠΑ.ΣΟ.Κ. – Πρωθυπουργός Κ. Σημίτης

Η διαδικασία παραίτησης του Δημοσίου και αναγνώρισης της κυριότητας της Μονής επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων ξεκινά από μία σαφώς παράτυπη και ανεξήγητη ενέργεια.

Δίχως την παραμικρή διατύπωση αιτήματος εκ μέρους της Μονής, ένα έγγραφο καταγγελία της Διεύθυνσης Αλιείας ν. Ξάνθης, υπογραφόμενο από το Νομάρχη, για τάση καταπάτησης, μετατρέπεται σε εισαγωγικό έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών προς το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ακίνητης Περιουσίας (Ν. 1935/38).

Στις 3-12-1998, το ως άνω συμβούλιο στην υπ' αριθμόν 26 γνωμοδότησή του (Εισηγητής Στ. Δέτσης), γνωμοδοτεί ότι **«η κυριότητα της Ι.Μ.Μ.Β. επί της ως άνω νησίδας απεκτήθη δυνάμει χρυσόβουλων λόγων Βυζαντινών αυτοκρατόρων και αναγνωρίστηκε από το Ελληνικό Κράτος το έτος 1924 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. β του άρθρου 1 του από 8/10-4-1924 Ν.Δ., όπως αυτές ερμηνεύτηκαν αυθεντικά με το 271/14-07-1941 Ν.Δ. (!!!) και αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδας Άντα – Μπουρού, περιοχής λίμνης Βιστωνίδας, ν. Ξάνθης»**. Παρεμπιπτόντως, κρίνει ότι οι ανωτέρω συμβολαιογραφικές πράξεις αγοραπωλησίας τμημάτων της νησίδας δεν παράγουν έννομες συνέπειες, αφού ο πωλητής ιδιώτης στερείτο κυριότητας. Αναφέρει ακόμα η άνω γνωμοδότηση ότι με το νόμο του 1941 λύθηκε οριστικά το ιδιοκτησιακό ζήτημα της νησίδας και της γύρω περιοχής. Το ιστορικό της γνωμοδότησης υπερβαίνει κατά πολύ το αιτούμενο, με αποτέλεσμα να αποτελέσει νομολογία για τις μελλοντικές γνωμοδοτήσεις. Να σημειωθεί ότι η αρμοδιότητα του Γνωμοδοτικού επί της κυριότητας υφίσταται μόνο αν η διάγνωση είναι ευχερής

και δεν απαιτεί περίπλοκους συλλογισμούς και δε διαχειρίζεται δυσεπίλυτα νομικά προβλήματα.

Ο υφυπουργός Οικονομικών Γ. Δρυς, με την απόφασή του της 5/02/1999, αποδέχεται στο σύνολό της την 26/98 ως άνω γνωμοδότηση εξαιρώντας τον αιγιαλό «όπως αυτός θα προσδιοριστεί από την αρμόδια επιτροπή αιγιαλού – παραλίας».

Ανεξήγητη έως και ύποπτη κρίνεται η επιπολαιότητα, με την οποία το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο αξιολόγησε χρυσόβουλα, φερμάνια, ταπία και λοιπούς άλλους τίτλους της Βυζαντινής και Οθωμανικής περιόδου, προκειμένου να αχθεί στο συμπέρασμά του περί της τελικής κυριότητας επί της νησίδας Άντα – Μπουρού, παρότι η σχεδόν πάγια νομολογία του Α.Π. έχει αποφανθεί ότι **η διοικητική διαδικασία του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου του Α.Ν. 1539/38 δεν ακολουθείται σε περιπτώσεις δυσχερούς διάγνωσης των πραγματικών περιστατικών και νομικών συλλογισμών αλλά μόνο όπου η διάγνωση είναι ευχερής και ευδιάκριτη.** Χαρακτηριστικό της άκρως δυσχερούς διάγνωσης είναι η κρίση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης (για το οποίο κατωτέρω) για τη μη επιδίκαση δικαστικής δαπάνης ακριβώς λόγω των άκρως δυσχερών νομικών θεμάτων, των οποίων διεξήλθε το Δικαστήριο.

Τον ίδιο χρόνο, η λίμνη Βιστωνίδα μπαίνει στο Δίκτυο NATURA, που σημαίνει ότι εκτός από ελληνική έχει και ευρωπαϊκή προστασία.

Παράλληλα με τις ενέργειες του Υπουργείου Οικονομικών, που τείνει προς την αναγνώριση του δικαιώματος κυριότητας της Μονής, **κινείται εκ μέρους του Υπουργείου Γεωργίας διαδικασία προστασίας των δημοσίου δικαίου δικαιωμάτων του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης και της κυριότητός του επ' αυτής (!!!).**

Η Ι.Μ.Μ.Β. με το υπ' αύξ. Αρ. 375 και αρ. πρωτ. 781/9.3.1/21.8/3-9-1999 υπόμνημά της, που υπέβαλε προς τον Υπουργό Γεωργίας, ζητά όπως

«εκδοθεί απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, με την οποία να αποδίδεται στην Ιερά Μονή η διαχείριση της λίμνης Πόρτο – Λάγος (Βιστωνίδας ή Μπουρού)». Στις **10/12/1999**, το Υπουργείο Γεωργίας υποβάλει ερώτημα, μεταξύ άλλων, στο Νομικό του Σύμβουλο, αν παρέχεται η δυνατότητα παραχώρησης της διαχείρισης στη Μονή, αναφέροντας ότι η Μονή είχε παρόμοιο αίτημα και το 1991, ότι συνάντησε την καθολική άρνηση όλων των εμπλεκομένων και **ότι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου δεν απεδέχθη το αίτημα**. Κατόπιν αυτού, εκδίδεται η υπ' αριθμόν **111/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ.**, που έχουμε προαναφέρει.

Η γνωμοδότηση αυτή, μεταξύ άλλων, δέχεται ότι από τις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 2 του ισχύοντος Συντάγματος, αρ. 967, 970 Α.Κ. κλπ προκύπτει αβίαστα ότι «οι λιμνοθάλασσες καταλέγονται μεταξύ των κοινοχρήστων πραγμάτων ... οι οποίες εφόσον δεν ανήκουν σε Δήμο ή Κοινότητα ή δεν υπάρχει ρητή νομοθετική διάταξη που να ορίζει διαφορετικά ανήκουν στο Δημόσιο». Ότι «...το ισχύον Σύνταγμα ... όσο και ο Α.Κ. επιτρέπουν και ανέχονται ταυτόχρονα την απόκτηση ιδιαίτερων δικαιωμάτων επί των κοινοχρήστων πραγμάτων ... με την έκδοση νόμου... κατά απόκλιση από τις πάγιες ρυθμίσεις». Ότι με τη σύμβαση του 1930 «παραχωρείται από πλευράς του Ελληνικού Δημοσίου μόνο η ιχθυοτροφική καλλιέργεια, η εκμετάλλευση και η πώληση των παραγομένων ιχθύων κλπ, αφού τα υπόλοιπα επί της λιμνοθάλασσας δικαιώματα παραμένουν ακέραια στο Δημόσιο, όπως ρητά και με σαφήνεια αναφέρει η ίδια σύμβαση, αναφέρει δε ρητά και η προαναφερόμενη απόφαση του ΣτΕ (σ.σ. 41/1929) βάσει της οποίας συνομολογήθηκε και η εν λόγω σύμβαση. Αλλά και αυτό το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως δεν παραχωρείται εξ ολοκλήρου και απεριόριστο...». Καταλήγει δε η γνωμοδότηση ότι ακόμα και αυτή η παραχώρηση της διαχείρισης της λίμνης μπορεί να γίνει μόνο με νομοθετική ρύθμιση και όχι με υπουργική απόφαση.

Ο τότε Υπουργός Γεωργίας Γ. Ανωμερίτης στις 25/10/2000 αποδέχεται εν μέρει την ως άνω γνωμοδότηση (διατηρώντας στην ουσία για λογαριασμό του Δημοσίου το δικαίωμα να τροποποιεί μονομερώς τη σύμβαση με τους αλιείς και να παραχωρήσει πιθανόν τη χρήση στην αιτούσα Ιερά Μονή).

Ενώ, όμως, το Υπουργείο Γεωργίας κινείται δραστικά για την προστασία και κατοχύρωση της δημόσιας κτήσης της λίμνης, το Υπουργείο Οικονομικών υπονομεύει σκόπιμα(;) αυτήν την προσπάθεια.

Ενδεικτικό των προθέσεων της τότε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Οικονομικών για την αναγνώριση των απαιτήσεων της Μονής αποτελεί το από 17/07/2001 έγγραφο του τότε αρμοδίου υφυπουργού Οικονομικών Απ. Φωτιάδη. Σύμφωνα με αυτό και ΠΡΙΝ ακόμα εκδηλωθούν οι προθέσεις της Μονής σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς επί της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων, αναγνωρίζει «προκαταβολικά» τα αιτήματά της με το χαρακτηρισμό ως εξαρτήματός της του μετοχίου του Αγίου Νικολάου.

Εντελώς συμπτωματικά (;), λίγους μήνες μετά το πιο πάνω έγγραφο του κ. Φωτιάδη, στις **27 Δεκεμβρίου 2001, μέσα στα Χριστούγεννα**, η Μονή υποβάλει προς το Υπουργείο Οικονομικών αίτηση να αναγνωριστεί κυρία των παραλιμνίων εκτάσεων συνολικής επιφανείας 25.000 στρεμμάτων, το οποίο διαβιβάζεται στην Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης στις **29/01/2002** και ζητά να συγκεντρωθούν τα στοιχεία για παραπομπή στο Γνωμοδοτικό. Η Ξάνθη ενημερώνει και τη Ροδόπη λόγω συναρμοδιότητας. Από την Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης καταρτίζονται οι σχετικές εκθέσεις και συγκεκριμένα στην τεχνική έκθεση αναφέρονται αναλυτικά οι διανομές, που άρχισαν από το 1931 για την αποκατάσταση ακτημόνων και προσφύγων από τη Μ. Ασία και τον Εύξεινο Πόντο, αλλά και τα κτήματα τα ανήκοντα στο Δημόσιο και στη διεύθυνση Γεωργίας. Καταρτίζονται οι σχετικές εκθέσεις και από την Κτηματική Υπηρεσία Κομοτηνής και ο προϊστάμενος **Ι. Ρεφειάδης συντάσσει το από 24/4/2002 πόρισμά του**, με το οποίο αποφαίνεται ότι πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση της Μονής και να αναγνωριστεί αποκλειστική κυρία, νομέυς και κάτοχος των παραλιμνίων εκτάσεων (Στην κατάθεσή του αναφέρει ότι αν δεν είχε εκδοθεί η πιο πάνω γνωμοδότηση δεν θα μπορούσε να είχε καταλήξει υπέρ της Μονής, καθώς και ότι δεν μπορούσε να διαφοροποιηθεί από το Βλασιάδη, που ήταν προϊστάμενός του).

Με την **17/2002** γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, που εκδίδεται μετά από την 1038824/3577/A0010/3-6-2002 εντολή της γενικής Διεύθυνσης Δ. Π. και Εθν. Κληροδοτημάτων...

...έγινε δεκτό ομόφωνα ότι το Δημόσιο δεν δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων στο από 12-12-2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δ. Βασιλειάδη (μηχανικού της Μονής), εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης στη λίμνη Μπουρού περιοχής ν. Ξάνθης, που ανήκουν εξ ολοκλήρου στην Ι.Μ.Μ.Β.

Η πραγματική και νομική βάση της γνωμοδότησης αυτής στηρίχθηκε στην προηγούμενη υπ' αριθμόν 26/1998 και έγινε δεκτή με την υπ' αριθμόν 1064538/5928/A0010/5-8-2002 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, υπογραφόμενη από τον τότε υφυπουργό Απ. Φωτιάδη.

Χαρακτηριστικές είναι οι απαντήσεις, που έδωσε ο Απ. Φωτιάδης στον υπογράφοντα, όταν κατέθεσε ως μάρτυρας στην εξεταστική. Στην υποθετική περίπτωση που το Γνωμοδοτικό έκρινε ομόφωνα ότι, βάσει χρυσοβούλων, η Ακρόπολη ανήκει στη Μονή Πεντέλης, απάντησε ότι αυτό είναι από τα διδάγματα της κοινής πείρας, αν το γνωρίζεις εξ ιδίας αντιλήψεως σημαίνει ότι έχεις άλλη άποψη. Στην υποθετική περίπτωση, επίσης, που το Γνωμοδοτικό έκρινε ότι 40.000 στρέμματα στο Δέλτα του Έβρου και 30 έως 40.000 στο δάσος της Δαδιάς ανήκουν στην Μονή Ξενοφώντος, απάντησε το ίδιο, δηλαδή εκεί που έχει ιδία αντίληψη, μπορεί να έχει άλλη γνώμη. Ιδία αντίληψη ο κ. Φωτιάδης είχε μόνο για την εκλογική του περιφέρεια!! Για τη Βιστωνίδα που διέπεται από το ίδιο προστατευτικό καθεστώς, βρίσκεται σε όμορο νομό, δε φαίνεται να έχει γνώση (!) και είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει τη γνωμοδότηση!!

Στις 11/12/2002 υπογράφεται πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής, με το οποίο παραδίδονται στη Μονή τα αγροκτήματα Κεσσάνης

και Σελλίνου, συνολικής εκτάσεως **844,5 στρεμμάτων** μόνο από το σύνολο των **4.000 στρεμμάτων** περίπου του ν. Ξάνθης και γίνεται μνεία ότι τα υπόλοιπα του ν. Ξάνθης τα διαχειρίζεται η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων του Νομού και θα αποδοθούν στη Μονή από αυτήν και για ότι αφορά στις νησίδες, αυτές ήταν πάντα ιδιοκτησία της Μονής και δε συντάσσεται για αυτές πρωτόκολλο.

Το Πρωτόκολλο αυτό δεν έχει μεταγραφεί. Μεταγράφηκε μόνο η ανωτέρω απόφαση στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης (τόμος 1084 αρ.48) και στο Υποθηκοφυλακείο Ροδόπης (τόμος 1571 αρ. 25) **στις 19/11/2002.**

Παρόμοια και αναγκαία διαδικασία (πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής) **δεν τηρήθηκε για τις εκτάσεις του νομού Ροδόπης.**

Πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στο γεγονός, που αποδεικνύεται πλήρως (προαναφερόμενο πρωτόκολλο), ότι **χιλιάδες στρέμματα επί των παραλιμνίων εκτάσεων είχαν ήδη διανεμηθεί οριστικά από δεκαετίες σε ακτήμονες**, με αποτέλεσμα ο φερόμενος ως κύριος επ' αυτών (I.M.M.B.) να έχει **απολέσει οριστικά όχι μόνο την κυριότητά του, αλλά και το ενοχικό του δικαίωμα για αποζημίωση.**

Τον Ιούλιο 2003, ο Διευθυντής Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης ζητά από τη Διεύθυνση Πολιτικής Γης του Υπουργείου Γεωργίας να του **δοθούν διευκρινήσεις και σχετικά έγγραφα για να προασπιστούν τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου στην επικείμενη δίκη, λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκταση αυτή εμπίπτει κυρίως σε Διανομές ή Αναδασμούς ήδη από το 1930.** Και η ίδια η διευθύντρια Πολιτικής Γης του Υπουργείου Γεωργίας, κ. Μαντέλη, απαντά ότι **και τα μοναστηριακά ακίνητα δεν εξαιρούνται, ότι οι διεκδικούμενες εκτάσεις έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου και στη συνέχεια των αποκαταστημένων, ότι έχει απολεσθεί κάθε δικαίωμα της Μονής καθώς και ότι έχει παραγραφεί ακόμα και το ενοχικό της δικαίωμα για αποζημίωση.** Αναφερόμενη δε στην 17/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού, ισχυρίζεται ότι δε σχετίζεται με το νόμιμο και πραγματικό καθεστώς που δημιουργήθηκε μετά από την αποκατάσταση των ακτημόνων μη δυνάμενη να αμφισβητήσει την ορθότητά της. **Η επισήμανση αυτή αποτελεί βασικό στοιχείο για τον προσδιορισμό της ζημιάς του**

Δημοσίου, αφού στις ανταλλαγές που επακολούθησαν συνεκτιμήθηκαν (και στην έκθεση του ΣΟΕ) ως ιδιοκτησία της Μονής εκτάσεις που ανήκαν σε τρίτους (!!!).

Στη συνέχεια και πριν καν κλείσει χρόνος από την προηγούμενη γνωμοδότηση, το ως άνω γνωμοδοτικό με την υπ' αριθμόν 46/28-11-2002 γνωμοδότησή του έκανε δεκτό ομόφωνα ότι το Δημόσιο δε δικαιούται να προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας, των οχθών αυτής στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή, η οποία ανήκει εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή.

Σημειώνεται ότι δεν έχει προηγηθεί αίτηση της Μονής και σίγουρα δεν έχει προηγηθεί σχετική διοικητική έρευνα. Επίσης, πρέπει να γίνει μνεία ότι δεν έχει ξανατύχει να υπάρχει γνωμοδότηση ή Υ.Α. με ασάφεια «όποια έκταση κι αν περιλαμβάνει».

Η γνωμοδότηση αυτή έγινε αποδεκτή με την υπ' αριθμόν πρωτ. 1051266/10611/Α0010/ΠΕ/4-6-2003 απόφαση του τότε Υφυπουργού Οικονομικών Απ. Φωτιάδη, παρά μάλιστα το γεγονός ότι εκκρεμούσε η από 15-1-2003 αγωγή της Μονής Βατοπεδίου κατά του Δημοσίου, περί ης κατωτέρω.

Τον ίδιο μήνα (25/6/2003) συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας μετά των οχθών αυτής, που ανήκουν στο νομό, εξ ολοκλήρου στη Μονή, μη δυναμένου του Δημοσίου να προβάλλει δικαιώματα επ' αυτής, μεταξύ του Προϊσταμένου της Κτημ. Υπηρεσίας Ξάνθης, Χρ. Κωνσταντινίδη και του Καθηγούμενου Εφραίμ, με άμεση μεταγραφή του στο υποθηκοφυλακείο. Ερώτημα τίθεται αν ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία και στο νομό Ροδόπης.

Την ίδια ώρα που εξελίσσονται όλα αυτά, η Μονή εκ παραλλήλου και για παράδοχο λόγο, από τη στιγμή που υπάρχουν οι ανωτέρω γνωμοδοτήσεις, που έγιναν αποδεκτές κατά τα ανωτέρω, καταθέτει την

21/01/2003 την από **15/01/2003** αγωγή της κατά του **Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης**, η οποία συζητήθηκε τελικώς την **5^η-11-2003**. Με την αγωγή αυτή, η Μονή ζητούσε να αναγνωριστεί κυρία εκτάσεως συνολικού εμβαδού **27.044,50 στρεμμάτων**, (2.044 στρέμματα περισσότερα από τα αναγνωρισθέντα με τη γνωμοδότηση 17/2002). Για την τύχη της αγωγής θα αναφερθούμε κατωτέρω.

Ταυτόχρονα, η Μονή αιτείται στην Επιτροπή Απαλλοτριώσεων της Νομαρχίας Ξάνθης να της αναγνωριστεί η κυριότητα των γαιών που έχουν ήδη απαλλοτριωθεί. Η Επιτροπή με τη σχετική υπ' αριθμόν 1/2003 απόφασή της αδυνατεί να αποφανθεί επί του σχετικού αιτήματος της Μονής. Την απόφαση αυτή προσβάλλει με σχετική αγωγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου Ξάνθης, από το δικόγραφο της οποίας παραιτήθηκε εν συνεχεία.

Η Μονή κινείται πολυεπίπεδα. Το **Φεβρουάριο του 2003** έχει επεξεργαστεί σχέδιο νόμου που το στέλνει στο Υπουργείο Α.Α.&Τ. για να της **παραχωρηθεί η νομή, διαχείριση και εκμετάλλευση της λίμνης** και να καταργηθούν όλες οι προϋφιστάμενες διατάξεις.

Στις 3/09/2003 αποστέλλεται στο τότε Πρωθυπουργό, κ. Σημίτη, επιστολή – διαμαρτυρίας από φορείς του ν. Ξάνθης, με την οποία τον ενημερώνουν και διαμαρτύρονται για την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί.

Τον Οκτώβριο 2003 οι αντιδράσεις των κατοίκων της περιοχής φτάνουν στο απροχώρητο και **Σύνδεσμος Φορέων του ν. Ξάνθης**, που συγκροτείτο από το Μητροπολίτη, το Νομάρχη, το Δήμαρχο, τον Πρόεδρο του Δικηγορικού συλλόγου και άλλους φορείς, **επισκέπτεται τον υφυπουργό Απ. Φωτιάδη** για να κάνει παράσταση διαμαρτυρίας. Στη συνάντηση συμμετέχει και ο τότε Υπουργός Γεωργίας, κ. Δρυς, παρουσία και του κ. Αλ. Κοντού, ως βουλευτής ν. Ξάνθης, μέλους του Συνδέσμου Φορέων, που διαμαρτύρονται. Κατά τη συζήτηση, **ο κ. Δρυς υπεραμύνεται σθεναρά των επιλογών του**, προκαλώντας στους φορείς έντονα αισθήματα δυσαρέσκειας. **Ο κ. Φωτιάδης, όμως, θορυβημένος από τις αντιδράσεις των τοπικών φορέων** και εν όψει εκλογών που έπονταν «**αναπέμπει**» στο Γνωμοδοτικό

τις ανωτέρω τρεις γνωμοδοτήσεις για επανεξέταση «ενόψει νέων στοιχείων, νομικών και πραγματικών, που οι τοπικοί φορείς επικαλέστηκαν». Ταυτόχρονα, όμως, **δεν ανακαλεί** τις αποφάσεις του ενόψει της νέας γνωμοδότησης, παρόλο που δεν απαιτείται προδικασία γνωμοδότησης επ' αυτού, **δεν ακύρωσε** τις μεταγραφές αυτών, αφήνοντας ένα παραθυράκι για να συνεχιστούν οι διαδικασίες με τη Μονή. Από την άλλη πλευρά, δεν σπεύδει να αποστείλει την εντολή του αυτή στο συνήγορο του Δημοσίου, Χειμώνα, ενόψει της εκδίκασης της αγωγής της Μονής στις 5/11/2003 στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης. Σύμφωνα και με την κατάθεση του Χειμώνα, έλαβε γνώση της σχετικής εντολής άτυπα στις 7/11/2003 σε μία συνάντηση φορέων στην Κομοτηνή μετά το δικαστήριο και για αυτό **για πρώτη φορά** αναφέρεται αυτή η υπουργική πράξη **στην αντίκρουση και όχι στις προτάσεις.**

Μετά την κυβερνητική αλλαγή 7 Μαρτίου του 2004 και μέχρι την αποκάλυψη της υπόθεσης το 2007, το ΠΑΣΟΚ σιωπά!!!

Ειδικότερα, ο Απ. Φωτιάδης, που εκλέγεται σε όμορο νομό (ν. Έβρου) και που γνωρίζει πολύ καλά τις εκκρεμότητες που έχει μεταφέρει στην νέα κυβέρνηση (αναπομπή και εκκρεμοδικία), παρόλα αυτά δεν καταθέτει ούτε μία ερώτηση.

Ήδη το Νοέμβριο του 2003, ο Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ, Γιάννης Δραγασάκης καταθέτει ερώτηση στα πλαίσια του Κοινοβουλευτικού ελέγχου προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού σχετικά με την αγωγή της Μονής και την αναστάτωση που προκάλεσε στους κατοίκους των περιοχών, καθώς και τους αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής (παραλίμνιες εκτάσεις), δεδομένου ότι φέρεται να διευκολύνει την εκχώρηση εκτάσεων επί των οποίων έχουν ασκηθεί εμπράγματα δικαιώματα και έχουν δαπανηθεί τεράστια ποσά από το Ελληνικό Δημόσιο. Ερωτά συγκεκριμένα :

- Γιατί ο κ. Υπουργός Οικονομικών **απεδέχθη** τις γνωμοδοτήσεις, σύμφωνα με τις οποίες παραιτείται από το δικαίωμα διεκδίκησης και αναγνωρίζει ως ιδιοκτήτη αυτών της Ι.Μ.Μ.Β.

- Πώς έγινε η εν λόγω παραχώρηση, χωρίς να ρωτηθεί το Υπουργείο Πολιτισμού ... δεδομένου ότι εκεί βρίσκονται **δύο αρχαιολογικοί χώροι**.
- Αν γνώριζε ο Υπουργός Πολιτισμού τις παραχωρήσεις και **τι έκανε** για την προστασία των αρχαιολογικών χώρων. Σε καταφατική περίπτωση, ζητείται η κατάθεση της σχετικής αλληλογραφίας, αν δεν τις γνώριζε τι προτίθεται να κάνει στο εξής.
- Τέλος, σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί ο Υπουργός Οικονομικών για την αλλαγή των ρυθμίσεων που έγιναν εις βάρος του κοινωνικού και εθνικού συμφέροντος, ώστε να πάψει να επικρατεί σύγχυση γύρω από το όλο θέμα.

Η ενημέρωση που έχει από το τότε Υφυπουργό Απ. Φωτιάδη είναι πέρα από την παράθεση των γνωμοδοτήσεων και των αποφάσεων, ότι η υπόθεση έχει επανεισαχθεί στο Γνωμοδοτικό για επανεξέταση, στην ουσία δηλαδή δεν απαντά για τη σκοπιμότητα της παραχώρησης.

Το Υπουργείο Πολιτισμού απαντά ότι δεν είχε προηγηθεί αλληλογραφία των σχετικών Υπουργείων επ' αυτού, ότι οι αποφάσεις δεν τους κοινοποιήθηκαν από την εκδούσα αρχή, ότι στη δίκη κατέθεσε ως μάρτυς αρχαιολόγος της αρμόδιας Εφορίας και τέλος ότι έχει δοθεί εντολή να οριοθετηθούν οι συγκεκριμένοι αρχαιολογικοί χώροι.

Ακολουθούν ερωτήσεις σχεδόν όλων των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ, καθώς και Βουλευτών άλλων κομμάτων.

Λίγο πριν τις εκλογές, το Γενάρη του 2004, στέλνεται από την Κτηματική Υπηρεσία Ν. Ροδόπης ενόψει της νέας γνωμοδότησης ο φάκελος της λίμνης Βιστωνίδας με την από 27/05/2002 τεχνική έκθεση του Αν. Σαμουρκασίδη, υπαλλήλου της, και το από 24/04/02 πόρισμα του υπαλλήλου της Ι. Ρεφειάδη και επισυναπτόμενο το από 12/12/01 σχεδιάγραμμα του αγρονόμου τοπ. μηχανικού Δ. Βασιλειάδη.

Κεφάλαιο Πέμπτο

Μάρτιος 2004 έως σήμερα

Κυβερνήσεις Ν.Δ. – Πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής

Η νέα κυβέρνηση (9/03/2004) κληρονομεί από την προηγούμενη δύο «καυτές» εκκρεμότητες. Αυτή της γνωμοδότησης επί της «αναπομπής» Φωτιάδη και της εκκρεμοδικίας επί της αγωγής της Ι.Μ.Μ.Β.

Κρίσιμο γεγονός την περίοδο αυτή είναι η υπουργοποίηση του Βουλευτή Ξάνθης, κ. Κοντού, στο Υπουργείο Α.Α.&Τ. και μάλιστα ως αρμοδίου επί της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης, υπηρεσίας που θα διαδραματίσει κομβικό ρόλο στις μετέπειτα διαδικασίες απαγκίστρωσης της Ι.Μ.Μ.Β. από τη Βιστωνίδα και στις ανταλλαγές.

Στις 20/5/2004 εκδίδεται η υπ' αριθμόν 26/2004 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, που συνεδρίασε με την ίδια σύνθεση των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων, η οποία κρίνει ότι οι ισχυρισμοί του Ξυνίδη δεν αποτελούν νεώτερα πραγματικά στοιχεία, αλλά διαφορετική πλην, όμως, εσφαλμένη νομική εκτίμηση και γνωμοδοτεί «ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος επανεξέτασης» των προαναφερθέντων γνωμοδοτήσεων.

Τη γνωμοδότηση αυτή αποδέχεται στο σύνολό της στις 7/06/2004 ο υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Πέτρος Δούκας.

Θα πρέπει να σημειωθεί προς αξιολόγηση ότι δύο μέρες μετά την υπογραφή της σχετικής απόφασης του Δούκα, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη του Πρωθυπουργού κ. Κ. Καραμανλή στο Άγιο Όρος, συνοδευόμενου από τον κ. Ρουσόπουλο, τον κ. Αγγέλου και άλλους Υπουργούς της Κυβέρνησής του. Η επίσκεψη αυτή καλύφθηκε πλήρως δημοσιογραφικά από τα Μ.Μ.Ε. Εντύπωση είχε κάνει τότε και ίσως τώρα ακόμα περισσότερο ότι κατά παράβαση του πρωτοκόλλου, που ορίζει ότι ο Πρωθυπουργός φιλοξενείται από τη Μονή Μεγίστης Λαύρας κατά τις επισκέψεις του στο Άγιο Όρος, στη

συγκεκριμένη επίσκεψη ο κ. Πρωθυπουργός και η συνοδεία του φιλοξενήθηκαν από την I.M.M.B.

Μετά και αυτήν την ευνοϊκή γνωμοδότηση και απόφαση του αρμοδίου Υπουργού, **η Μονή ζητά** με την από 2/6/04 επιστολή της την από κοινού με το Δημόσιο **κατάθεση δηλώσεως για μη έκδοση αποφάσεως**. Έντονη εντύπωση προκάλεσε η πρωτοφανής για τα δεδομένα της ελληνικής διοίκησης **ταχύτητα διεκπεραίωσης της διαδικασίας**. Στις **1/06/04 (!)** παραλήφθηκε η αίτηση της Μονής. Στις **17/6/2004** συνεδρίασε το Ν.Σ.Κ., στις **22/06/2004** εγκρίθηκε το πρακτικό από τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Δούκα, απεστάλη με ταχυμεταφορά (κούριερ) στην Κομοτηνή και στις **25/06/04** προσκομίστηκε στο Πρωτοδικείο Κομοτηνής, όπου και κατατέθηκε το σχετικό πρακτικό δήλωσης.

Όπως αποδείχτηκε από την κατάθεση της **Προέδρου** του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, κ. Ψάλτη, οι μοναχοί Εφραίμ και Αρσένιος, **είχαν πληροφορηθεί από την ίδια, τη δυσμενή για τη Μονή έκβαση της διάσκεψης**. Όπως δε κατέθεσαν, όλοι σχεδόν οι εκπρόσωποι των φορέων της Ξάνθης, διάχυτες ήταν οι φήμες ήδη από τα μέσα Απριλίου 2004 για τη δυσμενή για τη Μονή έκβαση της δίκης.

Στις 14/07/2004 οι εκπρόσωποι των Δικηγορικών Συλλόγων Θράκης με υπόμνημά τους προς τον υφυπουργό Οικονομίας κ. Δούκα, τον ενημερώνουν ότι οι αποφάσεις Δρυ και Φωτιάδη «στηρίχθηκαν σε ελλιπείς εκθέσεις των κατά τόπων υπηρεσιών Δημοσίων Κτημάτων με πλήρη αποδοχή των ισχυρισμών της Μονής, χωρίς να ληφθούν υπόψη ούτε τα στοιχεία που υπήρχαν κατά τόπους, ιδιαίτερα στις οικείες Μητροπόλεις, ούτε και το κυριότερο στις γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ, που έκριναν πάντοτε παράνομες τις προβαλλόμενες διεκδικήσεις». Τονίζουν ότι οι φήμες έλεγαν ότι η έκβαση της δίκης θα ήταν **υπέρ του Δημοσίου** και προειδοποιούν ότι ανάλογη δική του απόφαση **θα είχε τεράστιες πολιτικές και ποινικές επιπτώσεις.**

Αναφέρονται, ιδιαίτερα, στις ποινικές επιπτώσεις, ότι εμφανίζεται το γνωμοδοτικό συμβούλιο αλλά και ο ίδιος ο αρμόδιος Υπουργός **να μη λαμβάνει υπόψη του την άποψη του ΝΣΚ**, να αδιαφορεί ότι το ίδιο το Υπουργείο Οικονομικών στη δίκη αρνήθηκε και αντέκρουσε τις απαιτήσεις της

Μονής, να μη λαμβάνει υπόψη του τους τοπικούς φορείς και τα στοιχεία που αυτοί διαθέτουν, να καταργεί εκκρεμή δίκη παρόλο που υπάρχει άρνηση του Δημοσίου να συναινέσει στις απαιτήσεις της Μονής, **να ζημιώνει το Ελληνικό Δημόσιο και γιατί αφαιρεί από αυτό δεκάδες χιλιάδες στρέμματα, που του ανήκουν κατά κυριότητα και γιατί θα καταβάλλει αποζημιώσεις δισεκατομμυρίων και εν τέλει να το ζημιώνει συνειδητά.** Το έγγραφο κοινοποιήθηκε και στον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό κ. Παυλόπουλο, τους Βουλευτές των τριών νομών, τους Νομάρχες και τις ΤΕΔΚ.

Πραγματοποιείται συνάντηση των φορέων με τον Πρόεδρο του ΝΣΚ, **παρίσταται και ο κ. Διονυσόπουλος**, πρόεδρος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, ο οποίος, σύμφωνα και με την κατάθεσή του, δεν ενημέρωσε τους φορείς για την πορεία της δίκης, γιατί δε θεώρησε ότι ήταν στη δικαιοδοσία του, απαντώντας μόνο σε ερωτήσεις για τις γνωμοδοτήσεις.

Βαρύνουσας σημασίας είναι **η συνάντηση (6/09/04)** παραγόντων της Ξάνθης **με τον κ. Ρουσόπουλο**. Αποκλείονται από αυτήν τεχνηέντως οι προσκείμενοι στην αντιπολίτευση κ. Ξυνίδης και Τσολακίδης, ενώ ήταν παρόντες οι Βουλευτές Αλ. Κοντός και Φ. Τσαλίδης. Το περιεχόμενο της συνάντησης κρατείται μυστικό. Οι κ.κ. Ξυνίδης και Τσολακίδης καταθέτουν ότι ο κ. Ρουσόπουλος φέρεται να είπε στους φορείς ότι **το θέμα της ιδιοκτησίας είχε κλείσει υπέρ των συμφερόντων της Μονής**, αλλά εξαιτίας των αντιδράσεων στην Ξάνθη η Μονή θα έπαιρνε αλλού ακίνητα. Ο κ. Ρουσόπουλος ισχυρίζεται ότι τη συνάντηση ζήτησε ο κ. Κοντός, ότι ο ίδιος δήλωσε αναρμόδιος και ότι παρέπεμψε στους αρμόδιους Υπουργούς διατυπώνοντας τη λύπη του γιατί υπάρχει αντιδικία μεταξύ Μονής και κατοίκων, τα ίδια δε είπε και στον κ. **Εφραίμ, που του τηλεφώνησε μετά. Σύμφωνα με τους φορείς είδαν το κ. Ρουσόπουλο (παρότι αναρμόδιο) με σκοπό να τα μεταφέρει στον Πρωθυπουργό.**

Εξάλλου από την κατάθεση του κ. Τσιτουρίδη προκύπτει το άκρως περίεργο γεγονός ότι ως τις 21/9/04 οπότε και αποπέμφθηκε, αν και καθ' όλα αρμόδιος Υπουργός για τη Βιστωνίδα και τις ανταλλαγές **δεν ενημερώθηκε ούτε από τον Υφυπουργό του κ. Κοντό, ούτε από τον κ. Ρουσόπουλο** για τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος και η μόνη ενημέρωσή του ήταν η «αγωνία» του αρμοδίου Υφυπουργού του κ. Κοντού για τους αγρότες και

τους ψαράδες της εκλογικής του περιφέρειας και τίποτα για «στημένα» γνωμοδοτικά και τις σχετικές αποφάσεις των υφυπουργών Οικονομίας.

Αρχές Οκτωβρίου, ο κ. Ρουσόπουλος, παρότι αναρμόδιος Υπουργός, **επικοινωνήσε τηλεφωνικά με τον κ. Μπασιάκο** και του είπε ότι έχουν έρθει οι φορείς και φωνάζουν και **ακόμη «με πήρε τηλέφωνο ο Ηγούμενος** της Ι.Μ.Μ.Β. και μου είπε ότι έχουν προβλήματα αντιδικίας εκεί και μπορεί κάποια στιγμή να ζητήσουν να έρθουν να τον δουν». Αναρωτιέται κανείς γιατί ο κ. Ρουσόπουλος καθυστέρησε και δεν επικοινωνήσε με τον κ. Τσιτουρίδη.

Το Νοέμβριο του 2004 η Μονή σε επιστολή προς τον Πρόεδρο της ΚΕΔ αναφερόμενη στις ανωτέρω αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις, ζητά να ανταλλάξει τις παραλίμνιες εκτάσεις πλην των νησίδων με ισάξια ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου. Στις **3/11/2004, η κ.Μαντέλη**, διευθύντρια Πολιτικής Γης του Υπ. Α.Α.&Τ., στέλνει έγγραφο προς διάφορες Νομαρχίες και ζητά να ενημερωθεί για τις κοινόχρηστες, διαθέσιμες εκτάσεις, που διαχειρίζονται εκείνες, **εντοπίζοντας εκείνες που έχουν οικοπεδική ή τουριστική αξία ή είναι παραθαλάσσιες (!).**

Στις **1/12/2004**, ο Υπουργός Α.Α.&Τ., Ευάγγελος Μπασιάκος ερωτά το Νομικό Συμβούλιο του Κράτος του Υπουργείου του, αν κωλύεται η έκδοση απόφασης για ανταλλαγή των παραλιμνίων εκτάσεων, αναφέροντας και την 111/2000 γνωμοδότηση.

Το Δ΄ Τμήμα του Ν.Σ.Κ. με την υπ' αριθμόν 15/9-12-2004 γνωμοδότησή του, ξεκινά με την παραδοχή ότι έχει αναγνωριστεί η κυριότητα της Μονής επί της λίμνης, των νησίδων και των παραλίμνιων εκτάσεων. Δέχεται ότι **δεν έρχεται σε αντίθεση με την υπ' αριθμόν 111/2000** γνωμοδότηση της Ολομέλειας, **που παρεμπιπτόντως κρίνει για το κοινόχρηστο χαρακτήρα της λίμνης**, προκειμένου να προσδιοριστεί ο τρόπος παραχώρησης της εκμετάλλευσης, προχωρώντας με αυτόν τον τρόπο σε αυθαίρετη ερμηνεία της απόφασης της Ολομέλειας. Και τελικά, γνωμοδοτεί ότι ο Υπουργός Α.Α. & Τ. δύναται νομίμως να αναθέσει στην ΚΕΔ την ανταλλαγή εκείνων εκ των παραλιμνίων εκτάσεων, που εμπίπτουν στην

αρμοδιότητα του Υπουργείου, με άλλες εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης, δεδομένης της αρμοδιότητας για ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας στο Υπουργείο Οικονομικών.

Εδώ, πρέπει να επισημανθούν τα ερωτήματα προς το Δ' Τμήμα του ΝΣΚ. Δεν ερωτάται το αυτονόητο, δηλαδή, **αν μπορεί να πραγματοποιηθεί η ίδια η ανταλλαγή**. Η αξιολόγηση του θεσμικού πλαισίου της λίμνης (Ραμσάρ, κοινόχρηστη, εκτός συναλλαγής, απαράγραπτα δημοσίου δικαίου δικαιώματα), αλλά και παραλιμνίων εκτάσεων (Ζώνες Προστασίας, αυστηροί περιορισμοί αξιοποίησης κλπ) **θα οδηγούσε αναπόφευκτα (;) στο ασύμφορο της ανταλλαγής**.

Αξίζει να σημειωθεί ότι πέντε από τους δικαστές του Δ' Τμήματος συμμετείχαν στη σύνθεση της Ολομέλειας που εξέδωσε την ανωτέρω απόφαση και ότι και οι δύο αποφάσεις ήταν ομόφωνες (!!!).

Μετά ταύτα, πράγματι ο Υπουργός Α.Α.&Τ., Ευάγγελος Μπασιάκος, με την υπ' αριθμόν 3822/25-01-2005 απόφασή του (η οποία ποτέ δε δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί απόφαση – «φάντασμα») προχώρησε στη σχετική ανάθεση στην ΚΕΔ, ανεξάρτητα από την διαδικασία ανταλλαγής από το Υπουργείο Οικονομικών και εκτός αν αποφασίσει το Δ.Σ. της ΚΕΔ την ανταλλαγή με άλλων φορέων. Χαρακτηριστικό της μυστικοπάθειας του Υπουργείου Α.Α.&Τ. είναι ότι η υπουργική απόφαση ουδέποτε μέχρι και σήμερα δόθηκε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, για την προσκόμισή της δε στα Διοικητικά Δικαστήρια εκδόθηκαν σχετικές προδικαστικές αποφάσεις!!

Ήδη, η Μονή, αμέσως μετά τη γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος και παραμονές Χριστουγέννων, αναθέτει στο ΣΟΕ να εκτιμήσει την αξία εδαφικών εκτάσεων, κτιριακών εγκαταστάσεων και της Λίμνης Βιστωνίδας και Νταλιάνη. Η έκθεση συντάσσεται στις 22/03/2005. Η επίσπευση **εκ μέρους της Μονής** της εκτίμησης της συνολικής έκτασης της Βιστωνίδας δεν είναι τυχαία. Παρέδωσε στους εκτιμητές όσα και ότι έγγραφα έκρινε ωφέλιμα για αυτήν προκειμένου να υπερεκτιμηθεί η έκταση. Δεν έλαβαν υπόψη τους την

Ειδική Περιβαλλοντολογική Μελέτη, που είχε ήδη παραληφθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ, την προηγούμενη ΚΥΑ (1996) Προστασίας του Υδροβιότοπου, καθώς επίσης και το γεγονός ότι χιλιάδες στρέμματα είχαν οριστικά διανεμηθεί και είχαν οριστικά απολεσθεί για τη Μονή. Τα στοιχεία αυτά θα είχαν παρασχεθεί (;) στους εκτιμητές, αν η εκτίμηση γινόταν με πρωτοβουλία του Δημοσίου.

Η Μονή πλέον με την από **22-3/4 Απριλίου 2005 επιστολή** της προς την ΚΕΔ επανέρχεται στο θέμα της ανταλλαγής με συγκεκριμένη πρόταση επί των προτεινόμενων ανταλλαγών παραλίμνιων εκτάσεων και ζητά να περιληφθούν στα ήδη προσφερόμενα 25.000 στρέμματα και τα 2.047 στρέμματα του Δήμου Αβδήρων, που ήδη ανήκουν στην κυριότητα της Μονής δυνάμει της υπ' αριθμόν 3/2001 απόφασης του Πρωτοδικείου Ξάνθης με την οποία επικυρώθηκε πρακτικό συμβιβασμού μεταξύ της Μονής και του Δήμου, καθώς και η νησίδα Άντα – Μπουρού και ζητάει να εξαιρεθούν τα δύο νησίδια εκατέρωθεν της γέφυρας που οδηγεί στο ναό του Αγίου Νικολάου, το νησίδιο παραπλεύρως του ναού της Παναγίας της Παντάνασσας και ο χώρος σταθμεύσεως έξω από το ναό του Αγίου Νικολάου.

Στις 13 Απριλίου 2005, ο πρόεδρος Δ.Σ. της ΚΕΔ, Γεώργιος Ξηραδάκης, συγκροτεί τριμελή επιτροπή, αποτελούμενη από τους Παυλίδη Ιγνάτιο, Ισμήνη Καρυωτάκη και Σταύρο Ζερβουδάκη, με σκοπό την αξιολόγηση και την προώθηση όλων των θεμάτων που αφορούν στην εν λόγω ανταλλαγή και τη σύνταξη σχετικού πορίσματος.

Ήδη έχουν αρχίσει και επιταχύνονται απρόσμενα οι διαδικασίες, παρακάμπτοντας τη συνήθη ραστώνη, που διέπει την ελληνική γραφειοκρατία.

Στη συνεδρίαση της 21/07/2005, το Δ.Σ. της ΚΕΔ αναφέρεται στην **3822/25-01-2005 Υ.Α. (Μπασιάκος)** και αποφασίζει ομόφωνα την καταρχήν προώθηση της διαδικασίας ανταλλαγής με τα επιλεγέντα ακίνητα καθώς και με άλλα που θα απαιτηθούν για να ισοσκελιστεί η αξία, με την εντολή να διερευνηθούν αναλυτικά όλες οι πλευρές (διοικητικές, τεχνικές, οικονομικές και νομικές).

Τον Αύγουστο του 2005 το Υπουργείο Α.Α.&Τ. γνωστοποιεί στην ΚΕΔ τα ακίνητα που μπορούν να ανταλλαχθούν και φαίνεται να έχει γίνει ήδη μία πρώτη επιλογή από αυτά από τους μοναχούς, όπως έχει καταθέσει η κ. Μαντέλη, στην οποία έφερναν **πίνακα με κυκλωμένα τα επιλεγόμενα ακίνητα** και το Σεπτέμβριο η ΚΕΔ διαβιβάζει το πίνακα αυτό στο ΣΟΕ για να εκτιμηθούν τα ακίνητα αυτά, εκτίμηση, η οποία ολοκληρώνεται πάραυτα μέσα στο μήνα.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να επισημανθεί ότι η κ. Στ. Μαντέλη κατά την κατάθεσή της προσπάθησε εναγωνίως να πείσει την Επιτροπή ότι η Διεύθυνσή της και η ίδια **δεν προέβη** σε καμία επιλογή των ακινήτων, αλλά αυτήν την πραγματοποίησε η ΚΕΔ. Είναι προφανής ο λόγος: Δεν ήθελε να φανεί η συνεννόηση με τη Μονή. Όμως, από όλα τα στοιχεία αποδεικνύεται συνεχής συνεννόηση με σκοπό να επιλεγούν ακίνητα «φιλέτα». Χαρακτηριστικό της προεπιλογής είναι ότι οι καταστάσεις που απέστειλε η Ν.Α. Θεσσαλονίκης περιλαμβάνουν πολύ περισσότερα, από όσα τελικά επελέγησαν. Αποκλείστηκαν ακίνητα αγροτικά, μικρής αξίας κ.λ.π.

Αμέσως μετά, η ΚΕΔ ενημερώνει το Υπουργείο Α.Α.&Τ. ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία και διατυπώνει το ερώτημα αν απαιτείται νέα υπουργική απόφαση για την υπογραφή των συμβολαίων. Άμεσα απαντά η κα Μαντέλη, προϊσταμένη της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης του Υπουργείου, αυτοβούλως, ότι δεν απαιτείται νέα υπουργική απόφαση, γιατί η εντολή δόθηκε για οποιοδήποτε ακίνητο.

Στις 22/10/2005, η Μονή απευθυνόμενη προς τον Πρόεδρο της ΚΕΔ σε συνέχεια προφορικών συνεννοήσεων στέλνει τα τοπογραφικά που συνέταξε ο μηχανικός της και παραπονείται ότι η εκτίμηση του ΣΟΕ για τα υπό ανταλλαγή ακίνητα του Δημοσίου (Ν. Ραιδεστός, Πανόραμα, Ωραιόκαστρο και Καρδία) είναι πολύ υψηλή!!

Στις 18/11/2005 το Δ.Σ. της ΚΕΔ εγκρίνει την ανταλλαγή βάσει της εκτίμησης του ΣΟΕ των παραλιμνίων εκτάσεων με τα επιλεγέντα ακίνητα του Υπ. Α.Α.&Τ. ν. Θεσσαλονίκης (Ν. Ραιδεστός, Καρδία, Πανόραμα και Ωραιόκαστρο). - Εκτίμηση σύμφωνα με το ΣΟΕ 17.420.000 ευρώ, εκτίμηση ΚΕΔ 18.210.200 ευρώ και τελικά 16.200.000 ευρώ. Εκτίμηση για τις

παραλίμνιες, ΣΟΕ 15.689.107,54 ευρώ, ΚΕΔ 16.471.034,60 ευρώ, Δάνος και Συνεργάτες 17.237.996 ευρώ. (?)

Με έγγραφο της ίδιας μέρας, ο Ζερβουδάκης, δικηγόρος της ΚΕΔ, ζητά όλα τα νομιμοποιητικά έγγραφα για το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων του Υπ. Α.Α.&Τ. προς ανταλλαγή, τα οποία συνεχίζει να τα αναζητά επί μακρόν μέχρι την υπογραφή του συμβολαίου τον Απρίλιο, χωρίς ποτέ να έρθουν στα χέρια του για το νόμιμο έλεγχο πριν την υπογραφή του συμβολαίου.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2005 υπογράφονται τα δύο πρώτα συμβόλαια με αριθμούς 2195 και 2196 της Συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Πελέκη, με τα οποία ανταλλάσσονται οι παραλίμνιες εκτάσεις 25.000 στρεμμάτων στους νομούς Ροδόπης και Ξάνθης, αντίστοιχα, με ακίνητα του νομού Θεσσαλονίκης.

Πρέπει, στο σημείο αυτό, να γίνει ειδική αναφορά στην εν γένει συμπεριφορά του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, **κ. Ψωμιάδη**, και αυτό λόγω των στενών πολιτικών και προσωπικών σχέσεων με το Μέγαρο Μαξίμου και ειδικά τον κ. Καραμανλή. Στις **16/12/2005**, είχε στείλει στον Πρωθυπουργό, το μισό Υπουργικό Συμβούλιο και τις αρμόδιες υπηρεσίες (μεταξύ αυτών και τη Διευθύντρια Πολιτικής Γης, κ. Μαντέλη) αυστηρότατο έγγραφο, ενδεικτικό των προθέσεων του, στην περίπτωση απώλειας για το νομό του, των πολύτιμων κληροτεμαχίων – «φιλέτων». «Η μεθόδευση αυτή πίσω από τις πλάτες του αιρετού Νομάρχη ... είναι τουλάχιστον αντιδεοντολογική και αυταρχική ... σε άκρα αντίθεση με το κοινό αίσθημα, αλλά και την εφαρμοζόμενη πολιτική διαχείριση και αξιοποίηση των οικοπέδων ... (σ.σ. σχολική στέγη, ακτήμονες και άστεγοι του Νομού)».

Έκτοτε ο Νομάρχης και μέχρι τα μέσα περίπου του 2007, **ΣΙΩΠΑ** ύποπτα αλλά και ενδεικτικά δεδομένου ότι όπως αποδείχτηκε και από έγγραφα **γνώριζε τα πάντα.**

Αντί άλλης απάντησης από τα πολιτικά πρόσωπα, που υποτίθεται ότι είχαν λάβει την επιστολή του Νομάρχη, στις 23/01/2006, η κα Μαντέλη γνωστοποιεί στη Ν. Α. Θεσσαλονίκης, Διεύθυνση Πολιτικής Γης με κοινοποίηση μεταξύ άλλων και στο Νομάρχη Θεσσαλονίκης τη διάθεση των

ακινήτων του Υπ. Α.Α.&Τ στην ΚΕΔ και ζητά την αποφυγή έκδοσης οποιασδήποτε πράξεως επέμβασης στα τεμάχια αυτά, χωρίς να αναφέρει ότι τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν ήδη υπογραφεί, αλλά δεν έχουν ακόμα μεταγραφεί.

Ήδη, από τα τέλη Φεβρουαρίου του 2006, η Μονή μετά από δικό της έλεγχο στα ακίνητα που παρέλαβε με τα ανωτέρω συμβόλαια, διαπιστώνει ότι αρκετά από αυτά δεν είναι ελεύθερα και ζητά τη «διόρθωση του προβλήματος».

Ενώ, **στις 8/03/06**, το γραφείο Τύπου του Υπ.Α.Α.&Τ. εκδίδει δελτίο τύπου, υπογραφόμενο **από τον Αλ. Κοντό**, στο οποίο αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκε με επιτυχία η διαδικασία ανταλλαγής μεταξύ ΚΕΔ και Ι.Μ.Μ.Β. των παραλιμνίων εκτάσεων ... **«μετά από συντονισμένους κυβερνητικούς χειρισμούς»**. Έγγραφο, που κατέθεσε ο κ. Μπασιάκος στην Εξεταστική.

Στις **9/3/2006**, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΚΕΔ στέλνει προσωπικό έγγραφο προς τον Υπουργό Υπ. Α.Α.&Τ., κ. Μπασιάκο, μετά την 3822/2005 απόφαση του τελευταίου και τη 15/2004 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, ζητά τη συναίνεση του Υπουργού προκειμένου **«να προχωρήσουμε στη διαδικασία ανταλλαγής με τη διαδικασία αποζημιώσεως»**.

Μετά από σχετική αλληλογραφία **ενός μηνός**, βρίσκονται άλλα διαθέσιμα ακίνητα και, παρά το γεγονός ότι και πάλι δεν επισυνάπτονται τα σχετικά προς νομικό έλεγχο έγγραφα και ότι ο Ζερβουδάκης και πάλι διαμαρτύρεται, **υπογράφεται στις 12 Απριλίου 2006 το 2335 συμβόλαιο της ιδίας ως άνω Συμβολαιογράφου, με το οποίο ανταλλάσσονται τα «προβληματικά» ακίνητα με νέα**, κατόπιν της από 30-3-2006 απόφασης του Δ.Σ. της ΚΕΔ.

Να επισημάνουμε ότι, από την αλληλογραφία του Νομικού συμβούλου της ΚΕΔ, κ. Ζερβουδάκη, αλλά και από την κατάθεσή του, διαφαίνεται έντονη πίεση να υπογραφούν το ταχύτερο τα συμβόλαια χωρίς κανένα προηγούμενο

έλεγχο και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι νομικές θέσεις και απόψεις του. Η όλη διαδικασία κινήθηκε με τη διαδικασία του «κατεπείγοντος» και του «εμπιστευτικού», χωρίς οι χαρακτηρισμοί αυτοί να δικαιολογούνται από πουθενά. Σύμφωνα με την κατάθεσή του και σχετικό έγγραφό του, όλη η ΚΕΔ **υποκλινόταν και χειροφιλούσε του Άγιους Πατέρες και εκτελούσε εντολές** όπως ακριβώς εντολές εκτελούσε και αυτός. Εκτός των άλλων, αξιοσημείωτη είναι η παρουσία του μοναχού Αρσενίου σε όλες σχεδόν τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. της ΚΕΔ.

Εν τω μεταξύ, και πριν μπουν οι υπογραφές στο ως άνω συμβόλαιο, η ΚΕΔ είναι έτοιμη να περάσει στο επόμενο βήμα, δηλαδή την ανταλλαγή της λίμνης, αφού έχει αρχίσει σχετική αλληλογραφία, αρχής γενομένης από το **υπ' αριθμόν πρωτ. 6061/22-03-06 έγγραφο του Γ.Γ. Υπ. Α.Α.&Τ Κώστα Σκιαδά**, με το οποίο αυτός παρέχει τη σύμφωνη γνώμη για τη μεταβίβαση της λίμνης. Κοινοποιείται στους Μπασιάκο, Κοντό και Μαντέλη.

Ενώ, **ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΚΕΔ, κ. Ξηραδάκης, στις 23/03/2006, ενημερώνει με προσωπικό έγγραφο τον υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών Πέτρο Δούκα** για την πρόοδο των ανταλλαγών και ζητά να ορίσει αυτός συνεργάτη του ώστε σε συνεργασία με την ΚΕΔ να «προσδιοριστεί η διαδικασία της νέας ανταλλαγής με αντικείμενο τη λίμνη αυτή τη φορά και τις υπολειπόμενες παραλίμνιες εκτάσεις».

Στις 13/04/2006 – μία μέρα μετά την υπογραφή του συμβολαίου που ολοκληρώνει την πρώτη φάση ανταλλαγών – **ο Γ. Γ. του Υπ. Α.Α.&Τ. Κώστας Σκιαδάς** επανέρχεται με εισήγηση προς την ΚΕΔ υποστηρίζοντας ότι **λόγοι Δημοσίου συμφέροντος δικαιολογούν τη μεταβίβαση της λίμνης είτε με ανταλλαγή είτε με αγορά και κρίνεται συμφέρουσα για το Δημόσιο η προτεινόμενη λύση. Κοινοποίηση στον Μπασιάκο και στον Κοντό.**

Στις 17/5/2006, ο Πρόεδρος Δ.Σ. της ΚΕΔ, κ. Ξηραδάκης με προσωπικό έγγραφό του προς τον Υπουργό κ. **Μπασιάκο**, ζητά προκειμένου να προβούν στην ανταλλαγή της λίμνης, να τους διαθέσει τα διαθέσιμα ακίνητα αρμοδιότητας του Υπουργείου Α.Α.&Τ.

Σε έγγραφο του, ο Διευθυντή του Γραφείου Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, Γ. Τσούτσος, επικαλείται την υπ' αριθμόν 15372/5-6-2006 απόφαση του Υπ. Α.Α.&Τ., με την οποία «ανατέθηκε στην ΚΕΔ η διαδικασία ανταλλαγής... ή αντί της ανταλλαγής να καταβληθεί στην Ιερά Μονή το ποσό που θα προκύψει από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...».

Η συγκεκριμένη ΚΥΑ είναι και αυτή «φάντασμα», γιατί ενώ είχε υπογραφεί από τον Υπουργό Α.Α.&Τ., κ. Μπασιάκο, **ουδέποτε** υπογράφηκε από το συναρμόδιο Υφυπουργό κ. Δούκα. Ο λόγος μη υπογραφής και έκδοσής της ήταν το γεγονός πρόβλεψης εναλλακτικής (της απευθείας ανταλλαγής) μεθόδου: αυτής της εξαγοράς της έκτασης με το ποσό που «θα προκύψει από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...».

Η εναλλακτική αυτή μέθοδος χαρακτηρίστηκε από μάρτυρες – στελέχη της ΚΕΔ ως η πλέον προσοδοφόρα και διαφανής για το Δημόσιο. Υπήρχε δε στις επιλογές της ΚΕΔ και του Υπ. Α.Α.&Τ. μέχρι και την έκδοση της ΚΥΑ 16651/06, στην οποία δε συμπεριλήφθηκε η προαναφερόμενη εναλλακτική μέθοδος.

Ο αποκλεισμός της πιο πάνω μεθόδου ζημίωσε το Δημόσιο, όπως προκύπτει σαφέστατα από την απλή αντιπαράθεση του ποσού της εκτίμησης της Βιστωνίδας και των παραλιμνίων (62.549.108 ευρώ) και του τελικού οφέλους της Μονής (76.277.924 ευρώ), από τις εκποιήσεις των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Ότι δηλαδή δεν έπραξε το Δημόσιο με την πιο πάνω εναλλακτική, το έπραξε η Μονή με την άμεση εκποίηση των ακινήτων που έλαβε με την ανταλλαγή.

Όπως προκύπτει από τα έγγραφα (συμβόλαια, εκτιμήσεις), αλλά και από την κατάθεση του αρχιλογιστή της Μονής, μοναχού Ευδόκιμου, η Μονή εισέπραξε: α) από την **πρώτη δημοπρασία 2.572.620 ευρώ**, β) από τη **δεύτερη δημοπρασία** στην «ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ» **16.700.000 ευρώ** γ) από τη **δημοπρασία των Ολυμπιακών Ακινήτων 41.000.000 ευρώ** (θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα **9.000.000 ευρώ** που η αγοράστρια εταιρεία

κάνει «δωρεά» στη Μονή την ίδια μέρα καταβολής του συμβατικού τιμήματος και το οποίο σύμφωνα με πεποίθηση όλων των μελών της Επιτροπής «πανωπροίκι» - εξωσυμβατικό τίμημα). **Συνολικά 60.272.620 ευρώ + 9.000.000 ευρώ «δωρεά» = 69.272.620 ευρώ.** Αν ληφθούν υπόψη και τα ακίνητα που δόθηκαν στη Μονή, αλλά δεν ανταλλάχθηκαν με το Ολυμπιακό Ακίνητο και δεν επέστρεψαν ποτέ στο Δημόσιο, αξίας 7.005.304 ευρώ και συνολικά **(69.272.620 + 7.005.304) 76.277.924.**

Η εκτίμηση για την αξία της λίμνης και των παραλιμνίων κατά την ανταλλαγή είναι **63.000.000 ευρώ**, ενώ τα ακίνητα που έδινε το Δημόσιο ήταν υποτιμημένα από τις εκτιμήσεις και επιπλέον, υπολογίστηκαν με βάση τις παλιές αντικειμενικές αξίες του 2001 (για τη λίμνη προνοείται να υπάρχει νέα εκτίμηση ΣΟΕ του 2006).

Παράλληλα με τη διαδικασία ανταλλαγής της λίμνης πλέον, η Μονή ξεκινά την εκποίηση (;) μέρους των μεταβιβασθέντων σε αυτήν ακινήτων από τα πρώτα συμβόλαια με την πρώτη δημοπρασία να λαμβάνει χώρα στις 5/7/06 στο γραφείο του Δικηγόρου της Μονής κ. Χατζηαλεξάνδρου με τη οποία εκποιήθηκαν κάποια από τα ακίνητα στη Ν. Ραιδεστό και στην Καρδία και τη δεύτερη δημοπρασία στις 27/7/06 για ακίνητα στη Ν. Ραιδεστό, Καρδία και Ν. Επιβάτες, έναντι τιμήματος 2.572.620 ευρώ.

Στις 26 Ιουλίου 2006 εκδίδεται η κοινή Υπουργική Απόφαση Υπουργών Ο.Ο. και Α.Α.&Τ με αριθμό 16651, με την οποία ανατίθεται εκ νέου στην ΚΕΔ η διαδικασία μόνο απευθείας ανταλλαγής της λίμνης και των παραλιμνίων με διαθέσιμα ακίνητα εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης.

Το Σεπτέμβριο, η Μονή στέλνει στην ΚΕΔ νέα έκθεση του ΣΟΕ, την οποία είχε ζητήσει από τον Ιούνιο η Μονή, για τη λίμνη Βιστωνίδα. Οι ορκωτοί λογιστές, στην από 22/03/2005 εκτίμησή τους, είχαν εκτιμήσει τη Βιστωνίδα 37.000.000 ευρώ και τη λίμνη Λάγος 2.700.000 ευρώ, ενώ στην από 22/08/2006 Έκθεση ΣΟΕ, η λίμνη Βιστωνίδα και Λάγος αποτιμάται 46.860.000 ευρώ. Παρατηρείται δηλαδή αύξηση 17% περίπου σε αντίθεση με

την εκτίμηση των υπό ανταλλαγή ακινήτων που δεν επανεξετάστηκαν. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ΚΕΔ θεωρεί ότι οι εκτιμήσεις του ΣΟΕ είναι δεσμευτικές, ενώ το ΝΣΚ έχει γνωμοδοτήσει ότι δεν είναι.

Ταυτόχρονα, τον Οκτώβριο προβαίνει στην προκήρυξη δημοπράτησης ακινήτων του ν. Θεσσαλονίκης για τις 13/11/2006 πάλι στο γραφείο Χατζηαλεξάνδρου. Στη δημοπρασία, ως μοναδικός πλειοδότης εμφανίστηκε η εταιρεία «Θ. και Α. Δούρος Ο.Ε.», που πρόσφερε 10.000.000 ευρώ, πρόταση, την οποία η Γεροντία έκρινε ως ασύμφορη και κήρυξε τη δημοπρασία απρόσφορη. Στις 21/11/2006 η εταιρεία με την επωνυμία **«ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.»** προσφέρει 16.700.000 ευρώ, προσφορά που δέχτηκε η Μονή, εξουσιοδοτεί δε τον Αλ. Χατζηαλεξάνδρου να υπογράψει τα συμβόλαια.

Η δημοπράτηση αυτή αποδείχτηκε ότι ήταν εικονική, αφού, σύμφωνα με τις ημερομηνίες, ενώ διεξήχθη στις 13/11/2006, η σύσταση της «ΑΝΘΕΜΙΑΣ» με συμβολαιογραφικό έγγραφο έγινε στις 15/11, η δε απόρριψη της προσφοράς έγινε από το ηγουμενοσυμβούλιο της Μονής στις 18/11, δηλαδή η σύσταση της εταιρείας έγινε πριν την απόρριψη της προσφοράς.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω η «τριγωνική» σχέση της Μονής Βατοπεδίου, του Ομίλου Πάπιστα και του Υπουργείου Οικονομικών.

Στον Όμιλο Πάπιστα συμμετέχουν κατά 70% ο Αθ. Πάπιστας και κατά 30% η off shore εταιρεία Madeus, η οποία τυπικά ανήκει στον κ. Α. Κοιρανίδη, αχυράνθρωπο της Μονής.

Η «ΑΝΘΕΜΙΑΣ» (εταιρεία του Ομίλου Πάπιστα) αγοράζει από τη Μονή Βατοπεδίου 64 οικόπεδα στη Θεσσαλονίκη έναντι 16,7 εκατ. Ευρώ – σύνθεση του μετοχικού της κεφαλαίου: 70% ο Αθ. Πάπιστας και 30% η Rassadel. Και η Rassadel τυπικά ανήκει στον Κοιρανίδη και είναι συμφερόντων της Μονής Βατοπεδίου. Συμμετέχει δε στο Δ.Σ. αυτής ο. Χατζηαλεξάνδρου!!

Όπως αποδείχτηκε εκ των υστέρων, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών μισθώνει μέσω της ΚΕΔ τρία ακίνητα του Ομίλου Πάπιστα για τις Υπηρεσίες Ειδικού Ελέγχου, τη ΔΟΥ Καλαμαριάς, τη ΔΟΥ Ν. Ιωνίας, δηλαδή 30% των μισθωμάτων μέσω της Madeus καταλήγει στη Μονή Βατοπεδίου.

Από την άλλη πλευρά, το Δημόσιο κινείται ταχύτατα για την επιλογή των ακινήτων που θα ανταλλάγουν με τη λίμνη. Ο Γ.Γ. του ΥΠ. Α.Α.&Τ., κ. Σκιαδάς, διαβιβάζει στην ΚΕΔ κατάλογο με τα προσφερόμενα ακίνητα, καθώς και τα τοπογραφικά τους. **Οι ενέργειες αυτές καταλήγουν στην απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔ στις 21/12/2006 να εγκρίνει την ανταλλαγή της λίμνης χάριν του δημοσίου συμφέροντος χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα της Αθωνιάδας και ταυτόχρονη δήλωση της Μονής ότι παραιτείται του δικαιώματος κυριότητας επί της λίμνης.**

Το θεσμικό πλαίσιο της λίμνης (Ραμσάρ, κοινόχρηστη, εκτός συναλλαγής, απαράγραπτα δημοσίου δικαίου δικαιώματα), αλλά και των παραλιμνίων εκτάσεων (Ζώνες Προστασίας, αυστηροί περιορισμοί αξιοποίησης κλπ) θα οδηγούσε αναπόφευκτα (;) στο ασύμφορο της ανταλλαγής. Κατά την άποψή μας η ανταλλαγή **ΜΟΝΟ** ζημιά προκάλεσε στο Δημόσιο και εξυπηρέτησε **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ** τη Μονή.

Την **επόμενη κιόλας μέρα**, ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Προμηθειών – Προσωπικού των Νομικών Υπηρεσιών της ΚΕΔ στέλνει έγγραφο στη Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων, Υπηρεσία Εκποιήσεων, διαβεβαιώνει για το νόμιμο της διαδικασίας και ενημερώνει για τις περαιτέρω ενέργειες, μεταξύ άλλων, ζητά να δοθούν και οι χρήσεις για τα προς ανταλλαγή ακίνητα. Ταυτόχρονα, ενημερώνει ότι, ερμηνεύοντας αναλογικά τη διάταξη του αρ. 8 παρ. 1 του Ν. 973/79, η ΚΕΔ μπορεί να προχωρήσει με κατευθείαν διαπραγματεύσεις χωρίς δημοπρασία λόγω του ενδιαφέροντός της και μόνο για τις λίμνες.

Στις 2/01/2007, διαβιβάζεται από τον κ. Σκιαδά στην ΚΕΔ κατάσταση διαθέσιμων ακινήτων για να γίνει έλεγχος αν είναι πρόσφορα και κατάλληλα και ακολουθεί σχετική αλληλογραφία σχετικά με την επιλογή των ακινήτων.

Στις 9/01/2007, η ΚΕΔ Θεσσαλονίκης προς τα Κεντρικά ζητά κατάσταση των ακινήτων, που αντηλλάγησαν, - μετά από αίτηση ιδιώτη για εξαγορά, αφού αυτός τους δήλωσε ότι αυτά ανήκουν στην ΚΕΔ, ρώτησαν την Κ.Υ. Θεσσαλονίκης, η οποία απάντησε ότι τα ακίνητα δεν ανήκουν στο Υπουργείο Οικονομικών και δεν τα διαχειρίζεται η ΚΕΔ, εν συνεχεία ρώτησαν

το Υπουργείο Γεωργίας που τους βεβαίωσε ότι έχουν δοθεί στην ΚΕΔ. **-Στις 26/02/2007**, η ΚΕΔ απαντώντας στο ανώτερο από 9/01/07 έγγραφο της ΚΕΔ Θεσσαλονίκης, **τους επιπλήττει**, διότι έπρεπε να απευθυνθούν πρώτα σε αυτούς και σημειώνει «την ανάγκη για αποφυγή ανάλογων ενεργειών στο μέλλον ... που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν χειρισμούς της ΚΕΔ».

Στις 25/01/2007, ο Σκιαδάς στέλνει στον Γκράτζιο πίνακα ακινήτων.

Στις 30/01/2007, στέλνει έγγραφο η ΚΕΔ προς το ΣΟΕ να εκτιμήσει ακίνητα στην Καλαμπάκα, Τρίκαλα και Βάρη ν. Αττικής.

Στις 13/02/2007, στέλνει έγγραφο η ΚΕΔ προς το ΣΟΕ και διαβιβάζει το 2522/03 συμβόλαιο της Συμβολαιογράφου Αθηνών Ελένης Μιχαλοπούλου – Αγραφιώτη, που αφορά τα Ολυμπιακά Ακίνητα στο Δήμο Αχαρνών προς εκτίμηση.

Στις 14/02/2007, ο κ. Σκιαδάς προς κκ Παπαγεωργίου και Γκράτζιο στέλνει και νέο πίνακα ακινήτων αυτή τη φορά στην Αμμουλιανή, Κάτω Σούλι Γραμματικού, Διαβατά και Ν. Αγχίαλο ν. Θεσσαλονίκης.

Η αλληλογραφία μεταξύ ΚΕΔ, Υπουργείο Α.Α.&Τ. (διεύθυνση Πολιτικής Γης) και ΣΟΕ συνεχίζεται με έντονους ρυθμούς.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ, κ. Γκράτζιος, κρίνει σκόπιμο να αποστείλει προσωπικό έγγραφο προς τον Υπουργό κ. Μπασιάκο με το οποίο ζητά την έκδοση απόφασης που να ορίζει ότι η ΚΕΔ δικαιούται να μεταβιβάσει στη Μονή (28/03/2007).

Στις 13/4/2007, ο κ. Σκιαδάς, με έγγραφό του προς τον Ξηραδάκη, αναφέρει ότι λόγοι δημοσίου συμφέροντος δικαιολογούν την εν λόγω μεταβίβαση είτε με ανταλλαγή είτε με αγορά (της λίμνης), και κρίνεται συμφέρουσα για το Δημόσιο η προτεινόμενη λύση.

Στις 26/04/2007, υπογράφονται τα υπ' αριθμόν **2800, 2801, 2802 και 2803** συμβόλαια της Συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Πελέκη, με τα οποία ανταλλάσσονται ποσοστά των συνολικών λιμναίων εκτάσεων με οικόπεδα του Δημοσίου. (22,04 /1000 +116,536 /1000 +2,998 /1000 + 93,989 /1000) με αντίστοιχα οικόπεδα του Δημοσίου στην Τρίγλια, Ουρανούπολη, Σωζόπολη, Καλλικράτεια, Νέα Πλαγιά Τρίγλιας – Ν. Επιβάτες, Αγχίαλος, Καρδία, Τρίλοφος – Γοργογύρι και Βλαχάβα Ν.

Τρικάλων – Πλαγιάρι ν. Θεσσαλονίκης (τμήμα γηπέδου γκολφ, 25 μέτρα από τη θάλασσα).

Κάποια από τα ακίνητα που ανταλλάσσονται με το υπ' αριθμόν **2800/26-4-07** συμβόλαιο **επιστρέφονται πίσω** εν συνεχεία με το **3076/27-03-2008** συμβόλαιο **στο Δημόσιο** το οποίο δίνει πίσω **35,617 /1000 της Λίμνης.**

Στις 27/04/2007 υπογράφεται το **2804** συμβόλαιο της ίδιας Συμβολαιογράφου με το οποίο ανταλλάσσεται ποσοστό **22,982 /1000 της λίμνης με οικόπεδα στο Άνω Σχολάρι.**

Στις 9/05/2007 υπογράφεται το υπ' αριθμόν **2813** συμβόλαιο της ίδιας Συμβολαιογράφου με το οποίο ανταλλάσσεται ποσοστό **29,876 /1000 της λίμνης με αγρόκτημα περιοχής Ματζάρηδες Ραιδεστού.**

Τον Απρίλιο και Μάιο εξελίσσεται μία αλληλογραφία, που προκαλεί με ερώτημά της η κ. Μαντέλη, υιοθετώντας τις απόψεις της Μονής, μεταξύ αυτής και του Γ. Γ. και του Νομικού Συμβούλου κ. Μπότσιου, η οποία (αλληλογραφία), **στις 18/5/2007** καταλήγει με γνωμοδότηση του κ. Μπότσιου ότι **ο χαρακτηρισμός «δάσος χθαμαλόν» σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι έχει χαρακτηριστεί ως δάσος αλλά το πολύ ως δασική έκταση.** Την ίδια μέρα ενημερώνεται η Διεύθυνση Δασών Χαλκιδικής και η ΚΕΔ για τα ανωτέρω.

Με το **2814/9-05-2007** συμβόλαιο της ίδιας ως άνω Συμβολαιογράφου ανταλλάσσονται **7,682 /1000 της λίμνης με τμήμα ακινήτου του αγροκτήματος Αγίου Αθανασίου Πέλλας.** Το συμβόλαιο αυτό **διορθώνεται** ως προς τα όρια του ακινήτου με το υπ' αριθμόν **3189/17-07-08** **συμβόλαιο της ίδιας ως άνω Συμβολαιογράφου.** Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ερώτημα γεννάται αν μπορεί να διορθωθεί απλώς το αρχικό συμβόλαιο, αφού το διορθωτικό περιγράφει στην ουσία άλλο ακίνητο, που μάλιστα έχει πρόσωπο σε περιμετρική οδό, που δεν είχε το αρχικό. Υποβάλλεται δε στην αρμόδια ΔΟΥ αρνητική δήλωση, ενώ προφανώς η αξία του δεύτερου οικοπέδου είναι μεγαλύτερη.

Την ίδια ημερομηνία 9-05-2007, υπογράφονται και τα με αριθμούς **2815, 2816 και 2817** συμβόλαια πάντα της ίδιας ως άνω Συμβολαιογράφου, με τα οποία ανταλλάσσονται **5,655/1000 με 2 συνεχιζόμενα παραλιακά αγροτεμάχια στον Ξηροπόταμο Ιερισσού, 14,810/1000 της λίμνης με 8 αγροτεμάχια στη νήσο Αμμουλιανή και 59,752/1000 της λίμνης με**

ακίνητο του αγροκτήματος Κάριανης ν. Καβάλας αντίστοιχα. Το δεύτερο από τα αναφερόμενα συμβόλαιο ακυρώθηκε με το **2896/2-08-2007 συμβόλαιο**, γιατί από το 1961 τα ακίνητα είχαν μεταβιβασθεί στην κοινότητα.

Στις **22/05/2007** υπογράφονται τα με αριθμούς **2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824 και 2825** συμβόλαια με τα οποία ανταλλάσσονται **226,272/1000** της λίμνης με αγροτεμάχιο στη **Ν. Πέραμο Καβάλας, 211,054/1000** της λίμνης με τμήμα του αγροκτήματος **Ν. Ηρακλείτσας ν. Καβάλας, 11,137/1000** της λίμνης με έκταση στο **Λαύριο** έναντι του **Τεχνολογικού Πάρκου, 31,384/1000** της λίμνης με δασική έκταση **Γραμματικού (Κάτω Σούλι Λοιμικού), 23,625/1000** της λίμνης με τμήμα του αγροκτήματος **Προσφόριον Ουρανούπολης (δασική έκταση), 13,567/1000** της λίμνης με αγροτεμάχιο στην **Αμμουλιανή, 106,647/1000** της λίμνης με τμήμα του αγροκτήματος **Ακροποτάμου ν. Καβάλας.**

Θα πρέπει να σημειώσουμε τα εξής:

α) το συμβόλαιο 2820 διορθώθηκε με την υπ' αριθμόν **2874/13-07-2007** πράξη διόρθωσης της ιδίας Συμβολαιογράφου ως προς το ΚΑΕΚ (!!!), που σημαίνει ότι μεταβιβάζεται τελείως άλλο ακίνητο, σύμφωνα δε με δημοσιεύματα της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία» το αρχικό ακίνητο ήταν πάνω από την Εγνατία Οδό, ενώ η Μονή ήθελε κάτω από την Εγνατία, ήτοι παραλιακό. Ακόμα προσαρτάται έκθεση του ΣΟΕ, που αφορά άλλο ακίνητο.

β) το ακίνητο του Λαυρίου (2821 συμβόλαιο) είναι «**πιθανόν δασικό**», όπως αναφέρεται στην από 14-2-2007 έκθεση του **ΣΟΕ**.

γ) το 2822 συμβόλαιο ακυρώνεται με την υπ' αριθμόν **3190/17-7-08** πράξη ακύρωσης της ιδίας Συμβολαιογράφου επειδή είχαν συμπεριληφθεί και εκτάσεις διανεμηθέντων από το 1951, πράγμα που δεν αναφέρεται με σαφήνεια στη διόρθωση.

δ) το 2824 συμβόλαιο ακυρώθηκε με την υπ' αριθμόν **2897/2-08-07** πράξη ακύρωσης της ιδίας Συμβολαιογράφου, γιατί είχε ήδη μεταβιβαστεί από το 1961 στην Κοινότητα Αμμουλιανής.

Ουρανούπολη

Το υπ' αριθμόν **2823/22-05-07** συμβόλαιο διορθώνεται με την υπ' αριθμόν **3005/21-12-07** πράξη διόρθωσης της ιδίας ως άνω

Συμβολαιογράφου, αφορά δε το περίφημο **δάσος της Ουρανούπολης**, το οποίο, όπως θα αναλύσουμε, ως «χθαμαλόν δάσος» μετατρέπεται σε δασική έκταση και εν συνεχεία σε αγροτική.

Στις 28/02/2007 ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπ. Α.Α.&Τ., κ. Ελ. Φραγκιουδάκης, αποστέλλει προς τα Γραφεία του Υπουργού και του Γ. Γ. του Υπουργείου αναλυτικότατο έγγραφο με θέμα «διαδικασία επίλυσης δασικών αμφισβητήσεων του άρθρου 14 του Ν. 998/79». Όπως προκύπτει από τις καταθέσεις ενώπιον της Εξεταστικής του ίδιου, αλλά και των κ.κ. Σαγρή, και Φραντζεσκάκη, μόνος αρμόδιος για χαρακτηρισμό έκτασης ως δασικής ή μη είναι ο Δασάρχης. Στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης της έκτασης αμφισβητεί το χαρακτηρισμό, μπορεί να προσφύγει στις αρμόδιες επιτροπές (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) και εν τέλει στο ΣτΕ.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση που εξετάζουμε είναι σαφές ότι η πορεία που ακολουθήθηκε τείνει να παρακάμψει τη νόμιμη διαδικασία:

Στην από 23/03/2007 έκθεση του ΣΟΕ γίνεται η εκτίμηση ότι πρόκειται περί δασικής έκτασης. Στη συνέχεια έρχεται το από 23/3/07 τοπογραφικό του Κιάκα που τη χαρακτηρίζει «έκταση άρτια και οικοδομήσιμη».

Με την από **23/04/2007** εντολή του κ. **Σκιαδά**, ο Νομικός Σύμβουλος του Υπουργείου κ. **Μπότσιος** για την υπαγωγή των προοριζομένων προς ανταλλαγή κοινοχρήστων, διαθεσίμων εποικιστικών εκτάσεων στο ρυθμιστικό πλαίσιο της παρ. 2 του αρ. 75 του Ν. 998/79 γνωμοδοτεί ότι **η ανταλλαγή ... πρέπει να εκτιμηθεί υπό το βάρος των ειδικών συνθηκών κατά τις οποίες έχει συνομολογηθεί ότι οι ανταλλασσόμενες εκτάσεις του Δημοσίου θα έχουν τουλάχιστον τα ίδια ποιοτικά χαρακτηριστικά με τη λίμνη ως προς τη δυνατότητα αγροτικής εκμετάλλευσης και καταλήγει ότι «τα ακίνητα ... και αν ακόμα δεν έχουν καθαρά αγροτικό χαρακτήρα, εφόσον παρουσιάζουν μία μορφή δασικής έκτασης υπάγονται στην άνω ρύθμιση».**

Στις 25/04/2007, μία μέρα πριν την υπογραφή των πρώτων συμβολαίων ανταλλαγής της λίμνης, η κ. **Μαντέλη** στέλνει έγγραφο προς την ΚΕΔ με το οποίο διευκρινίζει ότι στις κοινόχρηστες και διαθέσιμες εκτάσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της αγροτικής και μόνο νομοθεσίας και όχι εκείνες που διέπουν τις δασικές εκτάσεις, ως μη έχει αρμοδιότητα.

Στις 10/05/2007 αποστέλλεται έγγραφο της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης του ΥΠ. Α.Α.&Τ. στη Διεύθυνση Δασών Χαλκιδικής, το οποίο διαβιβάζεται αρμοδίως στο Δασαρχείο Αρναίας (18/5) αν η έκταση της Ουρανούπολης, την οποία η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων χαρακτηρίζει ως δασική, μετά την αφαίρεση 400 στρεμμάτων δάσους είναι ή πρόκειται να κηρυχθεί αναδασωτέα εν μέρει ή εν όλω.

Στις 18/5/2007 ο Νομικός Σύμβουλος του Υπ.Α.Α.&Τ., **κ. Μπότσιος** εκδίδει τη δεύτερη υπ' αριθμόν **3225 γνωμάτευσή του** για το ως άνω θέμα, η οποία καταλήγει ότι χωρίς ουδεμία επιφύλαξη έχει τη γνώμη ότι το συγκεκριμένο ακίνητο έχει χαρακτηριστεί δασική έκταση, ότι ο χαρακτηρισμός από την Επιτροπή Απαλλοτριώσεων («δάσος χθαμαλόν») αποκλείει την επανεξέταση από οποιοδήποτε άλλο όργανο της Διοίκησης και ότι υπάγεται στη ρύθμιση της παρ. 2 αρ. 75 του Ν. 998/79. Αυθημερόν η κ. Μαντέλη κοινοποιεί τη γνωμοδότηση προς την ΚΕΔ και τον κ. Σκιαδά.

Στις 6/6/2007, όπως προκύπτει από τις καταθέσεις, αφού είχαν υπογραφεί τα συμβόλαια, κοινοποιείται στην Διεύθυνση Δασών Χαλκιδικής από το Υπ. Α.Α.&Τ. η από **18/05/2007 γνωμοδότηση του Μπότσιου, που έλεγε ότι το «δάσος χθαμαλόν» είναι δασική έκταση και να το εννοήσουμε ως τέτοια.** Η Υπηρεσία απαντά θέτοντας ερωτήματα αν έχει αποδεχθεί το Υπουργείο τις γνωμοδοτήσεις του κ. Μπότσιου και αν μπορούν να εφαρμοστούν στο εν λόγω τεμάχιο. **Στις 13/11/2007**, το Υπ. Α.Α.&Τ. απαντά ότι δεν έχουν ανακληθεί οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι του Ν. 3147/2003 εγκύκλιοι και χαρακτηρίζει τη γνωμοδότηση του κ. Μπότσιου γνωμοδοτικό έγγραφο και δε χρήζει αποδοχής ενώ αντιθέτως η γνωμοδότηση προκειμένου να είναι πράξη υποχρεωτική για τη διοίκηση πρέπει να γίνει υποχρεωτική. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι **ο Κτηματολογικός Πίνακας του 1971 το περιγράφει ως δάσος κοινόχρηστο, ενώ το 1934, που χαρακτηρίστηκε «χθαμαλόν» θεωρούνταν δάσος.**

Ήδη, **στις 13/07/07**, η Διεύθυνση Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στέλνει την ανωτέρω αλληλογραφία στο Υπ. Α.Α.&Τ., στην οποία αναφέρει ότι **ο χαρακτηρισμός του συγκεκριμένου κοινοχρήστου ως «δάσος» είναι έγκυρος και δεσμευτικός και δεν επανεξετάζεται από τα**

όργανα της Διοίκησης, ο επιθετικός προσδιορισμός ... «χθαμαλόν» ή «κοινόχρηστον» δεν μπορεί να μεταβάλλει το χαρακτήρα της έκτασης και την υπαγωγή της στις δασικές διατάξεις, διότι σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία η διάκριση ... δεν εξαρτάται από το ύψος ... αλλά από το ποσοστό εδαφοκάλυψης. Ότι οι γνωμοδοτήσεις του κ. Μπότσιου εκφράζουν προσωπική άποψη και δεν έχουν νομική βάση, ούτε καμία ισχύ, πολύ δε περισσότερο αφού δεν έχουν γίνει αποδεκτές από τον Υπουργό.

Στις 2/8/07, η ΚΕΔ αποστέλλει αίτημα στον Γ.Γ. κ. Σκιαδά, στο οποίο επιμένει στο χαρακτηρισμό της έκτασης ως δασικής και ζητά «προκειμένου να αρθεί οποιαδήποτε αμφιβολία παρακαλούμε για την αποδοχή από τον κ. Υπουργό της σχετικής γνωμοδότησης του Νομικού Συμβούλου». Ουσιαστικά το αίτημα αυτό της ΚΕΔ προκαλεί την μετέπειτα απόφαση του ΝΣΚ, γιατί όπως φαίνεται και από την προηγούμενη σχετική αλληλογραφία η γνωμοδότηση του κ. Μπότσιου χαρακτηρίζεται ως **γνωμοδοτικό έγγραφο μη χρήζον αποδοχής και εν τέλει εφαρμογής**. Αυτή είναι διαδικασία που ακολουθείται μόνο σε γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ.

Έτσι, προκαλείται και δίδεται εντολή από τον κ. Σκιαδά με το υπ' αριθμόν 5074/13-12-07 έγγραφό του και λήφθηκε η υπ' αριθμόν **161/6-2-2008 απόφαση του ΝΣΚ**, η οποία **την 1/04/08 γίνεται αποδεκτή από τον κ. Κιλτίδη και το ως άνω τεμάχιο κρίνεται ως δασική έκταση**. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Πανελλήνια Ένωση Δασολόγων έχει καταθέσει προσφυγή και αίτηση ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας με παρέμβαση και του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος κατά της αποδοχής της γνωμοδότησης που έγινε αποδεκτή από τον κ. Κιλτίδη.

Καταρχήν, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το δάσος της Ουρανούπολης ζητήθηκε να εκτιμηθεί ως δασική έκταση, **εκτιμήθηκε από το ΣΟΕ ως δάσος και δη εκτός συναλλαγής** (χωρίς να έχει προσκομιστεί επίσημος χαρακτηρισμός), πλην όμως, η παράλια μη δασική ζώνη προτείνεται από την Πρόταση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου ως **«περιοχή ανάπτυξης, τουρισμού και αναψυχής»**. Η ίδια η έκθεση χρησιμοποιεί ως συγκριτικό στοιχείο πευκώνες στην περιοχή του «Πόρτο Καρράς», που έχουν αποχαρακτηριστεί (;) κατά την παραχώρηση στον επενδυτή ως μη δασικές και είναι δίπλα σε αγροτουριστικές εκτάσεις, οι οποίοι μπορούν να αξιοποιηθούν

αυτοτελώς είτε να συμβάλουν στην καλύτερη αξιοποίηση των τουριστικών εκτάσεων.

Η έκθεση αφορά σε μία περιοχή 10.691,43 στρέμματα. Το συμβόλαιο, όμως, περιλαμβάνει μόνο τα 8.608,430 στρέμματα, μείωση, η οποία έγινε αυθαίρετα, όπως αυθαίρετη είναι επίσης και η μείωση της τιμής από 1.375.000 σε 1.100.000 ευρώ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ήδη **από το έτος 1999**, είχε εγκριθεί η πρόταση της αρμόδιας Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων για δημιουργία αρχαιολογικού περιπάτου στην Ουρανούπολη Χαλκιδικής.

Επίσης, στις **10/7/2007**, η 10^η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με έγγραφό της προς τη Ν.Α. Χαλκιδικής και προς το Υπ. Πολιτισμού αναφέρει ότι οι εκτάσεις που παραχωρήθηκαν είναι **κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος και δεν είναι δυνατή η μεταβίβαση της κυριότητας από το Δημόσιο χωρίς γνωμάτευση της Υπηρεσίας**. Στις **13/8/2007**, ο τότε Υπουργός Πολιτισμού, **Γεώργιος Βουλγαράκης**, απαντώντας σε ερωτήσεις των Βουλευτών του Κ.Κ.Ε. Α. Τζέκη και Γ. Χουρμουζιάδη, απαντά ότι κηρύχθηκαν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία επιμέρους κτίσματα και όχι η ευρύτερη περιοχή. Ακόμη ότι ακόμα και αν είχε κηρυχθεί η περιοχή αρχαιολογικός χώρος δεν προκύπτει απαγόρευση μεταβίβασης από το Δημόσιο!!!!!! Η αρμόδια Διεύθυνση Βυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου έρχεται να καλύψει την άποψη αυτού του Υπουργού με έγγραφό της στις **17/9/07**. Στις **4/1/2008** η 10^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με έγγραφό της προς το Υπουργείο Πολιτισμού **ζητά την ακύρωση** του με αριθμό 2823 Συμβολαίου. Την **3/4/2008** με έγγραφό του προς το Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου του ο νυν Υπουργός Πολιτισμού **Μιχάλης Λιάπης** ζητά γνωμοδότηση αν το Υπουργείο νομιμοποιείται να προχωρήσει σε ακύρωση του άνω συμβολαίου, λαμβάνοντας (επιτέλους) υπ' όψιν τις απόψεις των αρμοδίων φορέων.

Και κατά τη διάρκεια του 2008, από το Μάιο και εφεξής συνεχίζεται μία έντονη αλληλογραφία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων που επιμένουν στην όλη προαναφερθείσα διαδικασία για το λεγόμενο «αποχαρακτηρισμό» του δάσους της Ουρανούπολης. Αξιοσημείωτο είναι ότι παρόλο που η μεταβίβαση

της Ουρανούπολης πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 2007 και έτσι η έκταση πέρασε στην κυριότητα της Μονής, το Δημόσιο ήταν αυτό που συνεχίζει να ενδιαφέρεται και να «κυνηγά» τον «αποχαρακτηρισμό» της έκτασης και όχι η Μονή που έχει και το έννομο συμφέρον, η οποία το μόνο που κάνει το Φλεβάρη του 2008 είναι να ρωτήσει τη Διεύθυνση Δασών τι δασοπονικά είδη έχει το οικόπεδό της !!!

Τέλος, και αφού έχει αποκαλυφθεί το σκάνδαλο που ερευνά η παρούσα Εξεταστική, στις **13/11/2008** η Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας απαντά σε σχετική από 11/11/08 παραγγελία της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών ότι α) 1890 στρέμματα καλύπτονται από χαλέπιο πεύκης σε ποσοστό 100%, έκταση 8.608,430 καλύπτεται από δασική βλάστηση ... σε ποσοστό 100%, έκταση 193 στρεμμάτων έχει κηρυχθεί αναδασωτέα β) δεν έχει γίνει πράξη χαρακτηρισμού ή μέρους της έκτασης διότι δεν υπήρξε ποτέ σχετικό αίτημα και γ) **προαπαιτούμενο για τη σύνταξη πράξης μεταβίβασης έκτασης (ανεξαρτήτως προέλευσης εποικιστικής ή μη) μη υπαγομένης σε εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο (οικόπεδο) ή και σύνταξη προσυμφώνου με το αυτό αντικείμενο αποτελεί η διακρίβωση του δασικού ή μη χαρακτήρα και της μορφής της έκτασης, άρα έκδοση πράξεως χαρακτηρισμού. Τέλος, ότι για το χαρακτηρισμό της έκτασης αρμόδιος είναι ο Δασάρχης και οι επιτροπές του άρθρου 10 του ν. 998/79.**

Στις 8 του παρόντος μήνα, ο Υφυπουργός Α.Α.&Τ., κ. Κιλτίδης, διαβιβάζει στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής την εντολή της Διεύθυνσης Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σχετικά με την έκδοση υποχρεωτικής πράξης χαρακτηρισμού ως δάσους για το σύνολο της Ουρανούπολης που δόθηκε στις 5/12/08 στις αρμόδιες υπηρεσίες για την περαιτέρω προστασία της.

Ολυμπιακά Ακίνητα

Κατά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της ΚΕΔ της 27/03/2007, ενημερώνεται το Δ.Σ. από το κ. Γκράτζιο ότι, ήδη, από τις 7/12/06, η Μονή γνωστοποίησε το ενδιαφέρον της για την εξεύρεση γραφειακών χώρων 20.000 τ.μ. στο νομό Αττικής για τις ανάγκες υπό σύσταση κοινωφελούς ιδρύματός της και ινστιτούτου της. (Στην Εισήγηση φαίνεται ότι υπάρχει σχετική συνεννόηση με τη Μονή για την καταλληλότητα των Ολυμπιακών Ακινήτων ως υπό ανταλλαγή ακίνητο. Έχουν δε ήδη σταλεί τα εν λόγω ακίνητα στο ΣΟΕ). Ταυτόχρονα, στην προφορική του εισήγηση ενημερώνει ότι **εξετάζονται (σ.σ. από ποιον άραγε;) δύο εναλλακτικές λύσεις, ήτοι 1) η ανταλλαγή της λίμνης με ακίνητα του Υπ.Α.Α.&Τ. και στη συνέχεια η ανταλλαγή των ακινήτων αυτών με το κτίριο του Ολυμπιακού χωριού, το οποίο προοριζόταν για στέγαση του Υπουργείου Εργασίας και 2) η απευθείας ανταλλαγή της λίμνης με το κτίριο του Ολυμπιακού Χωριού αντί για τα ακίνητα, τα οποία θα παραμείνουν στη διαχειριστική αρμοδιότητα της ΚΕΔ.**

Αποφασίζεται ότι **εξουσιοδοτείται ο Διευθύνων Σύμβουλος, κ. Γκράτζιος, μετά από συνεννόηση με τα αρμόδια όργανα του Υπ. Α.Α.&Τ. να επιλέξει ο ίδιος την πλέον νόμιμη και δόκιμη διαδικασία για τη σχετική ανταλλαγή της λίμνης και να υπογράψει τα σχετικά συμβόλαια για όποια λύση ήθελε επιλεγεί.** Δεν εξετάζουν, ως όφειλαν, για το ποια είναι η πιο συμφέρουσα λύση για το Δημόσιο.

Σημειώνεται, εδώ, ότι **το Υπουργείο Απασχόλησης δεν έχει ακόμα καμία επίσημη ενημέρωση** για τις εν λόγω αποφάσεις της ΚΕΔ **και συνεχίζει κανονικά τις διαδικασίες για τη μεταφορά του στους Θρακομακεδόνες.** Στις 30/03/2007, ο κ. Γκράτζιος με προσωπικό έγγραφό του προς τον τότε Υπουργό Απασχόλησης κ. Σάββα Τσιτουρίδη ενημερώνει για την μέχρι τότε πορεία της μεταστέγασης των υπηρεσιών του Υπουργείου στο Ολυμπιακό Χωριό, λέει ότι υπάρχουν κάποιες μικροεκκρεμότητες και ζητά να οριστεί Ομάδα Έργου για να συνεργαστεί με τις υπηρεσίες της ΚΕΔ. Ενώ, σύμφωνα και με την κατάθεση στην Εξεταστική Επιτροπή του κ. Τσιτουρίδη, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο γραφείο του από τους μοναχούς κ.κ.

Εφραίμ και Αρσένιο μαζί με το διευθύνοντα σύμβουλο της ΚΕΔ κ. Γκράτζιο, στην οποία του τέθηκε το επίμαχο θέμα για να γίνει όπως του δήλωσαν «μουσείο αθωνικής πολιτείας», η απάντησή του, όμως, ήταν αρνητική.

Για πρώτη φορά στις 4/06/2007, ο κ. Γκράτζιος ενημερώνει με προσωπικό έγγραφό του τον τότε Υπουργό Απασχόλησης κ. Μαγγίνα για την ακαταλληλότητα του κτιρίου στο Ολυμπιακό Χωριό για τη μεταστέγαση του Υπουργείου, αναλύοντας και τους λόγους, ήτοι ότι το κτίριο είναι μικρότερο των αναγκών του Υπουργείου (22.000 έναντι 28.000 τ.μ., που απαιτούν οι ανάγκες), δεν είναι κατάλληλες οι συγκοινωνίες και ότι είναι επιβεβλημένη η άμεση απόδοση του συγκροτήματος στην ΚΕΔ προς αξιοποίησή του και προκειμένου η ΚΕΔ να αποπληρώσει τα δάνεια, που έλαβε για το σκοπό αυτό. Καμία αναφορά δε γίνεται περί ανταλλαγών, Μονής, λίμνης, αλλά και την ήδη από το Μάρτιο ειλημμένη απόφαση της ΚΕΔ για ανταλλαγή του συγκεκριμένου συγκροτήματος.

Στο ως άνω έγγραφο, απαντά ο Γ.Γ. του Υπουργείου, κ. Δημήτριος Κοντός, στις 28/06/2007, αποδεχόμενος την εισήγηση του κ. Γκράτζιου να αποδοθεί το κτίριο στην ΚΕΔ. Λιγότερο από μήνα πριν από την υπογραφή των συμβολαίων. (Σημειώνεται ότι μετά από παραγγελία της νυν Υπουργού κ. Πετραλιά να γίνει έλεγχος στο αρχείο του Υπουργείου για το αν υπάρχει αλληλογραφία με αρμοδίους φορείς (για συγκοινωνιακό κλπ) για την καταλληλότητα των Ολυμπιακών Ακινήτων πριν από την οριστική απόρριψη τους, η απάντηση ήταν αρνητική.)

Με βάση την εξουσιοδότηση, που είχε ο κ. Γκράτζιος, κατά τα φαινόμενα επέλεξε τις διπλές ανταλλαγές και, ήδη, έχουν γίνει, όπως έχουμε αναφέρει συμβόλαια ανταλλαγής της λίμνης με ακίνητα του Υπ. Α.Α.&Τ., παρόλο, που είναι σαφές ότι η προκριθείσα λύση ήταν λιγότερο συμφέρουσα για το Δημόσιο.

Το Δ.Σ. της ΚΕΔ, στις 3/07/2007, έρχεται απλώς να επικυρώσει τις ενέργειες του κ. Γκράτζιου. Γίνεται λόγος ότι θα ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες εκθέσεις εκτίμησης του ΣΟΕ για τα Ολυμπιακά Ακίνητα. (Στο σχετικό συμβόλαιο επισυνάπτεται η από 5/02/2007 έκθεση, ενώ για τα υπό ανταλλαγή ακίνητα λαμβάνονται υπόψη οι παλιές εκθέσεις, οι οποίες δεν

προσαρτώνται στα παρόντα συμβόλαια). Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το 2007 έχουμε αλλαγή των αντικειμενικών αξιών. Σημειώνεται δε ότι αιτιολογικό της απόφασής της είναι ότι θα αποκτήσει ακίνητα κατάλληλα για την υλοποίηση του προγράμματός της, χαρακτηρίζοντας τα άμεσα ρευστοποιήσιμα, σε σπουδαία θέση, τουριστικά, παραθαλάσσια και άλλα ωραία (που τα είχαν «ξεχάσει» όταν τα έδιναν για να πάρουν τη λίμνη) και ερώτημα γεννάται, αφού τα χρειάζονταν, γιατί τα αντάλλαξαν με τη λίμνη (!!!). *Και όλα αυτά 20 ημέρες πριν την υπογραφή των συμβολαίων!!* Μετά από τα προαναφερόμενα, **η από 12/07/2007 απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔ έρχεται να επικυρώσει και συγκεκριμένα την εν λόγω ανταλλαγή.**

Με τα υπ' αριθμόν 2875/23-07-07 και 2883/20-07-07 συμβόλαια της ίδιας ως άνω Συμβολαιογράφου, η Μονή επιστρέφει στο Δημόσιο ακίνητα, που έχει αποκτήσει με κάποια από τα προηγούμενα συμβόλαια και σε ανταλλαγή αυτού αποκτά από το Δημόσιο το 74,95% και το 25,05% αντίστοιχα δύο κτιριακών συγκροτημάτων στο Ολυμπιακό Χωριό, που όπως προαναφέραμε προοριζόταν για το Υπουργείο Απασχόλησης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση εκτίμησης του ΣΟΕ για τα Ολυμπιακά Ακίνητα φέρει ημερομηνία 27/06/2007, ενώ, η απάντηση του Υπουργού Απασχόλησης, που ρητά δηλώνει στην ΚΕΔ ότι τα ακίνητα δεν είναι κατάλληλα για μεταστέγαση του Υπουργείου, είναι μία μέρα μετά στις 28/6/2007.

Στις 12 Νοεμβρίου 2007, με εξώδικό της η Μονή γνωστοποιεί στην ΚΕΔ ότι θα προβεί στη εκποίηση διά δημοπρασίας των δύο Ολυμπιακών Ακινήτων, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο γραφείο του κ. Χατζηαλεξάνδρου στις 5/12/2007. Άμεση είναι η αντίδραση μόνο του Νομικού Συμβούλου της ΚΕΔ, κ. Στ. Ζερβουδάκη, ο οποίος, με το από 16/11/2007 έγγραφό του προς τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων, επισημαίνει ότι *θα πρέπει να αντιμετωπιστεί το θέμα, ειδικότερα από τη στιγμή που η Μονή ζήτησε και πήρε τα Ολυμπιακά Ακίνητα για να τα χρησιμοποιήσει, όπως, διαβεβαίωνε για κοινωφελή ιδρύματα και μάλιστα όταν υπήρχε ειδική συμφωνία ότι πρέπει να επιστρέψει όλα τα ακίνητα που θα ελάμβανε από το*

Υπ. Α.Α.&Τ. ως αντάλλαγμα για τη λίμνη Βιστωνίδα στη διαχειριστική αρμοδιότητα της ΚΕΔ και αυτά δεν έχουν όλα επιστραφεί.

Παρόλα αυτά καμία αντίδραση δε φαίνεται να υπάρχει και η δημοπρασία πραγματοποιείται κανονικά.

Επισημαίνουμε ότι μέχρι σήμερα δεν έχει δοθεί όλη η λίμνη στο Δημόσιο. Από τα έγγραφα, που μας έχουν παραδοθεί, προκύπτει ότι παραμένουν ακόμα στην «ιδιοκτησία» της Μονής 28,377 /1000.

Στις 20/03/2008, η Μονή γνωστοποιεί στην ΚΕΔ ότι το τελικό αποτέλεσμα της δημοπρασίας είναι εκείνο με το οποίο πλειοδότησε η εταιρεία με την επωνυμία “**NOLIDEN LIMITED**” με προσφορά ποσού **41.000.000** ευρώ. Στο ποσό αυτό θα πρέπει να προστεθούν και τα **9.000.000** ευρώ, που η ως άνω εταιρεία έκανε «δωρεά» στη Μονή ταυτόχρονα με την καταβολή του συμβατικού ποσού για την αγορά.

Μετά τα άνω, πλην των ήδη αναφερθέντων διορθωτικών – ακυρωτικών συμβολαίων, υπογράφονται δύο ακόμα συμβόλαια της ίδιας Συμβολαιογράφου, Αικατερίνης Πελέκη, το υπ’ αριθμόν **3077/27-03-2008**, με το οποίο ανταλλάσσονται **63,994 /1000** της λίμνης με δημόσιο ακίνητο εκτός σχεδίου Δήμου στις «Καπναποθήκες» της Καλαμαριάς ν. Θεσσαλονίκης και το υπ’ αριθμόν **3191/17-7-08**, με το οποίο ανταλλάσσονται **23,717 /1000** της λίμνης με τμήμα δασικής έκτασης στο **Γραμματικό Αττικής**, το οποίο περιλαμβάνει αναδασωτέα τμήματα(;). Και πάλι στο συμβόλαιο η έκταση είναι μικρότερη της εκτιμηθείσας από το ΣΟΕ (3.333 έναντι 4.500 στρεμμάτων). Επιπλέον, μεταβιβάστηκε ως «ακίνητο άρτιο και οικοδομήσιμο», το οποίο δεν είναι (το ΣΟΕ το θεώρησε δασικό), ίσως αναμένοντας την αναθεώρηση του άρθρου 24 του Συντάγματος, που να τους επέτρεπε να το αξιοποιήσουν παρακάμπτοντας ουσιαστικά το Δασαρχείο.

Σε σχέση με την έκταση στο Γραμματικό Αττικής, και πάλι η κ. **Μαντέλη παρεμβαίνει προς το Δασαρχείο**, ήδη από τον Απρίλιο, πριν δηλαδή υπογραφούν τα σχετικά συμβόλαια.

Κεφάλαιο Έκτο

Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τους λογαριασμούς

Από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, περί των συναλλαγών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, προκύπτει η ανάγκη συγκέντρωσης πρόσθετων στοιχείων από τις εμπλεκόμενες Τράπεζες, για να αξιολογηθούν οι τελικοί αποδέκτες χρηματικών ροών. Για τη συναγωγή συμπερασμάτων, σχετικά με τη συναλλαγή, απαιτείται περαιτέρω έρευνα και δεν αρκεί η απλή καταγραφή των κινήσεων των λογαριασμών της Ι.Μ.Μ.Β. και των λοιπών εταιρειών και προσώπων, που αναφέρονται στην άνω έκθεση. Η διερεύνηση των συναλλαγών της Ι.Μ.Μ.Β. και των σχετιζόμενων προσώπων με αυτήν αιτήθηκε με μεγάλη καθυστέρηση. Το χρονικό πλαίσιο για τη σύνταξη της έκθεσης ήταν εξαιρετικά περιορισμένο και σε συνδυασμό με την έλλειψη περαιτέρω στοιχείων καθιστά την έκθεση ελλιπή και απαιτείται περαιτέρω έρευνα.

Κεφάλαιο Έβδομο

Κοινοβουλευτικός Έλεγχος ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

1) Στις **13/11/2003** καταθέσαμε (Γ. Δραγασάκης) γραπτή ερώτηση προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Πολιτισμού για τις διεκδικήσεις της Μονής Βατοπεδίου. Ο αρμόδιος Υπουργός Οικονομικών δεν απάντησε.

2) Με το σχηματισμό της κυβέρνησης Ν.Δ καταθέσαμε (Γ. Δραγασάκης) νέα ερώτηση στις **16/4/2004**. Ο Υπουργός Οικονομικών υποσχέθηκε να επανεξετάσει την υπόθεση.

3) Με νέα ερώτησή μας (Γ. Δραγασάκης) στις **5/4/2005** καταγγέλλουμε ότι αντί επανεξέτασης το Ελληνικό Δημόσιο αναγνώρισε στη Μονή Βατοπεδίου μεγάλων εκτάσεων χωρίς το ίδιο να ασκήσει τα ένδικα μέσα που διέθετε.

4) Με ερώτησή μας (Γ. Δραγασάκης) στις **11/7/2007** αποκαλύπτουμε ότι το Ελληνικό Δημόσιο, στο πλαίσιο μιας συμφωνίας ανταλλαγής ανάμεσα στην ΚΕΔ (Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου) και τη Μονή Βατοπεδίου παραχώρησε στη δεύτερη στοιχεία. Ο αρμόδιος Υπουργός δεν καταθέτει στη Βουλή τη συμφωνία ΚΕΔ – Μονής όπως ζητούσαμε.

5) Με επίκαιρη ερώτηση προς τον υπουργό Οικονομίας, ο Πρόεδρος της ΚΟ του ΣΥΡΙΖΑ Α. Αλαβάνος επαναφέρει το θέμα και ζητά να δοθούν από την κυβέρνηση στη Βουλή τα αποδεικτικά στοιχεία με τα οποία αναγνωρίστηκαν οι διάφορες εκτάσεις στη Μονή Βατοπεδίου

6) Αμέσως μετά τις εκλογές της 16/9/07, επανήλθαμε με νέα ερώτηση (Αμμανατίδου, Δραγασάκης, Κουράκης). Ούτε και τώρα κατατέθηκε στη Βουλή η συμφωνία, όπως ζητήσαμε ΚΕΔ – Μονής Βατοπεδίου.

7) Στις **10/1/2008**, καταθέσαμε νέα ερώτηση (Ε. Αμμανατίδου) για παραχωρήσεις εκτάσεων σε δήμους της Χαλκιδικής.

8) Πρόσφατα, στις **10/7/2008**, καταθέσαμε νέα ερώτηση (Ε. Αμμανατίδου) για τις ανταλλαγές εκτάσεων στην Ουρανούπολη 8.600 στρεμμάτων.

9) Πέρα από τα παραπάνω ο Πρόεδρος της Κ.Ο. Α. Αλαβάνος, οι Βουλευτές, οι τοπικές δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ επανειλημμένα αναφέρθηκαν στο θέμα αυτό και εξεδήλωσαν έμπρακτα τη συμπαράστασή τους στις τοπικές αρχές και τους θιγόμενους πολίτες.

Κεφάλαιο Όγδοο

Περί Πολιτικής Ευθύνης

Η πολιτική ευθύνη είναι θεμελιώδης αρχή της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, που προβλέπει τη λογοδοσία των διαχειριστών της πολιτικής εξουσίας στο Κοινοβούλιο και εμμέσως στους πολίτες.

Το Σύνταγμα προβλέπει στο άρθρο 85 ότι «Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και οι Υφυπουργοί, είναι συλλογικώς υπεύθυνοι για τη γενική πολιτική της κυβέρνησης και καθένας από αυτούς για τις πράξεις ή παραλείψεις της αρμοδιότητάς του...». Αντίστοιχα, το άρθρο 35 υπογραμμίζει τη βαρύτητα, που ενέχει η υπουργική υπογραφή. Αν και αναφέρεται στις αποφάσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, οι οποίες απαιτούν προσυπογραφή του αρμόδιου Υπουργού, το γεγονός ότι μόνο η Υπογραφή του Υπουργού στοιχειοθετεί την προσωπική του ευθύνη, δείχνει το βάρος, που έχει η υπογραφή του.

Πλέον, η πολιτική ευθύνη των Υπουργών και της κυβέρνησης ορίζεται από το Π.Δ. 63/2005, άρθρο 42: **«Οι υπουργοί υπέχουν κοινοβουλευτική ευθύνη για τις πράξεις ή παραλείψεις τους, καθώς, επίσης, και για πράξεις ή παραλείψεις των υφυπουργών του υπουργείου, στο οποίο προΐστανται, ακόμα και αν στους υφυπουργούς αυτούς έχουν ανατεθεί κοινοβουλευτικές αρμοδιότητες και νομοθετική πρωτοβουλία».**

Η έννοια της πολιτικής ευθύνης δεν ταυτίζεται με την έννοια της ενοχής. Είναι ευρύτερη. Περιλαμβάνει και την ηθική και την κοινωνική και τη διοικητική ευθύνη. Είναι βαθύτατα πολιτική - κυβερνητική έννοια και κατά πολύ προγενέστερη από την «αστική» ή «ποινική» σημασία της λέξης.

Η ευθύνη συνδέεται άμεσα με την ανάληψη αρμοδιοτήτων. Ο θεσμός της πολιτικής ευθύνης συνεπάγεται την υποχρέωση της κυβέρνησης να παρέχει πληροφορίες για το έργο της, να λογοδοτεί στο κοινοβούλιο και να παραιτείται, όταν αίρεται η εμπιστοσύνη της Βουλής. Τα μέλη της Κυβέρνησης και οι Υφυπουργοί, που αν και δεν είναι μέλη της κυβέρνησης, θεωρούνται ως τέτοια λόγω αρμοδιοτήτων τους, είναι ατομικώς υπεύθυνοι για όσα ζητήματα υπάγονται στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους: από την προσυπογραφή των πράξεων (πχ. ενός Π.Δ.), έως τη χάραξη και τη διοικητική διεκπεραίωση της

πολιτικής του Υπουργείου. Αντίστοιχα, όταν ο Πρωθυπουργός καλύπτει συγκεκριμένους Υπουργούς, η ευθύνη από τις πράξεις τους, μετατίθεται σε ολόκληρο το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η έννοια της πολιτικής ευθύνης δεν είναι, ή μάλλον δεν θα έπρεπε να είναι μια φραστική έννοια, άνευ ουσίας και αντικειμενικού χαρακτήρα. Τόσο το Σύνταγμα, όσο και η νομοθεσία, της προσδίδει ουσιαστική αξία, αντικειμενικό χαρακτήρα και δυνατότητα εφαρμογής.

Εδώ και χρόνια, ακούγεται από την αντιπολίτευση η ανάγκη ανάληψης πολιτικών ευθυνών, αίτημα, όμως, το οποίο πέφτει στο κενό από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, καθιστώντας την έννοια της πολιτικής ευθύνης απλή ρητορεία. Η ρητορεία γύρω από την έννοια της πολιτικής ευθύνης τελικά αποδυναμώνει από κάθε πραγματικό περιεχόμενο την συγκεκριμένη αρχή λειτουργίας του πολιτικού συστήματος, φτάνοντας, σήμερα, στο σημείο να μην παραδέχεται κανένα πολιτικό πρόσωπο ευθύνη.

Οι Πολιτικοί-Μάρτυρες, που παρέλασαν στην Εξεταστική Επιτροπή, προσπάθησαν να μας πείσουν ότι η πολιτική είναι απλή διαχείριση και διεκπεραίωση μηχανισμών εξουσίας. Επειδή, όμως, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους, καθένα από τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και οι Υφυπουργοί, ανεξαρτήτως της συλλογικής ευθύνης της Κυβέρνησης, φέρουν και πολιτική ευθύνη για τις συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις των αρμοδιοτήτων τους, προχωρούμε στην πιο κάτω εξειδίκευση των πράξεων ή παραλείψεων αυτών.

Κεφάλαιο ένατο

Απόδοση Πολιτικών Ευθυνών

Α. Γεώργιος ΔΡΥΣ

1. Όταν αναλαμβάνει το Υπουργείο Γεωργίας (Οκτ. 2001), πληροφορείται ή θα όφειλε να είχε πληροφορηθεί ότι οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου, καθώς και οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου, έχουν διαμορφώσει ήδη **από το 1935 την πάγια θέση ότι η κυριότητα της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας ανήκει στο Δημόσιο**. Μέχρι τότε δε η νομική σχέση της Ι.Μ.Μ.Β. και του Δημοσίου στηριζόταν στο Ν. 6468/1935 και αφορούσε μόνο στην ιχθυοτροφική εκμετάλλευση της «εν Πόρτολάγω της Ξάνθης λιμνοθαλάσσης Μπουρούς» και όχι καθολικά της λίμνης Βιστωνίδας. **Ότι από το 1935 μέχρι και το 2001, η Ι.Μ.Μ.Β. ουδέποτε έθεσε στην πολιτεία θέμα ιδιοκτησίας της λιμνοθάλασσας Μπουρού, πολύ δε περισσότερο της λίμνης Βιστωνίδας**. Ότι, επίσης, από τη ρηματική διατύπωση της 2343/1930 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Μονής, προέκυπτε ότι παραχωρήθηκε προς την τελευταία μόνο η ιχθυοτροφική καλλιέργεια **όλα δε του Δημοσίου δικαίου δικαιώματα παρέμεναν εις το Δημόσιο**. Όλες οι νομοθετικές ρυθμίσεις, που είχαν εκδοθεί από το 1930 μέχρι και το 1998, αφορούσαν **μόνο στον τρόπο κατανομής των μισθωμάτων και καμία στην κυριότητα της λιμνοθάλασσας**. Αυτά και άλλα ενδιαφέροντα προκύπτουν και από την από 8/12/2008 επιστολή του τέως Υπουργού Γεωργίας (Οκτ. 1998- Οκτ. 2001) Γ. Ανωμερίτη προς την εξεταστική μας επιτροπή.

Αποκαλυπτική είναι η τελευταία παράγραφος της συγκεκριμένης επιστολής, στην οποία, αν και αναφέρεται στον Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης Αλ. Κοντό, είναι προφανές ότι παραπέμπει ευθέως και στο διάδοχό του, Υπουργό Γεωργίας, κ. Γεώργιο Δρυ. Η αναφορά αυτή έχει επί λέξει ως εξής « **από τα πιο πάνω συνάγεται ευθέως ότι το Υπουργείο Γεωργίας ουδέποτε αποδέχθηκε θέμα κυριότητας λίμνης Βιστωνίδας, το οποίο όφειλε ως Υπ. Γεωργίας να γνωρίζει ο μάρτυρας κ. Κοντός**.

Όσοι αποδέχθηκαν και συνυπέγραψαν μεταβολή της κυριότητας της λιμνοθάλασσας , πλην άλλων, παραβίασαν ευθέως το Σύνταγμα της χώρας.»

2. Επίσης, όταν αναλαμβάνει τα καθήκοντά του, πρέπει να πληροφορείται την ύπαρξη και της με αριθμό **111/2000** απόφασης του Ν.Σ.Κ., καθώς, επίσης, και τη θέση των υπηρεσιών του Υπουργείου περί κυριότητας του Δημοσίου επί της λίμνης. Το Φεβρουάριο του 2003, η Μονή έχει επεξεργαστεί Σχέδιο Νόμου, που το στέλνει με φαξ στο Υπουργείο Α.Α.&Τ. και περιορίζεται ουσιαστικά να ζητά να **της παραχωρηθεί η νομή, διαχείριση και εκμετάλλευση της λίμνης**. Το Δημόσιο με τις γνωμοδοτήσεις παραχώρησε **περισσότερα** από τις απαιτήσεις. Ταυτόχρονα δεν ενημέρωσε, ως όφειλε, τον Υφυπουργό Οικονομικών, κ. Απ. Φωτιάδη.
3. Στη συνάντηση με τους φορείς του Ν. Ξάνθης (**10/2003**) υπεραμύνθηκε των επιλογών του. Προκάλεσε μάλιστα αλγεινή εντύπωση στους εκπροσώπους (καταθέσεις Ξυνίδη κλπ).

B. Απόστολος ΦΩΤΙΑΔΗΣ

1. Με το από **17/07/2001** έγγραφό του, χωρίς να έχουν ακόμα εκδηλωθεί οι προθέσεις της Μονής σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς επί της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων, αναγνωρίζει «προκαταβολικά» τα αιτήματά της με το χαρακτηρισμό ως εξαρτήματός της του μετοχίου του Αγίου Νικολάου.
2. Με την υπ' αριθμόν **1064538/5928/A0010/5-8-2002** απόφασή του, έκανε δεκτή την υπ' αριθμ. **17/2002** γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, με την οποία έγινε δεκτό ότι **το Δημόσιο δεν δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων στο από 12-12-2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δ. Βασιλειάδη (μηχανικού της Μονής), εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου**

και Παναγίας Παντανάσσης στη λίμνη Μπουρού περιοχής ν. Ξάνθης, που ανήκουν εξ ολοκλήρου στην Ι.Μ.Μ.Β.

3. Με την υπ' αριθμόν πρωτ. 1051266/10611/Α0010/ΠΕ/4-6-2003 απόφασή του αποδέχεται, χωρίς να προηγηθεί αίτηση της Μονής και σχετική Διοικητική Έρευνα, την υπ' αριθμόν 46/28-11-2002 γνωμοδότησή του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας, με την οποία έκανε δεκτό ότι το Δημόσιο δε δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας, των οχθών αυτής στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή, η οποία ανήκει εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή, παρά μάλιστα το γεγονός ότι εκκρεμούσε η από 15-1-2003 αγωγή της Μονής Βατοπεδίου.
4. Μετά την κυβερνητική αλλαγή 7 Μαρτίου του 2004 και μέχρι την αποκάλυψη της υπόθεσης το 2007, ο Απ. Φωτιάδης, που εκλέγεται σε όμορο νομό (ν. Έβρου) και που γνωρίζει πολύ καλά τις εκκρεμότητες που έχει μεταφέρει στην νέα κυβέρνηση (αναπομπή και εκκρεμοδικία), σιωπά και δεν καταθέτει ούτε μία ερώτηση.
5. Το γεγονός ότι ο κ. Φωτιάδης, θορυβημένος από τις αντιδράσεις των τοπικών φορέων και, εν όψει, εκλογών, που έπονταν, «αναπέμπει» στο γνωμοδοτικό τις ανωτέρω τρεις γνωμοδοτήσεις για επανεξέταση «ενόψει νέων στοιχείων, νομικών και πραγματικών, που οι τοπικοί φορείς επικαλέστηκαν», συνιστά ίσως έμπρακτη μεταμέλεια, πλην όμως, το επίσης γεγονός, ότι δεν ανακαλεί τις αποφάσεις εν όψει της νέας γνωμοδότησης, παρόλο που δεν απαιτείται προδικασία γνωμοδότησης επ' αυτού, είχε ως αποτέλεσμα να μην ακυρωθούν οι μεταγραφές αυτών και των πρωτοκόλλων παράδοσης και παραλαβής, αφήνοντας ένα παραθυράκι για να συνεχιστούν οι διαδικασίες με τη Μονή.
Ο ίδιος κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής ότι εκεί που έχει ιδία αντίληψη μπορεί να έχει άλλη γνώμη.

Γ. Πέτρος ΔΟΥΚΑΣ

1. Στις 7/06/2004 αποδέχθηκε στο σύνολό της την υπ' αριθμόν 26/2004 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, , η οποία γνωμοδότησε **«ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος επανεξέτασης»** των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων. Την έγκρισή του έδωσε ο κ. Δούκας αν και γνώριζε τις ενστάσεις των φορέων της Ξάνθης και την εκκρεμοδικία ενώπιον του Πρωτοδικείου Ροδόπης και επί πλέον αν και αντιλήφθηκε ότι η σύνθεση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου ήταν σχεδόν η ίδια (τουλάχιστον σε επίπεδο Προέδρου και Εισηγητή) με αυτές που είχαν κάνει της προηγούμενες δύο (2) γνωμοδοτήσεις επί κ. Φωτιάδη.
2. Στις 22/6/2004 αποδέχθηκε γνωμάτευση του τμήματος του ΝΣΚ, που αποδέχθηκε ως συμφέρουσα για το δημόσιο, αποδοχή αιτήματος της μονής για την **κοινού με το Δημόσιο κατάθεση δηλώσεως για μη έκδοση αποφάσεως επί της αγωγής που εκκρεμούσε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης. Έντονη εντύπωση προκάλεσε η πρωτοφανής για τα δεδομένα της ελληνικής διοίκησης ταχύτητα διεκπεραίωσης της διαδικασίας. Στις 1/06/04 (!) παραλήφθηκε η αίτηση της Μονής. Στις 17/6/2004 συνεδρίασε το Ν.Σ.Κ., στις 22/06/2004 εγκρίθηκε το πρακτικό από τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Δούκα, απεστάλη με ταχυμεταφορά (κούριερ) στην Κομοτηνή και στις 25/06/04 προσκομίστηκε στο Πρωτοδικείο Κομοτηνής, όπου και κατατέθηκε το σχετικό πρακτικό δήλωσης.**
3. Στις 6/7/2004 δηλαδή λίγες ημέρες μετά τις προαναφερόμενες υπογραφές του **δηλώνει ανεξήγητη (;) άγνοια για την όλη υπόθεση** στη συντονιστική επιτροπή των φορέων της Ξάνθης, που τον επισκέφτηκαν προκειμένου να διαμαρτυρηθούν και να του επιστήσουν τη προσοχή για τη κρίσιμη καμπή που βρίσκεται η όλη υπόθεση.
4. Καθόλου δεν αξιολόγησε το από 14/07/2004 αυστηρότατο υπόμνημα των εκπρόσωπων των Δικηγορικών Συλλόγων Θράκης, με το οποίο τον ενημερώνουν αλλά και τον προειδοποιούν ότι η πιθανή εκ μέρους του

αποδοχή των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων και υπουργικών αποφάσεων θα στοιχειοθετούσαν σαφείς πολιτικές αλλά και ποινικές ευθύνες. Ανέφεραν στο υπόμνημά τους ότι οι αποφάσεις Δρυ και Φωτιάδη «στηρίχθηκαν σε ελλιπείς εκθέσεις των κατά τόπων υπηρεσιών Δημοσίων Κτημάτων με πλήρη αποδοχή των ισχυρισμών της Μονής, χωρίς να ληφθούν υπόψη ούτε τα στοιχεία που υπήρχαν κατά τόπους, ιδιαίτερα στις οικείες Μητροπόλεις, ούτε και το κυριότερο στις γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ, που έκριναν πάντοτε παράνομες τις προβαλλόμενες διεκδικήσεις». Τόνιζαν ότι οι φήμες ανέφεραν ότι η έκβαση της δίκης θα ήταν υπέρ του Δημοσίου και προειδοποιούσαν ότι αντίθετη απόφαση δική του θα είχε τεράστιες πολιτικές και ποινικές επιπτώσεις. Αναφέρουν ιδιαίτερα στις ποινικές επιπτώσεις ότι εμφανίζεται το γνωμοδοτικό συμβούλιο αλλά και ο ίδιος ο αρμόδιος Υπουργός να μη λαμβάνει υπόψη του την άποψη του ΝΣΚ, να αδιαφορεί ότι το ίδιο το Υπουργείο Οικονομικών στη δίκη αρνήθηκε και αντέκρουσε τις απαιτήσεις της Μονής, να μη λαμβάνει υπόψη του τους τοπικούς φορείς και τα στοιχεία που αυτοί διαθέτουν, να καταργεί εκκρεμή δίκη παρόλο που υπάρχει άρνηση του Δημοσίου να συναινέσει στις απαιτήσεις της Μονής, **να ζημιώνει το Ελληνικό Δημόσιο και γιατί αφαιρεί από αυτό δεκάδες χιλιάδες στρέμματα, που το ανήκουν κατά κυριότητα και γιατί θα καταβάλλει αποζημιώσεις δισεκατομμυρίων και εν τέλει να το ζημιώνει συνειδητά.** Το έγγραφο κοινοποιήθηκε και στον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό κ. Παυλόπουλο, τους Βουλευτές των τριών νομών, τους Νομάρχες και της ΤΕΔΚ.

Με τη πιο πάνω επιστολή αίρεται κάθε αμφισβήτηση αλλά και ισχυρισμός του κ. Δούκα περί άγνοιας των παραμέτρων της υπόθεσης.

5. Υπέγραψε από κοινού με τους κκ. Μπασιάκο και Κοντό την **κοινή Υπουργική Απόφαση Υπουργών με αριθμό 16651/26-7-2006, με την οποία ανατέθηκε στην ΚΕΔ η διαδικασία ανταλλαγής της λίμνης και των παραλιμνίων με διαθέσιμα ακίνητα εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης.** Με την ΚΥΑ αυτή απέκλεισε την εναλλακτική λύση της εξαγοράς της έκτασης με το ποσό που «θα προέκυπτε από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...», η οποία περιεχόταν στο αρχικό σχέδιο της ΚΥΑ, που είχε υπογραφεί μόνο από τον κ. Μπασιάκο.

6. Η εναλλακτική αυτή μέθοδος χαρακτηρίστηκε από μάρτυρες – στελέχη της ΚΕΔ ως η πλέον προσοδοφόρα και διαφανής για το Δημόσιο. Υπήρχε δε στις επιλογές της ΚΕΔ και του Υπ. Α.Α.&Τ. μέχρι και την έκδοση της ΚΥΑ 16651/06, στην οποία δε συμπεριλήφθηκε η προαναφερόμενη εναλλακτική μέθοδος.
7. Η μη επιλογή της πιο πάνω μεθόδου ζημίωσε το Δημόσιο, όπως προκύπτει σαφέστατα από την απλή αντιπαράθεση του ποσού της εκτίμησης της Βιστωνίδας και του τελικού οφέλους της Μονής, από τις εκποιήσεις των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Ό,τι δηλαδή δεν έπραξε το Δημόσιο με την πιο πάνω εναλλακτική, το έπραξε η Μονή με την άμεση εκποίηση των ακινήτων που έλαβε με την ανταλλαγή. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα (συμβόλαια, εκτιμήσεις), αλλά και από την κατάθεση του αρχιλογιστή της Μονής, μοναχού Ευδόκιμου, η Μονή εισέπραξε: α) από την πρώτη δημοπρασία 2.572.620 ευρώ, β) από τη δεύτερη δημοπρασία στην «ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ» 16.700.000 ευρώ γ) από τη δημοπρασία των Ολυμπιακών Ακινήτων 41.000.000 ευρώ (θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και τα 9.000.000 ευρώ που η αγοράστρια εταιρεία κάνει «δωρεά» στη Μονή την ίδια μέρα καταβολής του συμβατικού τιμήματος). Συνολικά 60.272.620 ευρώ + 9.000.000 ευρώ «δωρεά» = 69.272.620 ευρώ. Αν ληφθούν υπόψη και οι τα ακίνητα που δόθηκαν στη Μονή, αλλά δεν επέστρεψαν ποτέ στο Δημόσιο $69.272.620 + 7.005.304 = 76.277.924$ έναντι 62.549.108 εκατομ. που εκτιμήθηκε η λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις. Όπως κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο μοναχός Ευδόκιμος, οικονομικός υπεύθυνος της Μονής, παραδέχθηκε, εμμέσως πλην σαφώς, ότι **το Δημόσιο ζημιώθηκε τουλάχιστον 15 εκατομμύρια Ευρώ.**
8. **Αποδέχθηκε, λόγω δημοσίου συμφέροντος, την ανταλλαγή της λίμνης και των παρόχθιων περιοχών της, παρότι λόγω του θεσμικού πλαισίου προστασίας της λίμνης (Ραμσάρ, κοινόχρηστη, εκτός συναλλαγής, απαράγραπτα δημοσίου δικαίου δικαιώματα), αλλά και των παραλιμνίων εκτάσεων (Ζώνες Προστασίας, αυστηροί περιορισμοί αξιοποίησης κλπ) θα οδηγούσε αναπόφευκτα (;) στο ασύμφορο της ανταλλαγής. Κατά την άποψή μας η ανταλλαγή **ΜΟΝΟ** ζημιά θα**

προκαλούσε στο Δημόσιο και εξυπηρετούσε **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ** τη Μονή.

9. Ως πολιτικός προϊστάμενος της ΚΕΔ αποδέχθηκε την περαιτέρω ανταλλαγή των ακινήτων που αρχικά είχαν ανταλλαχθεί έναντι της Βιστωνίδας, με το ολυμπιακό ακίνητο, με αποτέλεσμα να διευρυνθεί η ζημιά που υπέστη το δημόσιο.
10. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ Κ. Γκράτζιος, καθώς και οι νομικοί της Σύμβουλοι, υποστήριξαν ενώπιον της Επιτροπής ότι εκτελούσαν εντολές των Δούκα-Μπασιάκου.

Δ. Ευάγγελος ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ

1. Προκάλεσε την υπ' αριθμόν **15/9-12-2004 γνωμοδότηση του Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ.** με μεθοδευμένα ερωτήματα προκειμένου να «υφαρπάξει» την γνωμάτευση περί της άφευκτης αναγκαιότητας της ανταλλαγής. Η γνωμοδότηση θα ήταν ίσως διαφορετική, εάν στα ερωτήματα περιλαμβάνονταν γνωμάτευση για α) τη σκοπιμότητα της ανταλλαγής και β) τη διαδικασία, που θα έπρεπε να έχει ακολουθηθεί, ώστε να διασφαλιστεί το Δημόσιο συμφέρον.
2. **Με την υπ' αριθμόν 3822/25-01-2005 απόφασή του (η οποία ποτέ δε δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί απόφαση – «φάντασμα»)** προχώρησε στη σχετική ανάθεση στην ΚΕΔ, ανεξάρτητα από την διαδικασία ανταλλαγής από το Υπουργείο Οικονομικών, εκτός αν αποφασίσει το Δ.Σ. της ΚΕΔ με ακίνητα άλλων φορέων. Την απευθείας ανταλλαγή της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, δίχως να επιλέξει ως εναλλακτική λύση την αγορά με τη **καταβολή προς την Ιερά Μονή του ποσού, που θα προέκυπτε από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...». με αποτέλεσμα να ζημιωθεί το δημόσιο με δεκάδες εκατομμύρια ευρώ.**

3. Επέλεξε τη **ΜΗ δημοσίευση** της πιο πάνω Υπουργικής Απόφασης με σαφή πρόθεση να μην γνωστοποιηθεί η επιλογή των ανταλλαγών. Χαρακτηριστικό της μυστικοπάθειας του Υπουργείου Α.Α.&Τ. είναι ότι η Υ.Α. ουδέποτε μέχρι και σήμερα δόθηκε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, για την προσκόμισή της δε στα Διοικητικά Δικαστήρια εκδόθηκαν σχετικές προδικαστικές αποφάσεις!!
4. Αποδέχθηκε τις απαιτήσεις της μονής, όσον αφορά στα χαρακτηριστικά των ακινήτων, που επρόκειτο να ανταλλάγουν με την περιοχή της λίμνης, όπως προκύπτει από το από **3/11/2004** έγγραφο προς διάφορες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις της κ. Μαντέλη, διευθύντριας Πολιτικής Γης του Υπ. Α.Α.&Τ., με το οποίο ζητά να ενημερωθεί για τις κοινόχρηστες, διαθέσιμες εκτάσεις, που διαχειρίζονταν, **εντοπίζοντας εκείνες που έχουν οικοπεδική ή τουριστική αξία ή είναι παραθαλάσσιες (!)**. Απ' όλο το αποδεικτικό υλικό, προέκυψε αβίαστα ότι η επιλογή των ακινήτων «φιλέτων», που πληρούσαν τις πιο πάνω ιδιότητες του εγγράφου, πραγματοποιήθηκαν κατόπιν συχνών επαφών και συνεννοήσεων των εκπρόσωπων της μονής και της Δ/σης Πολιτικής Γης, πριν ακόμα σταλούν οι τελικές καταστάσεις προς την ΚΕΔ.
5. Αποδέχθηκε την διαδικασία εκτίμησης της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων από το ΣΟΕ, που προκάλεσε με πρωτοβουλία της η Μονή στις 22/03/2005. Η επίσπευση, **εκ μέρους της Μονής**, της εκτίμησης της συνολικής έκτασης της Βιστωνίδας, δεν είναι τυχαία. Παρέδωσε στους εκτιμητές, όσα και ότι έγγραφα έκρινε ωφέλιμα για αυτήν, προκειμένου να υπερεκτιμηθεί η έκταση. Δεν έλαβαν υπόψη τους την Ειδική Περιβαλλοντολογική Μελέτη, που είχε ήδη παραληφθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ, την προηγούμενη ΚΥΑ (1996) Προστασίας του Υδροβιότοπου, καθώς, επίσης, και το γεγονός ότι χιλιάδες στρέμματα είχαν οριστικά διανεμηθεί και είχαν οριστικά απολεσθεί για τη Μονή. **Τα στοιχεία αυτά θα είχαν παρασχεθεί (;) στους εκτιμητές, αν η εκτίμηση γινόταν με πρωτοβουλία του Δημοσίου.**
6. Αποδέχθηκε την απαίτηση της Μονής να επιλέξει η ίδια και για το αποκλειστικό της συμφέρον τα ακίνητα, αρμοδιότητας της Δ/σης Πολιτικής Γης, που τελικά ανταλλάχθηκαν. Να επισημανθεί ότι η κ. Στ. Μαντέλη, κατά την κατάθεσή της, προσπάθησε εναγωνίως να πείσει την Επιτροπή

ότι η Διεύθυνσή της και η ίδια **δεν προέβη** σε καμία επιλογή των ακινήτων, αλλά αυτήν την πραγματοποιήσε η ΚΕΔ. Είναι προφανής ο λόγος: Δεν ήθελε να φανεί η συνεννόηση με τη Μονή. Όμως, από όλα τα στοιχεία αποδεικνύεται συνεχής συνεννόηση με σκοπό να επιλεγούν ακίνητα «φιλέτα». Χαρακτηριστικό της προεπιλογής είναι ότι οι καταστάσεις, που απέστειλε η Ν.Α. Θεσσαλονίκης περιλαμβάνουν πολύ περισσότερα, από όσα τελικά επελέγησαν. Αποκλείστηκαν ακίνητα αγροτικά, μικρής αξίας κ.λ.π.

7. **Αποδέχθηκε τις εισηγήσεις των υφισταμένων του διοικητικών παραγόντων (Γ.Γ., Κ. Σκιαδά) ότι λόγοι Δημοσίου συμφέροντος δικαιολογούν τη μεταβίβαση της λίμνης, είτε με ανταλλαγή, είτε με αγορά και κρίνεται συμφέρουσα για το Δημόσιο η προτεινόμενη λύση (κοινοποίηση στον Μπασιάκο και στον Κοντό).** Το θεσμικό πλαίσιο της λίμνης (Ραμσάρ, κοινόχρηστη, εκτός συναλλαγής, απαράγραπτα δημοσίου δικαίου δικαιώματα), αλλά και των παραλιμνίων εκτάσεων (Ζώνες Προστασίας, αυστηροί περιορισμοί αξιοποίησης κλπ) θα οδηγούσε αναπόφευκτα (:) στο ασύμφορο της ανταλλαγής. Κατά την άποψή μας η ανταλλαγή **ΜΟΝΟ** ζημιά προκάλεσε στο Δημόσιο και εξυπηρέτησε **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ** τη Μονή.
8. **Απάλειψε από το αρχικό σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης, που στη συνέχεια έλαβε αριθμό 16651, την εναλλακτική λύση για αγορά εκ μέρους του δημοσίου της περιοχής της λίμνης, με τη καταβολή προς την Ιερά Μονή του ποσού, που θα προέκυπτε από την πώληση των άνω ακινήτων, ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...», με αποτέλεσμα να ζημιωθεί το δημόσιο με δεκάδες εκατομμύρια ευρώ. Το αρχικό σχέδιο της ΚΥΑ, ενώ είχε υπογραφεί από τον Υπουργό Α.Α.&Τ., κ. Μπασιάκο, ουδέποτε υπογράφηκε από το συναρμόδιο Υφυπουργό κ. Δούκα. Ο λόγος μη υπογραφής και έκδοσής της ήταν το γεγονός πρόβλεψης εναλλακτικής (της απευθείας ανταλλαγής) μεθόδου: αυτής της εξαγοράς της έκτασης με το ποσό, που «θα προκύψει από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...». Ο αποκλεισμός της πιο πάνω μεθόδου ζημίωσε το Δημόσιο, όπως προκύπτει σαφέστατα από την απλή αντιπαράθεση του ποσού της εκτίμησης της Βιστωνίδας και του τελικού**

οφέλους της Μονής από τις εκποιήσεις των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Ό,τι δηλαδή δεν έπραξε το Δημόσιο με την πιο πάνω εναλλακτική, το έπραξε η Μονή με την άμεση εκποίηση των ακινήτων που έλαβε με την ανταλλαγή. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα (συμβόλαια, εκτιμήσεις), αλλά και από την κατάθεση του αρχιλογιστή της Μονής, μοναχού Ευδόκιμου, η Μονή εισέπραξε: **α)** από την πρώτη δημοπρασία **2.572.620 ευρώ**, **β)** από τη δεύτερη δημοπρασία στην «ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ» **16.700.000 ευρώ** **γ)** από τη δημοπρασία των Ολυμπιακών Ακινήτων **41.000.000 ευρώ + 9.000.000 ευρώ** που η αγοράστρια εταιρεία κάνει «δωρεά» στη Μονή την ίδια μέρα καταβολής του συμβατικού τιμήματος, δηλαδή συνολικά **69.272.620 ευρώ**. Αν ληφθούν υπόψη και τα ακίνητα, που δόθηκαν στη Μονή, αλλά δεν επέστρεψαν στο Δημόσιο με την ανταλλαγή του ολυμπιακού ακινήτου (Ουρανούπολη, Καβάλα, Γραμματικό, Αγ. Αθανάσιος κ.λ.π.), με εκτίμηση του ΣΟΕ **7.005.304 ευρώ**, τότε το συνολικό όφελος της Μονής ανέρχεται στα **76.277.924 ευρώ έναντι 62.549.108 ευρώ**, που εκτιμήθηκε η λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις. Όπως κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο μοναχός Ευδόκιμος, οικονομικός υπεύθυνος της Μονής, παραδέχθηκε, εμμέσως πλην σαφώς, ότι **το Δημόσιο ζημιώθηκε τουλάχιστον 15 εκατομμύρια Ευρώ**.

Ε. Αλέξανδρος ΚΟΝΤΟΣ

1. Ο Αλ. Κοντός, βουλευτής Ξάνθης, συμμετέχει μαζί με τους άλλους φορείς του νομού στις κινητοποιήσεις κατά της αναγνώρισης της κυριότητας της λίμνης από τους Υπουργούς του ΠΑΣΟΚ και συνυπογράφει όλες τις τότε σχετικές επιστολές – καταγγελίες των φορέων. Κατόπιν όλων αυτών είναι **ο μόνος πολιτικός που γνωρίζει βιωματικά όλες τις παραμέτρους του σκανδάλου**.

Μιλώντας στη Βουλή για το νομοσχέδιο περί δασών, στις **3 Δεκεμβρίου 2003**, ο σημερινός Υπουργός Α.Α.&Τ., Αλέξανδρος Κοντός, είχε διατυπώσει μια εξαιρετικά σημαντική άποψη για την υπόθεση του

Βατοπεδίου, την οποία επρόκειτο να χειριστεί και ο ίδιος λίγους μήνες αργότερα, μαζί με αρκετούς συναδέλφους του στην πρώτη κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή: «Επειδή μιλούμε για παραχωρήσεις δημοσίων εκτάσεων, αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω μια μικρή παρένθεση, ...και να **καταγγείλω** ότι με τις αποφάσεις δύο Υπουργών της Κυβέρνησης, του κ. Δρυ και του κ. Φωτιάδη, παραχωρούνται -προσέξτε το, κύριοι συνάδελφοι- είκοσι πέντε χιλιάδες στρέμματα θρακικής γης στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης στη Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους **ελαφρά τη καρδία**. Οι δύο αυτοί υπουργοί, βασισμένοι σε τεκμήρια ηλικίας, που υπερβαίνουν τα χίλια χρόνια, σε εκθέσεις επιτροπών, οι οποίες θεωρούνται ότι είναι **στημένες**, πήραν αποφάσεις οι οποίες είναι και **άδικες και κοινωνικά και ηθικά απαράδεκτες**. Όλοι οι φορείς της περιοχής, ανεξάρτητα από το πού πρόσκεινται πολιτικά, με προεξάρχουσα την τοπική Εκκλησία, πρέπει να σας πω ότι αντιστέκονται δυναμικά. **Πρέπει να πούμε στην κυβέρνηση ότι, αν δεν αναθεωρήσει τις αποφάσεις της, τότε φοβούμαι πολύ ότι θα οδηγηθούμε σε ανεξέλεγκτες και εκρηκτικές καταστάσεις στην περιοχή**».

Τα ίδια περίπου διατυπώνει και σε συνέντευξή του σε τοπικό κανάλι «Πρέπει να ξέρει ο Υπουργός ότι υπέπεσε σε μεγάλο λάθος που έβαλε ελαφρά τη καρδία την υπογραφή του (Φωτιάδης) για 25.000 στρέμματα θρακικής γης. **Δεν πρόκειται να κάνουμε πίσω, δεν πρόκειται να πάμε σε καμία συναλλαγή, σε κανένα συμβιβασμό. Θα πρέπει οι αποφάσεις να ανακληθούν από τον Υπουργό.** Θα πρέπει να ξεκαθαρίσει το θέμα αυτό». Στη συνέντευξη αυτή παραδέχεται ότι με τις υπογραφές, **υπάρχουν σαφέστατα πολιτικές και ποινικές ευθύνες των τότε Υπουργών.**

Στις 9/03/2004, αναλαμβάνει Υφυπουργός και μάλιστα αρμόδιος επί της Διευθύνσεως Πολιτικής Γης και όμως δεν ενημερώνει το Δούκα για τις δύο «καυτές» εκκρεμότητες: την 4^η γνωμάτευση επί της «αναπομπής» Φωτιάδη και την εκκρεμοδικία. Η ενημέρωση θα μπορούσε να είχε αποτρέψει τις υπογραφές Δούκα. Αντίθετα, φαίνεται κατά τη συνάντηση των φορέων με τον κ. Δούκα (7/07/07) να **μη γνωρίζει** για τις δύο υπογραφές!! Κατά τις συναντήσεις αυτές ο Κοντός **ΥΠΟΚΡΙΝΟΤΑΝ.**

2. Όπως προκύπτει από την κατάθεση του κ. Τσιτουρίδη, εντελώς ανεξήγητα έως ύποπτα, ως τις 21/9/04, οπότε και ο ίδιος παραιτήθηκε, αν και καθ' όλα αρμόδιος Υπουργός για τη Βιστωνίδα και τις ανταλλαγές, δεν ενημερώθηκε από τον Υφυπουργό του κ. Κοντό σε τίποτα για «στημένα» γνωμοδοτικά και τις σχετικές αποφάσεις των Υφυπουργών Οικονομίας, ούτε για τις συναντήσεις, τόσο του ίδιου, όσο και των φορέων της Ξάνθης με τους κ.κ. Δούκα και Παυλόπουλο, ούτε πολύ περισσότερο με τον κ. Ρουσόπουλο. Η μόνη του αναφορά προς τον κ. Τσιτουρίδη ήταν η αγωνία του για τους αγρότες και τους ψαράδες της εκλογικής του περιφέρειας!! Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ίδιος ήταν, ως υφυπουργός, αρμόδιος της Δ/σης Πολιτικής Γης, που ήταν καθ' ύλην αρμόδια για το καθεστώς των παραλιμνίων εκτάσεων.
3. Επίσης, όπως προκύπτει από το αποδεικτικό υλικό, δεν ήταν αυτός που ενημέρωσε τον μετέπειτα Υπουργό Α.Α.&Τ. για τις παραμέτρους της υπόθεσης, αλλά ο κ. Ρουσόπουλος, περί τις αρχές Οκτωβρίου 2004.
4. Ως αρμόδιος Υφυπουργός δεν φρόντισε να αφαιρέσει από την έκθεση των παραλιμνίων εκτάσεων, αυτές που ανήκαν σε τρίτους, αν και είχε ίδια άποψη ότι υπήρχαν διανομές και αναδασμοί ήδη από χρόνια στην επίμαχη περιοχή. Ως αποτέλεσμα της συγκεκριμένης παράλειψής του, ήταν να ωφεληθεί η Μονή αρκετά εκατομμύρια ευρώ από εκτάσεις που **ΔΕΝ ΤΗΣ ΑΝΗΚΑΝ**, γεγονός, που ωφέλησε περαιτέρω τη Μονή κατά τη διαδικασία των ανταλλαγών.
5. Ως αρμόδιος Υπουργός, πολιτικός προϊστάμενος της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης (διευθύντρια κ. Μαντέλη) κινήθηκε εκτός πλαισίου για να χαρακτηρίσει ως δασική έκταση και κληροτεμάχιο την έκταση της Ουρανούπολης και να την εντάξει στην παρ. 2 αρ. 75 του Ν. 998/79.
6. Ως υφυπουργός και αργότερα ως αρμόδιος Υπουργός αποφάσισε και συνέβαλε αποφασιστικά στις ανταλλαγές.

ΣΤ. Κωνσταντίνος ΚΙΛΤΙΔΗΣ

1. Αποδέχθηκε τη με αριθμό 161/2008 απόφαση του ΝΣΚ για τον **παράνομο** και **αντισυνταγματικό** χαρακτηρισμό του δάσους της

Ουρανούπολης ως δασικής έκτασης, παρόλο που το ερώτημα προς το τμήμα του ΝΣΚ διατυπώθηκε από αναρμόδιο όργανο (Δ/ση Πολιτικής Γης και την κ. Μαντέλη).

2. Στη συνέχεια δεν φρόντισε εγκαίρως και σαφώς να ενημερώσει τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, της οποίας προΐστατο πολιτικά και μέσω αυτής τη Δ/ση Δασών Χαλκιδικής και το αρμόδιο Δασαρχείο Αρναίας, ότι η αποστολή της συγκεκριμένης γνωμοδότησης, με την υπόμνηση ότι αυτή είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση, από αναρμόδια αρχή (Δ/ση Πολιτικής Γης), είναι **ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗ** για τις υπηρεσίες, των οποίων προΐσταται. Αυτό το έπραξε πολύ αργότερα περί τα τέλη Νοεμβρίου 2008.
3. Δεν φρόντισε κατά τις αρμοδιότητές του, αντί να αποδεχθεί την πιο πάνω γνωμοδότηση του ΝΣΚ, να τηρήσει τη **ΜΟΝΗ** διαδικαστική οδό, δηλαδή αυτή του άρθρου 14 Ν. 998/79 και να ζητήσει από τον αρμόδιο Δασάρχη Αρναίας, τον χαρακτηρισμό της έκτασης. Χαρακτηριστική της αμέλειάς του αυτής, είναι η δήθεν εναγώνια αναφορά του ενώπιον της Επιτροπής: *«Ζητώ μετ' επιτάσεως, παρακαλώντας κάποιος ευαίσθητος φιλότιμος δασολόγος ή μη ή κάτοικος της Χαλκιδικής να κάνει αίτηση πράξεως χαρακτηρισμού. Δεν κατηγορώ κανέναν, αλλά ούτε αίτηση πράξεως χαρακτηρισμού, κατά την κείμενη νομοθεσία του 998, που είναι δικαίωμα οιουδήποτε πολίτη, εκτός από αυτούς που ζητούν και έχουν έννομο συμφέρον, να γίνει για την προστασία του περιβάλλοντος.»*

Ζ. Θεόδωρος ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Σε όλα σχεδόν τα μέλη της Επιτροπής προκάλεσε εντύπωση ο απίστευτος συγχρονισμός και ταχύτητα διεκπεραίωσης όλων των επί μέρους παραμέτρων υλοποίησης του σκανδάλου, γεγονός που οδηγεί αναπόφευκτα στην ύπαρξη «συντονιστικού κέντρου» ή «ιθύνοντα νου» συγχρονισμού και συνεννόησης όλων των εμπλεκομένων υπουργών, υπηρεσιών, συμβουλίων, επιχειρηματικών κύκλων κλπ.

Η συγκεκριμενοποίηση του «ιθύνοντα νου» στο πρόσωπο του κ. Ρουσόπουλου προέκυψε από την εν γένει εμπλοκή του στην όλη διαδικασία, την εμφάνισή του σε ορισμένες κρίσιμες φάσεις της πορείας υλοποίησης του σκανδάλου, σε συνδυασμό με την αδιαμφισβήτητη πνευματική σχέση με τον ηγούμενο της Μονής, Εφραίμ.

Συγκεκριμένα:

1. Επιλέγεται από τους φορείς της Ξάνθης ως ο μόνος Υπουργός προκειμένου να δώσει λύση στο πρόβλημα της Βιστωνίδας. Αν και ο ίδιος δηλώνει αναρμόδιος, οι φορείς τον επιλέγουν ως τον πλησιέστερο προς τον ίδιο τον Πρωθυπουργό.

2. Κατά την ίδια συνάντηση αποκλείονται περίτεχνα, αλλά κραυγαλέα, μέλη του ΠΑΣΟΚ, οι κκ. Ξυνίδης και Τσολακίδης, από τους πρωταγωνιστές της αντίδρασης της συντονιστικής επιτροπής των φορέων.

Επειδή οι λόγοι αποκλεισμού που επικαλούνται ο συμμετέχοντες δεν έπεισαν, προκύπτει ότι το περιεχόμενο της «μυστικής» σύσκεψης, αφορούσε στη διαδικασία απαγκίστρωσης της Μονής από τη Βιστωνίδα, με τη διαδικασία των ανταλλαγών.

Η συγκεκριμένη απόφαση δεν μπορούσε να ανακοινωθεί ακόμα στον κ. Ξυνίδη, αφού ο ίδιος, αλλά και οι άλλοι δύο (2) Πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της Θράκης, είχαν προειδοποιήσει για καταλογισμό και ποιινικών ευθυνών για όποιον κατοχύρωνε την κυριότητα της Μονής επί της Λίμνης.

3. Το αληθινό περιεχόμενο της συνάντησης αποκρύπτεται απεγνωσμένα από τους συμμετέχοντες με την μονότονη επανάληψη απ' όλους ότι ο κ. Ρουσόπουλος τους δήλωσε αναρμοδιότητα, γεγονός που κλονίζεται στη συνέχεια.

4. Έτσι, αν και αναρμόδιος (!!), στις αρχές Οκτωβρίου επικοινωνεί τηλεφωνικά με τον τότε Υπουργό Α.Α.&Τ., κ. Μπασιάκο, για να του ζητήσει την ταχύτερη επίλυση του προβλήματος.

5. Ποιος ο λόγος της επικοινωνίας όταν ο ένας από τους αρμόδιους Υπουργούς ήταν ο κ. Κοντός, ο οποίος είχε προκαλέσει και συμμετείχε στη «μυστική» σύσκεψη υπό τον κ. Ρουσόπουλο και μπορούσε ο ίδιος να προκαλέσει την ταχεία διεκπεραίωση του θέματος.

6. Η σύσκεψη του Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο δύο (2) νέων δεδομένων: α) της πλήρους κατοχύρωσης της κυριότητας της Μονής επί της

λίμνης και β) της εκπεφρασμένης, πλέον, βούλησης της Μονής να απαγκιστρωθεί από τη λίμνη μέσω των ανταλλαγών (βλ. κατάθεση Τσιτουρίδη).

Κατόπιν των πιο πάνω, διαμορφώνεται πλέον ως βεβαιότητα το περιεχόμενο της «μυστικής» σύσκεψης ως μεταφοράς εκ μέρους του κ. Ρουσόπουλου της απόφασης της Κυβέρνησης να αποδεχτεί το αίτημα της Μονής.

7. Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η ανεξήγητη σιωπή του κ. Ρουσόπουλου στο «μπαράζ» δημοσιευμάτων σχεδόν καθημερινά ολοσέλιδα ρεπορτάζ του δημοσιογράφου Τελίδη (βλ. πρακτικά και κατάθεσή του), στα οποία αναφερόταν ονομαστικά ο κ. Ρουσόπουλος και μάλιστα με φωτογραφία του ως ο «ιθύνων νους».

Κατά δήλωσή του δεν απάντησε λόγω χαμηλής αξιολόγησης του θέματος !! «Επιλέγω σε ποια δημοσιεύματα θα απαντήσω» κατάθεσε.

8. Επιβεβαίωσε την ανεξήγητη συχνότητα επισκέψεων των μοναχών Εφραίμ και Αρσενίου στο Μέγαρο Μαξίμου και τη συνάντησή τους με τον ίδιο.

Δήλωσε ότι η μακράς διάρκειας συναντήσεις αυτές είχαν ως αποκλειστικό σκοπό την παράδοση προσκλήσεων για διάφορες εκδηλώσεις της Μονής !!

9. Κάθε χρόνο την περίοδο του Πάσχα, επισκεπτόταν οικογενειακώς τη Μονή, για καθαρά θρησκευτικούς λόγους.

Αυτό που προκάλεσε εύλογες απορίες και ερωτηματικά είναι το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των συχνών αλλά και μακρών επαφών τους **ουδέποτε** (όπως δηλώνει ο κ. Ρουσόπουλος) **του έθεσαν θέμα Βιστωνίδας και ανταλλαγών!**

Η. Γεώργιος ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ

1. Αν και όπως ο ίδιος βεβαιώνει στη κατάθεσή του *«είχα μία γενική εικόνα ότι πραγματοποιούνται κάποιες ανταλλαγές ακινήτων»* και το είχε συζητήσει με τη σύζυγό του, δεν αξιολόγησε καθόλου το μέγεθος του αντικειμένου των ανταλλαγών, τον αριθμό των συμβολαίων και το γεγονός ότι αφορούσε δημόσια περιουσία, αλλά έκρινε από κοινού με τη σύζυγό του και προφανώς και με τους συγγενείς του δικηγόρους, πατέρα και υιό

Πελέκη, ότι όλη αυτή η διαδικασία είναι συμβατή με την ιδιότητα του πολιτικού και μάλιστα κορυφαίου της κυβερνώσας παράταξης.

2. Ενώ, όπως ο ίδιος βεβαιώνει, πληροφορήθηκε και ασχολήθηκε για πρώτη φορά με το θέμα τον Ιούλιο του 2007, όταν ο προϊστάμενος της αρμόδιας Εφορίας, κύριος Ταβλάκης, απευθύνθηκε με έγγραφό του και προς το Υπουργείο Πολιτισμού. Δεν φρόντισε να ενημερωθεί από τα αρχεία των υπηρεσιών του Υπουργείου του ότι αμφισβητείτο έντονα το δικαίωμα της Μονής επί της Λίμνης Βιστωνίδας και ότι στέλεχος του Υπουργείου του (κ. Τσουρής) είχε καταθέσει υπέρ του Δημοσίου στη δίκη της Κομοτηνής, με αποτέλεσμα να μην φροντίσει έγκαιρα να ειδοποιήσει τη σύζυγό και τους συγγενείς της για την ευαισθησία της υπόθεσης.
3. Διέθετε κοινό λογαριασμό με τη σύζυγό του κα. Πελέκη, μέσω του οποίου διακινούνταν τα ποσά, που αφορούσαν τις επαγγελματικές συναλλαγές της τελευταίας με την Μονή, γεγονός αντιδεοντολογικό για ένα πολιτικό πρόσωπο.
4. Δεν φρόντισε εγκαίρως και εκουσίως να προσκομίσει στην επιτροπή ακριβή κίνηση του πιο πάνω λογαριασμού, με τον οποίο, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων από την έκθεση των πραγματογνωμόνων της Τράπεζας της Ελλάδας, διακινήθηκε ποσό άνω των 5 εκατ. ευρώ.

Θ. Αντώνιος ΜΠΕΖΑΣ

1. Με την υπ' αριθμ. Πρωτ. 1098315/6443/A0010/3-10-2008 Απόφασή του ανακαλεί τεχνηέντως και για ασαφείς κομματικούς λόγους τις αποφάσεις **μόνο** των Υφυπουργών Οικονομικών των Κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, ενώ **δεν ανακάλεσε την υπ' αριθμ. 26/7-6-2004 απόφαση Δούκα**.
2. Δεν προέβη σε καμία ενέργεια, π.χ. διαδικασία ακύρωσης συμβολαίων, ούτως ώστε να επανέλθει η κυριότητα των ακινήτων, που είχαν ανταλλαχθεί με τη Βιστωνίδα στην κυριότητα του Δημοσίου και συνακόλουθα να διακοπούν οι διαδικασίες ανοικοδόμησης σε όσα από τα πιο πάνω οικόπεδα αυτή συνεχίζεται.

Συλλογική Κυβερνητική Ευθύνη

Όταν σε μία Κυβέρνηση, 7 από τους Υπουργούς – Υφυπουργούς της φέρουν πολιτική ευθύνη, κατά την άποψή μας, για πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες ζημίωσαν το Ελληνικό Δημόσιο, όπως αναλυτικά έχουμε προαναφέρει, υπάρχει συλλογική ευθύνη της Κυβέρνησης και εν τέλει του ίδιου του κ. Πρωθυπουργού, Κ. Καραμανλή, όχι μόνο για τυπικούς λόγους, εκπορευόμενους από το ίδιο το Σύνταγμα, αλλά και για ουσιαστικούς.

Κεφάλαιο Δέκατο

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

Η παρούσα Εξεταστική Επιτροπή διερεύνησε, όσον αυτό ήταν δυνατό, όπως προαναφέραμε, και οφείλει να αποδώσει ευθύνες και δη προσωπικές. Το θέμα, όμως, δεν είναι να προσπαθήσουμε να διαχειριστούμε την κρίση με τις μικρότερες απώλειες και προς το συμφέρον ο καθένας του κόμματός του. Όχι ότι δεν είναι σημαντικό να επισημάνουμε τις όποιες ευθύνες, σε μία χώρα που γέννησε τη λέξη κάθαρση και τώρα την έχει διαγράψει εντελώς από τη δημόσια ζωή. Όμως, για μία κοινωνία, αυτό δεν είναι το πιο σημαντικό. Το σημαντικότερο είναι να αναγνωρίζει πού βρίσκεται το πολιτικό πρόβλημα και να προσπαθεί να το αντιμετωπίσει. Αυτή η συζήτηση δε γίνεται ποτέ σε αυτή τη χώρα, γιατί κανείς δε θέλει να αντιμετωπίσει τα πολιτικά προβλήματα.

Αυτό που δημιουργεί τα προβλήματα είναι το παρασιτικό, κλεπτοκρατικό ελληνικό σύστημα. Που βάζει διαβαθμίσεις στο δάσος και στην ερμηνεία των νόμων, δάσος, χθαμαλόν, δασική έκταση, χορτολιβαδική, θαμνώδης. Είναι αυτό που απαλλάσσει φορολογικών υποχρεώσεων τα χιλιάδες Ν.Π.Δ.Δ., που απαλλάσσει από την υποχρέωση κατάθεσης ισολογισμών, που επιτρέπει τις αδιαφανείς δοσοληψίες Μοναστηριών, που

άλλοτε είναι Ν.Π.Δ.Δ. και άλλοτε αυτονομημένες κοινότητες, διεπόμενες από ειδικό Δίκαιο, ανάλογα με την περίπτωση.

Όπως κάθε μέρα συνειδητοποιεί ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός πολιτών -στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και ειλικρινείς θρησκευόμενοι- η παρατεινόμενη στενή διαπλοκή Πολιτείας και Εκκλησίας (με όποια μορφή) υπονομεύει το πνευματικό έργο της δεύτερης ενώ, ταυτόχρονα, προσβάλλει τις αρχές της ισοπολιτείας, που η πρώτη έχει ταχθεί από το Σύνταγμα να υπηρετεί.

Με την ολοκλήρωση των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, το καταλυτικό, πολιτικό συμπέρασμα είναι η ανάγκη για θωράκιση του πολιτικού και δημόσιου βίου με νέους και η αναδιάρθρωση και ενίσχυση ήδη υφισταμένων θεσμών. Η προσπάθεια αυτή απαιτεί γενναίες πολιτικές αποφάσεις και ρήξεις με πάγιες ιδεοληψίες και εμμονές και ευρύτερες κοινωνικές και πολιτικές συναινέσεις. Προϋποθέσεις, οι οποίες, σήμερα, δυστυχώς, δεν υφίστανται.

Εμείς, όμως, τις επαναφέρουμε προς δημόσια διαβούλευση.

1. Διακριτές σχέσεις Κράτους – Εκκλησίας

- Η Κ.Ο. ΣΥΡΙΖΑ, ήδη, από τις 22/11/2005, είχε καταθέσει Πρόταση Νόμου για την **«Ρύθμιση σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας, θρησκευτικές ενώσεις και κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας»**, η οποία μπορεί να θεσπιστεί ανεξάρτητα από την απαραίτητη Συνταγματική Αναθεώρηση.

Η Πρότασή μας αυτή, που απέβλεψε, εκτός των άλλων, και στο να δημιουργήσει εκείνες τις θεσμικές προϋποθέσεις, οι οποίες, σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, θα επιτρέψουν στην Εκκλησία της Ελλάδος και τις άλλες θρησκευτικές κοινότητες να αναπτυχθούν σε υγιείς βάσεις στη χώρα μας και να εκπληρώσουν την αποστολή τους, απαλλαγμένες από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του κράτους, δεν ευτύχησε να τύχει αποδοχής, ιδίως από κόμματα που θέλουν να λέγονται προοδευτικά, αποτελεί δε επεξεργασμένη μορφή της πρότασης νόμου, που έδωσε στην

δημοσιότητα στις 19/10/2005 η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη και έχει έκτοτε αποτελέσει αντικείμενο συνεχιζόμενου διαλόγου.

Ειδικότερα και όσον αφορά στο αντικείμενο της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής, η Εκκλησία της Ελλάδος, και τα κάθε είδους νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου που εξαρτώνται από αυτήν, μετατρέπονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Έως ότου υπαχθεί στο καθεστώς των θρησκευτικών ενώσεων των άρθρων 2 και 3, η οργάνωσή της διέπεται από τις ρυθμίσεις που ήταν σε ισχύ κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου. Οι ρυθμίσεις αυτές, με εξαίρεση εκείνες που αναγνωρίζουν αρμοδιότητα σε όργανα της ελληνικής Πολιτείας και οι οποίες καταργούνται, επέχουν θέση καταστατικού και εξακολουθούν να εφαρμόζονται για την εσωτερική λειτουργία της Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς και των κάθε είδους νομικών προσώπων που εξαρτώνται από αυτήν.

2.Εκκλησιαστική περιουσία

α. Το ελληνικό Δημόσιο θα επιστρέψει στην Εκκλησία της Ελλάδος, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ετών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, όσα ακίνητα αυτή του είχε παραχωρήσει από την 1.1.1945 και εφεξής, προκειμένου να αναλάβει την μισθοδοσία των λειτουργών όλων των βαθμών. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί εφ' άπαξ για πέντε (5) το πολύ ακόμη έτη.

β. Για τον επακριβή προσδιορισμό των ακινήτων της προηγούμενης παραγράφου, η Εκκλησία της Ελλάδος οφείλει να καταθέσει στις κατά τόπους Κτηματικές Υπηρεσίες του Δημοσίου τίτλους και άλλα αποδεικτικά στοιχεία.

3. Άρση των φορολογικών προνομίων της Εκκλησίας, όσον αφορά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ήτοι:

Ζητούμε να επανεξεταστεί το φορολογικό καθεστώς της Εκκλησίας. Στο φορολογικό νομοσχέδιο, που, ήδη, έχει κατατεθεί στη Βουλή, να περιληφθούν διατάξεις, που να καταργούν τις φορολογικές απαλλαγές της Εκκλησίας

περιλαμβανομένου και του Αγίου Όρους για εμπορικού χαρακτήρα δραστηριότητες, όπως η μεταβίβαση ακινήτων, εισοδήματα από εκμετάλλευση ακινήτων, που θέσπισε η Νέα Δημοκρατία με το ν. 3296/2004, διότι, εκτός των άλλων, το υφιστάμενο προνομιακό καθεστώς λειτουργεί ως θερμοκήπιο για την ανάπτυξη διαφόρων διαπλοκών και σκανδάλων.

Α. Οι κάθε είδους δωρεές, εν ζωή ή αιτία θανάτου, καθώς και οι κληροδοσίες προς θρησκευτικές ενώσεις, απαλλάσσονται από κάθε φόρο.

Β. Οι θρησκευτικές ενώσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο για τα εισοδήματα και τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούν κατά την επιδίωξη των θρησκευτικών σκοπών τους. Δεν υπάγονται στην απαλλαγή αυτή εισοδήματα από εμπορικές δραστηριότητες, από χρεόγραφα και από εκμετάλλευση ακινήτων.

Γ. Οι θρησκευτικές ενώσεις δημοσιεύουν κάθε χρόνο τον ισολογισμό τους. Για την οικονομική διαχείρισή τους συντάσσεται κάθε χρόνο έκθεση από μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται με τον ισολογισμό. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και οι κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες.

Δ. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται το λογιστικό πρότυπο που θα πρέπει να ακολουθούν οι θρησκευτικές ενώσεις και η κατηγορία των βιβλίων που αυτές θα πρέπει να τηρούν. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζονται και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

4 - Ριζική αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης και αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας, όπως:

α) κατάργηση του Α.Ν. 1539/1938 περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων και η αντικατάστασή του από ένα σύγχρονο, διαφανές και απρόσβλητο θεσμικό πλαίσιο, που θα διασφαλίζει το δημόσιο χαρακτήρα της Δημόσιας Περιουσίας, θα κατοχυρώνει τον κοινωνικό έλεγχο στη διαχείρισή της, θα

διευκολύνει τις συναλλαγές με όρους διαφάνειας του Πολίτη με το Δημόσιο, θα δημιουργεί ασφαλιστικές δικλείδες στην αυθαίρετη βούληση και κρίση της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας.

β) Λεπτομερής καταγραφή της (Κτηματολόγιο).

Ενώ ήδη έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δηλώσεων στο Κτηματολόγιο, με έκπληξη μάθαμε ότι αυτός που δεν προσήλθε στο Κτηματολόγιο για να εγγραφεί, ήταν το ίδιο το Δημόσιο με την ευρύτερη έννοια. Δηλαδή η εκκλησία, οι μονές, οι δημόσιοι οργανισμοί, οι δήμοι και οι κοινότητες, τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Δηλαδή αυτά ακριβώς τα οικόπεδα που κινδυνεύουν, που καταπατούνται, που λεηλατούνται.

Πριν μερικές εβδομάδες, η «Καθημερινή» δημοσίευσε στοιχεία για την ακίνητη περιουσία της Εκκλησίας. Εκείνο που έκανε εντύπωση ήταν οι τόσο διαφορετικές εκτιμήσεις που προέρχονται από το ίδιο το κράτος. 1 εκατομμύριο 300 χιλιάδες στρέμματα τα υπολόγιζε η Αγροτική Τράπεζα, ενώ το Υπουργείο Γεωργίας τα περιόριζε μόνο σε 855 χιλιάδες και από αυτά τα 422 είναι διακατεχόμενα.

Διακατεχόμενα δε είναι εκείνες οι εκτάσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας ή υπήρχαν και χάθηκαν στο πέρασμα του χρόνου. Από τη μια εκτίμηση στην άλλη όμως είναι ίσαμε 1 εκατομμύριο στρέμματα, τα οποία αν δεν ορίσουμε σε ποιον ανήκουν, συνεχώς θα εμφανίζονται νέοι Εφραίμ, όταν θα ωριμάζουν οι συνθήκες, όπως ωρίμασαν τώρα.

γ) Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου (ΚΕΔ).

Γενική αναδιάρθρωση του φορέα διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας. Ο φορέας πρέπει να είναι δημόσιος, ενιαίος για όλη τη δημόσια περιουσία, κοινωνικά ελεγχόμενος, με διαφανείς διαδικασίες και αποκεντρωμένη λειτουργία, με δημόσιο απολογισμό και αξιολόγηση.

δ) Εκτίμηση αξίας δημόσιας περιουσίας

Προέκυψε σαφής ανεπάρκεια του θεσμικού πλαισίου για τη σωστή εκτίμηση των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Η λεγόμενη φερεγγυότητα του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών δεν αποδείχθηκε από το αποδεικτικό υλικό, οι μέθοδοι

εκτίμησης που τηρήθηκαν δεν απέτρεψαν τη ζημιά του δημοσίου, διαφάνηκε η σχεδόν πλήρης ανυπαρξία οργάνων επιβεβαίωσης των εκτιμήσεων.

ε) Σύνταξη συμβολαίων

Θέσπιση σαφών όρων και συμφωνιών που θα περιλαμβάνονται στα συμβόλαια που συντάσσει το δημόσιο και που αφορούν δημόσια περιουσία. Όροι και συμφωνίες που θα διασφαλίζουν τη δημόσια χρήση, το χαρακτήρα των εκτάσεων, την ακριβή τους περιγραφή, την αποτροπή διαφοροποιήσεων των ποσοτικών και ποιοτικών τους χαρακτηριστικών κ.λ.π.

5) Ριζική Αναδιάρθρωση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ)

Η διαδικασία ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής αλλά και η αξιολόγηση των εγγράφων, αποκάλυψαν τις τεράστιες ανεπάρκειες και προκλητικές ανακολουθίες του κορυφαίου, υποτίθεται, νομικού θεματοφύλακα των συμφερόντων του δημοσίου. Γνωματεύσεις σύμφωνα με τη βούληση και κατά παραγγελία της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας (μέσω μεθοδευμένων κι επιλεκτικών ερωτημάτων), πρωτοφανής τυπολατρία, που συχνά βλάπτει το δημόσιο συμφέρον αλλά και καταταλαιπωρεί τον απλό πολίτη, κακώς εννοούμενη δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία, διαφοροποιημένες απόψεις, συμπεράσματα και κρίσεις ανάλογα με τη συμμετοχή των μελών του σε διαφορετικά όργανα και με διαφορετικούς πολιτικούς προϊσταμένους, κραυγαλέες παραβιάσεις του ασυμβίβαστου κ.λ.π.

Όπως πολύ επιτυχημένα αναφέρθηκε στην Επιτροπή, οι γνωματεύσεις του ΝΣΚ , σε αρκετές περιπτώσεις διατυπώνονται βάσει της «εικαζόμενης βούλησης» της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας, που υποβάλει το σχετικό ερώτημα.

Προτείνεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και λειτουργίας του Ν.Σ.Κ., ούτως ώστε να συγκροτείται και να αποφασίζει εντελώς ανεξάρτητα από τη βούληση των εκάστοτε πολιτικών προϊσταμένων τους, να διευρυνθεί το πλαίσιο των γνωμοδοτήσεών τους πέρα από τα ερωτήματα, που κάθε φορά τίθενται προς πληρέστερη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, την ενιαία έκφραση των μελών του ανεξάρτητα από τον φορέα, που υπηρετούν,

διαφάνεια και αξιοκρατία στις επιλογές των μελών του, που τοποθετούνται σε διάφορες υπηρεσίες ή φορείς κ.λ.π.

6) Προστασία δασών και δασικών εκτάσεων

Η επιτροπή ασχολήθηκε επισταμένα και σε βάθος με το καθεστώς διαχείρισης και προστασίας του δασικού πλούτου της χώρας. Επιβεβαιώθηκαν πλήρως και αδιαμφισβήτητα οι πάγιες και σαφείς θέσεις του ΣΥΡΙΖΑ όσον αφορά την αναγκαιότητα κατάρτισης δασολογίου, τη κατάργηση όλων των δασοκτόνων νόμων των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ (1734/87, 3147/2003, 3208/2003), αναθεώρηση του βασικού Ν. 998/1979, ανάθεση της διαχείρισης των εκατοντάδων χιλιάδων στρεμμάτων εποικιστικών εκτάσεων στην αρμοδιότητα των δασικών υπηρεσιών κ.λ.π.

7) Αλλαγή του νόμου περί ευθύνης Υπουργών

Πάγια θέση μας είναι η αφαίρεση από το Κοινοβούλιο κάθε αρμοδιότητας που ανήκει εξ ορισμού στη Δικαστική Εξουσία. Δεν μπορεί πολιτικά πρόσωπα και μάλιστα άλλου θεσμικού, πολιτειακού οργάνου να ασχολούνται με ανακριτικές πράξεις και να στοχοποιούν ποινικά πολιτικά πρόσωπα.

Επίσης, πάγια θέση μας είναι η ισότιμη ποινική μεταχείριση του πολιτικού με τον απλό πολίτη. Είμαστε, έτσι, αντίθετοι σε δικονομικές αλλά και ουσιαστικές διαφοροποιήσεις της ποινικής μεταχείρισης, όπως π.χ. η διαφορετική παραγραφή των αδικημάτων. Προς την κατεύθυνση αυτή, έχουμε δηλώσει την πρόθεσή μας για ανάλογη νομοθετική πρωτοβουλία.

8) Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες Ν. 3691/2008

Επιβεβαιώθηκαν πλήρως οι ενστάσεις, που διατύπωσαν όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης για την υποβάθμιση της πιο πάνω ανεξάρτητης Αρχής σε μία απλή επιτροπή του Υπουργείου Οικονομικών, που πραγματοποιήθηκε με το Ν. 3691/2008. Από όλη τη διαδικασία ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής διαφάνηκαν οι τεράστιες αδυναμίες και ανεπάρκειες της Επιτροπής να ανταποκριθεί στο έργο της. Καθυστέρησε να ελέγξει λογαριασμούς ή είχε αμελήσει να αξιολογήσει παλαιότερους και δραστηριοποιήθηκε μόνο μετά την

πίεση της Επιτροπής. Ενισχύθηκαν, δυστυχώς, οι αρχικές μας επιφυλάξεις ότι η υποβάθμισή της υποκρύπτει βούληση του Υπουργού Οικονομικών να την ελέγχει πλήρως.

Προτείνουμε την αναβάθμισή της σε πραγματική ανεξάρτητη Αρχή με τους όρους και εγγυήσεις και των υπολοίπων.

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2008

Νικόλαος Τσούκαλης